

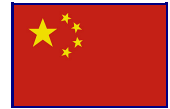

Souhrnná teritoriální informace Čína

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Pekingu (Čína) ke dni 15. 5. 2020
10:38

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.15)
3. Vztahy země s EU (s.28)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.30)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.39)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.46)
7. Kontakty (s.81)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**
- 1.3. **Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.**
- 1.4. **Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let**
- 1.5. **Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba**
- 1.6. **Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)**
- 1.7. **Daňový systém**

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Čínská lidová republika (Zhonghua Renmin Gongheguo; zkráceně Zhongguo)

Úřední jazyk čínština (Putonghua, standardní čínština založená na pekingském dialektu), dále jsou oficiálními jazyky kantonština v provincii Guangdong, mongolština v AO Vnitřní Mongolsko, ujgurština a kyrgyzština v AO Xinjiang, tibetština v AO Xizang (Tibet).

Složení vlády

- Prezident: Xi Jinping (v úřadu od 14. března 2013)(zároveň generálním tajemníkem KS Číny a předseda Ústřední vojenské komise)
- Víceprezident: Wang Qishan (od 17. března 2018)
- Premiér/předseda Státní rady: Li Keqiang (od 16. března 2013)
- Vicepremiéři/ místopředsedové: Han Zheng, Sun Chunlan, Hu Chunhua, Liu He (všichni od 19. března 2018)
- Státní radové: Xiao Jie, Wei Fenghe, Wang Yong, Wang Yi, Zhao Kezhi

Vedení rezortů a agentur, členové vlády:

- Národní rozvojová a reformní komise (NDRC): He Lifeng
- Ministerstvo zahraničních věcí: Wang Yi
- Ministerstvo financí: Liu Kun
- Ministerstvo obchodu (MOFCOM): Zhong Shan
- Ministerstvo průmyslu a informačních technologií (MIIT): Miao Wei
- Ministerstvo pro vědu a technologie (MoST): Wang Zhigang
- Národní komise pro zdravotnictví (NHC): Ma Xiaowei
- Ministerstvo zemědělství: Han Changfu
- Ministerstvo pro životního prostředí/ekologie: Li Ganjie
- Ministerstvo dopravy (MOT) -sloučeno s Min. železnic: Li Xiaopeng
- Ministerstvo lidských zdrojů a sociálního zabezpečení (MOHRSS): Zhang Jinan
- Ministerstvo přírodních zdrojů: Lu Hao
- Ministerstvo vodních zdrojů: E Jingping
- Ministerstvo národní obrany: Wei Fenghe
- Ministerstvo kultury a cestovního ruchu: Luo Shugang
- Ministerstvo školství (MOE): Chen Baosheng
-

Ministerstvo pro bytovou výstavbu a budování měst a venkova: Wang Menghui

- Státní komise pro etnické záležitosti (SEAC): Bagatur
- Ministerstvo veřejné bezpečnosti: Zhao Kezhi
- Ministerstvo státní bezpečnosti: Chen Wenqing
- Ministerstvo pro občanské záležitosti: Huang Shuxian
- Ministerstvo spravedlnosti: Fu Zhenghua
- Ministerstvo pro válečné veterány: Sun Shaocheng
- Ministerstvo krizového managementu: Wang Yupu
- Guvernér Čínské lidové banky (PBoC): Yi Gang
- Národní kontrolní úřad (National Audit Office): Hu Zejun

Poznámka: STI pracuje pouze s přepisem pinyin (nikoliv s českým přepisem), s výjimkou názvů měst Peking a Šanghaj.

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

- Počet obyvatel: 1,4 mld. – prosinec 2019
- Průměrný roční přírůstek: 0,37 % (porodnost - 12,1 narozených na 1000 obyvatel; úmrtnost - 8 úmrtí na 1000 obyvatel) - údaje z roku 2018.
- Ve věku 0-14: 17,22 % (muži 128,27 mil., ženy 110,12 mil.).
- Ve věku 15-64: 71,51 %.
- Ve věku 15-24: 12,32 % (muži 91,44 mil., ženy 79,18 mil.).
- Ve věku 25-54: 47,84 % (muži 338,19 mil., ženy 324,18 mil.).
- Ve věku 55-64: 11,35 % (muži 79,34 mil., ženy 77,86 mil.).
- Ve věku 65 a více: 11,27 % (muži 74,27 mil., ženy 81,82 mil.).
- Podíl městských obyvatel: 59,2 %.
- Podíl venkovských obyvatel: 40,8 %.

Zdroj: CIA World Factbook.

Mezi nejlidnatější provincie ČLR patří Guangdong (107,2 mil.), dále Shandong (97,9 mil.), Henan (94,4 mil.) a Sichuan (81,4 mil.).

Nejlidnatějším městem je Šanghaj s 23 mil. obyvatel, dále Peking – 20,1 mil. obyvatel a na třetím místě je Shenzhen s 12,8 mil. obyv., čtvrtým největším městem je Guangzhou s 11 mil. obyvateli a posledním městem, které má nad deset milionů obyvatel je Tianjin s 10,5 miliony obyvateli.

Počet obyvatel ve městech poprvé převýšil počet venkovských obyvatel v roce 2011. V rozvinutých ekonomikách je podíl městských obyvatel na úrovni 80%, u rozvojových zemí s podobnými příjmy na obyvatele pak 60%. V případě ČLR má pouze necelých 36% obyvatel ve městech registraci, tzv. hukou. Reforma systému hukou, která je momentálně jedním z hlavních témat v souvislosti s urbanizací, má za cíl vytvořit 100 mil. nových „legálních“ obyvatel měst. Od 1. 1. 2016 mohou migrující obyvatelé z venkova do města za určitých podmínek zažádat o přístup k 6 základním službám (9-letá školní docházka a zdravotní péče, atd.). Např. v Pekingu byl od 1. 1. 2017 zrušen systém ročních kvót pro registraci k hukou a momentálně disponují venkovští i městští obyvatelé stejnými veřejnými službami. Počet migrujících pracovníků dosáhl v roce 2014 274 mil.

- Ekonomicky činné obyvatelstvo: 806,7mil.(rok 2017)
- Zaměstnanost v jednotlivých sektorech: (primární – 27,7 %, sekundární – 28,8 %, terciální – 43,5 %) – (údaje z roku 2016)

- Míra nezaměstnanosti: 3,83 % červenec 2018 (v roce 2017 se jednalo o 3,9 % a v roce 2016 byla nezaměstnanost 4 %)
- Například v roce 2014 se podle oficiálních statistik počet zaměstnaných zvýšil o 2,76 mil. na 772,53 mil. Počet zaměstnaných ve městech vzrostl v roce 2014 o 10,7 mil. oproti roku 2013 na 393,1 mil. (v roce 2013 382,4 mil.).

Národnostní složení:

Čínská vláda oficiálně uvádí/rozeznává 56 etnických skupin. Klíčovou etnickou skupinou jsou Hánové, kteří tvoří 91,6 % celkového obyvatelstva. Následujících devět etnických menšin představují 4/5 ze všech čínských menšin: Zhuang 16 mil. = 1,28 %, Manchu 10 mil. = 0,84 %, Ujgurové 9 mil. = 0,78 %, Hui 9 mil. = 0,71 %, Miao 8 mil. = 0,71 %, Yi 7 mil. = 0,61 %, Tujia 5,75 mil. = 0,53 %, Mongolové 5 mil. = 0,46 % a Tibetané 5 mil. = 0,43 %)

Náboženství:

Převládá lidové náboženství (cca 21,9 %), buddhismus (18,2 %), dále křesťanství (5,1 %) a islám (1,8 %). 52,2 % - nezařazeno. Oficiálně je ČLR ateistickým státem.

Internet:

ČLR měla na konci roku 2019 840 mil. uživatelů internetu (pro srovnání v roce 2015 564 mil. a v roce 2009 pouhých 73 mil.). Penetrace dosahuje 60 % (98 % prostřednictvím mobilní sítě). Odhady pro r. 2023 hovoří o 975 mil. uživatelů internetu. Do konce roku 2020 má být všech 300 prefektur pokryto i 5G sítí.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	2015	2016	2017	2018	2019
HDP/obyv. (USD)	8100	8313	8583	9630	10260
HDP v běžných cenách (mld. USD)	11025	11326	12110	13402	14299
růst HDP (%)	6,9	6,7	6,9	6,6	6,1
inflace (%)	1,6	2,1	1,5	2,1	4,5
nezaměstnanost (%)	4,2	4,1	3,9	3,9	5,2
kurz měny (CNY za 1 USD)	6,22	6,64	6,76	6,62	6,91

Zdroj: EIU 2020

V roce 2019 zaznamenala čínská ekonomika meziroční růst HDP o 6,1 %. Tempo růstu však dlouhodobě zpomaluje, což má dopad na počty vytvářených nových pracovních míst a vytíženost rozsáhlé výrobní základny země. Ekonomický vývoj na úrovni jednotlivých provincií více méně kopíroval celostátní trend. Největší pokles růstu vykázaly provincie s rozsáhlou průmyslovou základnou orientovanou obzvláště na automobilový sektor. Růst spotřebitelských cen ke konci r. 2019 dosáhl 4,5 % a byl na nejvyšší úrovni od r. 2012. Míra inflace tak byla vysoko nad stanoveným inflačním cílem ve výši 3 %. Inflace je hnána nedostatkem vepřového masa způsobeném epidemií afrického moru prasat, který stále není v Číně řádně podchycen a návrat k původním početním stavům se nedá očekávat dříve než v r. 2023

Cíle dekády, tedy dosažení dvojnásobného reálného HDP v roce 2020 oproti roku 2010 nebude dosaženo vzhledem k pandemii covid-19. Čínská ekonomika by musela v roce 2020 meziročně růst minimálně o 5,9 %, což je vzhledem k celosvětové situaci nereálné. Renomované mezinárodní finanční instituce očekávali ještě v dubnu 2020 meziroční růst HDP kolem 1%. V květnu se hovoří již o negativním růstu. **Ekonomické údaje zveřejněné Čínským statistickým úřadem za první čtvrtletí roku 2020 jsou následující:**

- HDP: meziroční pokles 6,8 %, pokles oproti 4Q 2019 o 9,8 %.
- Průmyslová výroba: meziroční pokles 8,4 % (podniky s obratem min. 2 mil. RMB). Výroba státních podniků poklesla o 6 %, soukromých o 11,3 % a podniků se zahraniční účastí o 14,5 %.
- Služby: meziroční pokles o 12,2 %. Obor informačních technologií (software apod.) však zaznamenal 13,2 % nárůst.
- Maloobchodní prodej: meziroční pokles 19 % (online prodej jen o 0,8 %).
- Investice do fixních aktiv: meziroční pokles 16,1 %. Primární sektor zaznamenal pokles 13,8 %, sekundární 21,9 % a terciální 13,5 %.
- Zahraniční obchod: exporty vykázaly pokles 11,4 % a importy 0,7 % v místní měně (RMB).
- Nezaměstnanost: 5,9 %.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Deficit státního rozpočtu v roce 2019 činil 4,3 % a přesáhl stanovený cíl ve výši 3 %. Rozpočtový deficit se pro rok 2020 očekává ve výši 5,5 % HDP vzhledem k přijatým opatřením v rámci boje s pandemií Covid-19.

Vláda začala v únoru uvolňovat fiskální i monetární politiku. První fiskální „balíček“ se zaměřoval na posílení prevence a kontrolu šíření epidemie. Další balíčky, které následovaly rychle po sobě (únor-březen), cílily na snížení daňového zatížení a povinných odvodů zaměstnavatelů. V poslední fázi přišla podpora exportérů. Doposud ohlášené fiskální stimuly (k 1.5. 2020) zdaleka nedosahují relativní výše jako v době světové finanční krize v r. 2008. Realizace již přijatých a zamýšlených opatření by mohla ve finančním vyjádření činit 5 % HDP (710 mld. USD). Před dvanácti lety to bylo 11,5 % HDP. Tehdy však státní forma vlastnictví neměla tak silné zastoupení v ekonomice země jako nyní, kdy mají státní podniky přístup těšící k subvencím ze státního rozpočtu. Je zřejmé, že průměrné zadlužení subjektů komerčního sektoru, samospráv i státní správy se bude v roce 2020 zvyšovat. Uvolnění podmínek financování povede i k růstu míry nesplacených úvěrů, které v dubnu r. 2020 činilo 2,05 %. V oblasti monetární politiky dochází Čínskou centrální bankou ke snižování základní úrokové míry (prime loan rate), která počátkem května r. 2020 činila 3,85 %. Odborná veřejnost však očekává během roku další snižování až k hodnotě 3,5 %.

	2015	2016	2017	2018	2019
Daňové příjmy (mld. CNY)	15 222	15 955	17 257	18 335	20 250
Výdaje státního rozpočtu (mld. CNY)	17 577	18 784	20 333	22 090	24 498
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-3,4	-3,8	-3,8	-3,9	-4,3

Zdroj: EIU

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Na tvorbě monetární politiky Číny se podílí řada rezortů a komisí v čele s centrální bankou, People's Bank of China (PBoC), Národní rozvojovou a reformní komisí (NDRC) a ministerstvem obchodu (MOFCOM). Za provádění je odpovědná PBoC, přičemž některé pravomoci od roku 2013 převzala Komise pro regulaci bankovního trhu Číny (CBIRC, China Banking and Insurance Regulatory Commission). Za režim zahraničních deviz je odpovědná Státní administrativa pro zahraniční devizy (SAFE, State Administration of Foreign Exchange), resp. PBoC.

Bilance běžného účtu platební bilance dosáhla v roce 2019 přebytku ve výši 1,2 % HDP vzhledem k vyššímu růstu realizovaných exportů ve srovnání s importy. V nadcházejících letech se očekává podobná bilance. Zahraniční dluh ČLR v roce 2019 dosáhl celkové výše 2 042,8 mld. USD. Dle Institute of International Finance činí celková zadluženost země 310 % HDP. Podíl externího dluhu ve výši 15 % je však stále velmi nízký. Problémem je poměrně rychle rostoucí zadlužování regionálních vlád, domácností a nefinančních korporací. Vzhledem k pandemii Covid-19 tento trend bude pokračovat.

	2015	2016	2017	2018	2019
devizové rezervy (bil. USD)	3,406	3,097	3,236	3,072	3,223
úroková míra komerčních bank (%)	4,8	4,4	4,4	4,4	4,4
bilance ZO (mld. USD)	576,2	488,9	476,2	419,6	463
běžný účet platební bilance (mld. USD)	304,2	202,2	164,9	48,5	178,2
běžný účet platební bilance (% HDP)	2,7	1,8	1,4	0,4	1,2
vnější dluh (mld. USD)	2080,2	1682,0	1525,7	1963,0	2042,8
vnější dluh (% HDP)	18,5	15,0	12,7	9,2	15
dluhová služba (%)	4,8	6,7	7,5	6,4	8,9

Zdroj: EIU

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Oba regulátoři bankovního trhu (PBoC a CBIRC) se aktivně zabývají aktuálními otázkami bankovního sektoru, zejména pak otázkami tzv. „stínového bankovnictví“, nedostatečné likvidity, bankrotů a pojištění. Zároveň se potýkají s „on-line“ produkty, které nabízejí internetoví giganti typu Alibaba, Tencent či Baidu. Jedním z příkladů je zákaz poskytování virtuálních kreditních karet přes QR kódy v březnu 2014. V r. 2018 byl pro lepší kontrolu rizik finančních trhů realizován plán spojit bankovní a pojišťovací regulátory China Banking Regulatory Commission a China Insurance Regulatory Commission. Nový subjekt nese název China Banking and Insurance Regulatory Commission.

10 největších čínských bank v roce 2019 podle velikosti aktiv:

Industrial and Commercial Bank of China (4301,3 mld. USD);

China Construction Bank (3640,75 mld. USD);

Agricultural Bank (3438,65 mld. USD);

Bank of China (3156,70 mld. USD);

China Development Bank (2201,86 mld. USD)

Bank of Communication (1389,07 mld. USD);

Postal Savings Bank of China (1385,12 mld. USD);

Industrial Bank Co. Ltd. (986,55 mld. USD);

China Merchants Bank (967,87 mld. USD);

Shanghai Pudong Development Bank (942,88 mld. USD);

Již sedm let za sebou je banka Industrial and Commercial Bank of China (ICBC) největší bankou na světě dle velikosti aktiv. Její bankovní aktiva činí více než čtyři biliony amerických dolarů. ICBC je také největší bankou na světě v oblasti vkladů, půjček, počtu zákazníků a počtu zaměstnanců.

Privátní banky

V minulosti bylo možné za „soukromou“ banku považovat jen China Minsheng Bank, popřípadě China Merchants Bank, se zastoupením privátního kapitálu. Soukromý kapitál byl dále historicky povolen v městských komerčních bankách, ale všechny výše zmíněné stále podléhaly centrálním autoritám. Rozhodnutí umožnit vznik prvním skutečně privátním bankám v roce 2014 – Shenzhen, Wenzhou, Tianjin, Shanghai a Zhejiang – bylo proto pro další rozvoj tohoto segmentu klíčové, ačkoliv vláda tento krok zvažovala již od roku 2012. Tyto banky se mají zaměřit primárně na malé a střední podniky, inovace a služby.

První čínskou „internetovou“ bankou je WeBank založenou v Shenzhen, která byla symbolicky "spuštěna" při cestě premiéra Li Keqiang v lednu 2015 do provincie Guangdong. Bank of China v roce 2015 otevřela svou pobočku v ČR. V roce 2017 otevřela svou pobočku v ČR banka ICBC.

Pojišťovny

Pojistnému trhu Číny dominují tři státní společnosti People`s Insurance Company of China, China Life Insurance Company a China Reinsurance Company, které vznikly ve druhé polovině 90. let. Mezi deset největších pojišťoven ke konci roku 2016 podle objemu aktiv patřily:

China Life Insurance (19,8 %)

Ping An Life (12,7 %)

China Pacific Life (6,3 %)

Anbang Life (5,2 %)

New China Life (5,2 %)

Hexie Health Insurance (4,9 %)

PICC Life Insurance (4,8 %)

Funde Sino Life (4,7 %)

Taiping Life (4,3 %)

Taikang Life (4,1 %)

Prostor pro zahraniční investory je spíše omezený, v minulosti byly úspěšné především oblasti životního pojištění a pojištění přepravy. Perspektivní jsou oblasti pojištění škod a vozidel, existuje však výrazná konkurence. Novým trendem jsou i v oblasti pojištnictví on-line služby, které zatím pokrývají 1% uzavřených pojistných smluv. Růst se však očekává na úrovni 100% ročně. V únoru 2014 vznikla spojením čínských internetových gigantů a Ping An nová on-line společnost Zhong An Online Property Insurance (Alibaba, 19,9%, Ping An a Tencents po 15%). V r. 2018 byl oznámen plán spojit bankovní a pojišťovací regulátory China Banking Regulatory Commission a China Insurance Regulatory Commission.

1.7 Daňový systém

Přijatá opatření, v rámci boje s následky pandemie Covid-19, se dotkla i daňového systému. V první polovině roku 2020 platí řada dočasných opatření.

Do února roku 2020 platilo níže uvedené.

V současné době existuje v čínském daňovém systému 18 druhů daní, které lze rozdělit do tří kategorií dle jejich povahy:

- 1) Daně ze zboží a služeb, včetně DPH, spotřební daň, daně z podnikání, daně z nákupu vozidla a cla;
- 2) Daň z příjmu, včetně daně z právnických osob a daně z příjmu fyzických osob;
- 3) Daně z majetku, včetně daně z pozemku, daně z nemovitosti, daně z užívání pozemku ve městě a dalších.

Daně z příjmu

Daně z příjmu můžeme rozdělit na dvě kategorie a) Daň z příjmu právnických osob (Corporate Income Tax) a b) Daň z příjmu fyzických osob (Individual Income Tax).

A) V případě **daně z příjmu právnických osob** jsou plátcí daně společnosti v Číně, včetně rezidentských společností a společností nerezidentních. Předmětem zdanění jsou zdanitelné příjmy obdržené rezidentskými a nerezidentskými podniky. Daňové sazby jsou 25 % pro rezidentské společnosti a pro nerezidentní společnosti 20 % a 25 %.

Jelikož je reprezentačním kancelářím ze zákona zakázáno provádět aktivity s přímým ziskem, jakými jsou projednávání a uzavírání prodejních kontraktů s čínskými zákazníky, zakládají zahraniční firmy v Číně své kanceláře („pobočky“) za účelem podpory prodeje, průzkumu trhu a k provádění poprodejní údržby a podpůrných služeb. Tyto reprezentační kanceláře jednají za určitý poplatek jako konzultanti nebo agenti pro svá ústředí. Jestliže je část takových služeb prováděna kanceláří v Číně a zbývající část zahraničním ústředím, může daňový úřad povolit úhradu až 50 % v zahraničí. Pouze 50 % příjmu se tak stane předmětem zdanění v Číně. Daňové prázdny už nejsou obecně nabízeny zpracovatelskému průmyslu. Nové daňové pobídky jsou nyní orientovány na jednotlivé sektory s několika zeměpisnými výjimkami. Upřednostňované sektory: vývoj technologií, ochrana životního prostředí, úspora energií, bezpečnost výroby, rizikový kapitál, zemědělství, lesnictví, živočišná produkce, rybaření a rozvoj infrastruktury. Redukce daní lze dosáhnout při splnění určitých podmínek též u malých a středních podniků, podniků s moderními technologiemi (high-tech), podniků zaměřených na vědu a výzkum nebo zaměstnávajících handicapované osoby.

B) **Daň z příjmu fyzických osob** se rozlišuje pro rezidentní daňové poplatníky a pro nerezidenční daňové poplatníky. Rezidentní daňoví poplatníci jsou jedinci s trvalým pobytem v Číně nebo jednotlivci bez trvalého pobytu na území Číny po dobu jednoho roku. Jejich předmětem zdanění jsou příjmy dosažené v Číně i mimo ni. Nerezidentní daňoví poplatníci jsou jedinci bez bydliště v Číně a ti, kteří žijí na území Číny méně než jeden rok. Jejich předmětem zdanění jsou pouze příjmy dosažené v Číně. Daňové sazby jsou shodné pro oba typy plátců: progresivní sazby od 3 % - do 45 % pro příjmy z mezd a platů; progresivní sazby z 5 % na 35 % pro příjmy z výroby a provozování samostatně výdělečně činných producentů a prodejců; progresivní sazby z 5 % do 35 % pro příjmy z provozu a veřejných institucí; a paušální sazba ve výši 20 % u ostatních druhů příjmů.

Česká republika má s ČLR podepsanou smlouvu o zamezení dvojího zdanění, tzn., že občané obou států by měli platit daň pouze v jedné zemi a to tam, kde pobývají větší část roku, resp. více jak 183 dny. Sazba je stanovena na základě výše příjmu a pohybuje se od 3 % do 45 %. Procentní daňové nastavení se v říjnu 2018 určitým způsobem změnilo – viz tabulka níže. Od prvního ledna 2019 může daňový poplatník požádat o odpočty za vzdělávající se nezaopatřené dítě, za další/nové vzdělávání, velké lékařské výdaje, hypotéku nebo za výdaje za pronájem či za náklady na péči o stárnoucí rodiče. Vzhledem k tomu, že se jedná o první rok, kdy jsou zmíněné odpočty možné, jedná se o zkušební fázi, která může být zrušena.

Od 1. 9. 2011 mohou tuzemští poplatníci uplatnit standardní měsíční odpočet z daně ve výši 3 500 CNY, přičemž cizinci a zahraniční Číňané mají nárok na odpočet 4 800 CNY měsíčně jako kompenzaci za zvýšené životní náklady. Příjmy mimo standardní plat (honoráře, kompenzace za osobní služby, nájemné, dividendy, úroky) jsou zdaněny sazbou 20 % u zdroje příjmu (bez 20% standardní srážky za náklady, min. 800 CNY u každé platby). Pouze úroky u spořicíh účtů jsou zdaněny nižší sazbou ve výši 5 %.

Dani nepodléhají:

- ocenění za domácí či zahraniční úspěchy a podobné případy dle výkladu MF ČLR
- vládní dluhopisy a finanční dluhopisy vydané vládou
- dotace a platby na základě vládní vyhlášky
- sociální platby, odškodnění za tělesné postižení, penze vyplácené pozůstalým, pomoci pojistná plnění
- vojenské odlučné a demobilizační platby
- relokační platby, odlučné, penze a dotace na životní náklady pro důchodce na základě vládní vyhlášky
- příjmy diplomatických zástupců, konzulů a dalšího personálu velvyslanectví a konzulátů
- příjmy osvobozené od daně podle některé mezinárodní konvence
- příjmy osvobozené od daně na základě souhlasu MF ČLR
- kompenzace z titulu demolice obydlí a přesídlení občanů

Výpočet daně z příjmu fyzických osob		
Výše měsíčního příjmu od – do (CNY)*		Daňová sazba (%)
0	2999	3
3000	11999	10
12000	24999	20
25000	34999	25
35000	54999	30
55000	79999	35
80000	a více	45

Zdroj: *State Taxation Administration of The People's Republic of China Pozn.: *Měsíční zdanitelný příjem ze mzdy a odměn po odpočtu nezdanitelného minima 3 500 CNY pro tuzemce/4 800 CNY pro cizince*

Daně ze zboží a služeb

V Číně rozlišujeme pět **daní ze zboží a služeb**. Jedná se o a) DPH (VAT), b) Spotřební daň (Excise Tax), c) Živnostenská/obchodní daň (Business Tax), d) Daň z nákupu vozidla (Vehicle Purchase Tax), a e) Clo (Customs Duty).

A) Rozlišují se **dva typy plátců daně v případě DPH**:

1) Subjekty a jednotlivci, kteří **prodávají zboží nebo poskytují služby v oblasti zpracování, opravy a instalace** v Číně; nebo osoby, které dovážejí zboží do Číny. V tomto případě je předmětem zdanění prodej a dovážení zboží; poskytování servisních, opravárenských a instalačních služeb. Daňové sazby v těchto oblastech se liší následovně: 17 %, 13 %, 0 %; Míra sběru: 3 %.

2) Subjekty a jednotlivci, kteří **poskytují dopravní, poštovní a telekomunikační služby a další určité moderní služby**. Předmětem zdanění jsou tedy dopravní služby, poštovní a telekomunikační služby a některé moderní služby. Daňová sazba je zde částečně odlišná než v prvním případě: 17 %, 11 %, 6 %, 0 %; míra sběru: 3 %.

B) **Spotřební daň** platí subjekty a jednotlivci, kteří se zabývají výrobou, zasílané zpracování (consigned processing) v Číně, nebo dovozem zdanitelného spotřebního zboží do Číny. Předmětem zdanění je 14 produktů spotřebního zboží - např. tabák, alkoholické nápoje, kosmetika, rafinované ropné produkty. Daňové sazby se liší: valorická sazba daně, daň z jednotky (per unit tax), nebo kombinace obou.

C) **Živnostenskou daň** platí v Číně subjekty a jednotlivci, kteří se zabývají poskytováním zdanitelných služeb, převodem nehmotného majetku nebo prodejem nemovitostí v Číně. Předmětem zdanění jsou tedy: poskytování zdanitelných služeb, převod nehmotného majetku nebo prodej nemovitostí. Daňová sazba: 5 % – 20 % pro zábavní sektor a 3 % nebo 5 % pro ostatní sektory.

D) **Daň z nákupu vozidla** platí subjekty a jednotlivci, kteří kupují zdanitelná vozidla v Číně. Předmětem zdanění se tedy stává nákup automobilů, motocyklů, tramvají, přívěsů a zemědělských dopravních produktů. Daňová sazba je 10 %.

E) **Clo** platí příjemce dovozu, odesílatel vývozu a majitelé předmětů vstupujících do Číny. Předmětem zdanění je zboží povolené k dovozu a vývozu z Číny a zboží vstupující do Číny. A stejně tak jako v případě spotřební daně mohou být daňové sazby následující: valorická sazba daně, daň z jednotky (per unit tax), nebo kombinace obou.

Daně z majetku a daně za nakládání s majetkem

V Čínské lidové republice najdeme pod pojmy **daně z majetku a daně z nakládání s majetkem** 11 různých daní. Jedná se o:

Daň ze zhodnocení pozemku (Land Appreciation Tax);

Daň z nemovitosti (Real Estate Tax);

Daň z užívání městské půdy a menších správních oblastí (Urban and Township Land Use Tax)

Daň z užívané orné půdy (Arable Land Use Tax)

Daň z převodu, darování či výměny užívacích práv u nemovitostí (Deed Tax);

Daň z přírodních zdrojů (Resources Tax);

Daň z vozidel a plavidel (Vehicle and Vessel Tax)

Kolkovné (Stamp Duty)

Daň z městské údržby a výstavby (Urban Maintenance and Construction Tax)

Daň z tabáku (Tobacco Tax)

Daň z tonáže plavidel (Vessel Tonnage Tax)

Plátce daně ze zhodnocení pozemku jsou subjekty a jednotlivci, kteří převádějí právo užívat státně vlastněné pozemky, nadzemní struktury a jejich připojená zařízení na území Číny; je zdaněn příjem z takového převodu. Předmětem zdanění je přírůstková hodnota převodu práva užívat státně vlastněné podniky, nadzemní struktury a jejich připojená zařízení. Daňová sazba se dělí na čtyři progresivní úrovně: 30 %, 40 %, 50 %, 60 %.

Daň z nemovitosti platí majitelé domů v městech, okresních (county) městech, administrativních městech a v průmyslových a těžebních obvodech. Daňové sazby jsou následující:

- daně pro domy (self-occupied houses) jsou kalkulovány na základě zbytkové hodnoty (70 % - 90 % původní hodnoty daňovou sazbou 1,2 %);
- daně z pronajatých domů jsou vypočítány na základě výnosu z pronájmu a příslušná daň je 12 %
- (Pronájem osobních bytových domů je zdaněn 4 % výnosu z pronájmu; pronájem osobních bytových domů podniky/společnostmi, veřejnými institucemi, sociálními skupinami a ostatními subjekty je daněn preferenční sazbou 4 %).

Daň z užívání městské půdy a menších správních oblastí platí subjekty a jednotlivci, kteří využívají půdu ve městech, venkovských městech, správních městech a průmyslových a těžebních oblastech. Předmětem zdanění je skutečně obsazená plocha pozemku. Daňová sazba za metr čtvereční za rok se liší dle velikosti municipalit následovně

- RMB 1,5 - 30 pro velká města;
- RMB 1,2-24 pro středně velká města;
- RMB 0,9-18 pro malá města
- RMB 0,6-12 pro okresní/krajská města, administrativní města a průmyslové a těžební obvody.

Daň z užívané orné půdy hradí subjekty a jednotlivci, kteří využívají orné půdy k výstavbě domů nebo k jiným nezemědělským stavebním účelům. Předmětem zdanění je znovu skutečně obsazená plocha pozemku. Daňové sazby jsou rozdílné v návaznosti na různé lokality. Subjekty a jednotlivci, kteří využívají orné půdy k výstavbě domů nebo k jiným nezemědělským stavebním účelům musí platit **daň z převodu, darování či výměny užívacích práv u nemovitostí**. Plátce daně je nabyvatel (entity a jednotlivci) pozemků a domů v Číně. Předmětem zdanění je tržní cena za převedené právo užívat pozemky nebo vlastnické právo k domu nebo cenové rozpětí vyplývající z výměny práv užívání půdy a vlastnictví domu. Daňové sazby jsou: pro nákup domů do 90 (včetně) metrů čtverečních - 3 % - 5 % pro jednotlivce; ti, kteří vlastní pouze jeden dům je zdaněn zvýhodněnou sazbou ve výši 1 %; nákup domu od jednotlivců, který je jediným domem, je zdaněn polovinou platné daňové sazby.

Daně z přírodních zdrojů hradí subjekty a jednotlivci věnující se zdanitelným nerostným zdrojům nebo produkcí soli. Předmětem zdanění je ropa, zemní plyn, uhlí, jiné nekovové rudy, železné rudy a sůl. Daňové sazby jsou: valorická sazba daně, daň z jednotky, daně pro různé zdroje, například 5 % -10 % z prodeje ropy a zemního plynu.

Daň z vozidel a plavidel představuje zdanění vozidel a plavidel. Zdaněny jsou majitelé nebo správci zdanitelných vozidel a plavidel v Číně. Daňová sazba je daň z pevně stanovených částek.

Kolkovné platí subjekty a jednotlivci, kteří uzavřeli nebo obdrželi zdanitelné doklady v Číně. Předmětem zdanění jsou tedy uzavřené nebo přijaté zdanitelné doklady. A daňová sazba je flat tax rate, nebo fixní cena za dokument.

Daň z městské údržby a výstavby. Plátce daně jsou subjekty a jednotlivci, kteří platí daň z přidané hodnoty, spotřební daň a obchodní daň. Předmětem zdanění jsou částky daně z přidané hodnoty, spotřební daně a podnikatelské daně placené daňovými poplatníky. Existují 3 daňové sazby v závislosti na lokaci daňového poplatníka, tj. 7 % (městská oblast), 5 % (okresní/county města, města) a 1 % (jiné oblasti než předchozí dvě oblasti).

Daň z tabáku spadá na subjekty podílející se na nákupu tabákových listů v Číně. Tabákové listy zakoupené v Číně se daní sazbou 20 %.

Daň z tonáže plavidel musí hradit plavidla vstupující do čínských přístavů ze zámořských přístavů a daňová sazba je pevná daň z objemu, včetně preferenčních sazeb a běžných sazeb.

Zdroj: State Taxation Administration of The People's Republic of China.

Daňové období odpovídá kalendářnímu roku od 1. ledna do 31. prosince. Jestliže má zahraniční podnik problémy s výpočtem daní za běžný kalendářní rok, může požádat o výjimku a přizpůsobit vyúčtování svému finančnímu roku. U podniků, které nepracovaly celých 12 měsíců, se za daňové období považuje skutečná provozní doba. Za rozvoj a řízení daňové legislativy a politiky v ČLR odpovídá Státní daňový úřad (SAT) a jeho mateřské Ministerstvo financí (MOF). Daňové regulativy se dělí do čtyř skupin (podle důležitosti):

- vyhlášky Státní rady (vlády),
- společné vyhlášky MOF-SAT,
- vyhlášky SAT,
- vyhlášky místních daňových úřadů.

Výběr daní kontroluje SAT ve spolupráci s místními daňovými úřady. Technicky vzato, každá administrativní oblast má dva daňové úřady - místní pobočku SAT a místní daňový úřad, který se zodpovídá místní vládě. Tímto způsobem bylo dosaženo kompromisu mezi ústřední a místní vládou co se týče rozdělení daňových příjmů. Státní daně zahrnují cla a spotřební daň, zatímco lokální daně tvoří daň z nemovitosti, územní daň z používání pozemku, kolkovné a ostatní majetkové daně. Daň z příjmu právnických osob, DPH, daň obchodní (živnostenská) a daň z příjmu fyzických osob si centrální a místní vláda mezi sebou dělí. Čínské zákony upravující činnost podniků se zahraničním vkladem navrhuje Státní daňový úřad a předkládá je Ústřední vládě. Po projednání ve vládě jsou předloženy Národnímu lidovému shromáždění ke schválení a vyhlášení. Prováděcí předpisy a pokyny rovněž navrhuje Státní daňový úřad a předkládá je vládě ke konečnému schválení. Daňové zákony obvykle vstupují v platnost dnem vyhlášení a nemají zpětný účinek. Zahraniční daňoví plátcí jsou klasifikováni následovně:

- podniky

- podniky se zahraniční investicí (podílové JV, smluvní JV, podniky plně vlastněné zahraniční firmou), reprezentační kanceláře
- fyzické osoby s trvalým pobytem
- s dočasným pobytem

Shrnutí posledního vývoje v oblasti daňové reformy

Daňový systém je v posledních letech reformován tak, aby podpořil další ekonomický rozvoj. Čína do roku 2020 hodlá vytvořit „moderní fiskální systém“. V roce 2013 bylo rozhodnuto o rozšíření pilotního programu nahrazení daně z obratu daní z přidané hodnoty (DPH) do sektorů jako je železniční přeprava, poštovní služby, telekomunikace. Reforma DPH byla již (počínaje 1. srpem 2013) rozšířena z původních 12 provincií a municipalit na celostátní úroveň. Daň spotřební bude zavedena u dalšího zboží, které způsobuje znečištění, a u luxusního zboží. Daň z přírodních zdrojů má být rozšířena i na uhlí - na základě ceny (nikoli objemu prodeje). Plánuje se také rozšíření daně z nemovitosti z původních oblastí (Šanghaj, Chongqing).

V srpnu 2013 podepsala Čína v Paříži (OECD) mnohostrannou konvenci o vzájemné administrativní podpoře v daňových věcech (Multilateral Convention on Mutual Assistance in Tax Matters).

Rok 2015 byl věnován mj. také přísnější kontrole zahraničních investorů ohledně možného krácení daní – byla lépe monitorována jejich ziskovost. V roce 2016 byl zpřísněn dohled nad e-commerce aktivitami a dovozem zboží z třetích států v oblasti retailu. V posledních letech byly rovněž zavedeny preferenční sazby a odpočet z daní na vědecko-výzkumné aktivity a high-tech průmysl. Zároveň jsou sníženy daňové odvody uvalené na technologický transfer. V roce 2018 byla zavedena daň ze znečištění životního prostředí – tzv. Environmental Protection Tax, která se liší podle míry znečištění jednotlivých regionů. Také byla upravena daň z příjmu, která kompletně vstoupila v platnost od 1. ledna 2019. V březnu 2019 vláda oznámila snížení daňové zátěže o dva biliony CNY, které bude mít podobu snížení daně z přidané hodnoty pro výrobní sektor z 16 na 13 % a pro dopravní a stavební sektor z 10 na 9 %. Firmy také ušetří na úlevách z plateb za sociální pojištění zaměstnanců.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

	Vývoz (bil. USD)	Dovoz (bil. USD)	Obrat (bil. USD)	Saldo (mld. USD)
2015	2,27	1,68	3,95	593
2016	2,09	1,58	3,68	510,7
2017	2,21	1,73	3,94	476
2018	2,48	2,13	4,61	352
2019	2,43	1,97	4,4	460

Zdroj: EIU 2020

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

V roce 2019 byla pro Čínu hlavním vývozním trhem EU, která tak předstihla USA. Následovaly ASEAN, Hongkong a Japonsko. Hlavním zdrojem dovozu do Číny bylo v r. 2019 uskupení ASEAN, které naopak předstihlo EU. Následovaly EU, Jižní Korea, Japonsko a Taiwan. Na začátku roku 2018 se obchodní vztahy mezi USA a Čínou vyhroutil kvůli zavádění dovozních tarifů na americké a následně i recipročně na čínské straně. Obchodní válka pokračovala i po celý rok 2019. Podíl importu z USA na celkových importech se tak v období 2018-2019 oproti minulým rokům mírně snížil.

Top 10 největších vývozních trhů v roce 2019		
Země/Blok	Vývoz z ČLR (mld. USD)	Podíl na celkových vývozech (%)
EU	428,5	17,2
USA	418,6	16,8
ASEAN	359,4	14,4

Hongkong	279,6	11,2
Japonsko	143,2	5,7
Jižní Korea	111	4,4
Indie	74,9	3,0
Tchaj-wan	55,1	2,2
Rusko	49,7	2,0
Austrálie	48,1	1,9

Zdroj: NBS 2020

Top 10 největších dovozních trhů v roce 2019		
Země/Blok	Dovoz do ČLR (mld. USD)	Podíl na celkových dovozech (%)
ASEAN	282,0	13,6
EU	276,6	13,3
Jižní Korea	173,6	8,4
Tchaj-wan	173,0	8,3
Japonsko	171,8	8,3
USA	122,7	5,9
Austrálie	121,4	5,8
Brazílie	79,8	3,8
Rusko	61	2,9
Kanada	28,2	1,4

Zdroj: NBS 2020

2.3 Komoditní struktura

Hlavní vývozní položky Číny v roce 2019 tvořily elektrické a elektronické přístroje, strojírenská zařízení a nábytek. Průmyslové výrobky tvoří většinu čínských vývozů, zejména telekomunikační zařízení a součástky, elektrické stroje a zařízení, kancelářské stroje a přístroje. Tyto produkty jsou většinou vyráběny zahraničními společnostmi či JV. Čína je nedílnou součástí výrobních řetězců, nicméně přidaná hodnota a technologie stále povětšinou zůstává v zahraničí. Zvyšují se vývozy lokomotiv a komunikačních zařízení. Vývozy dvou největších domácích telekomunikačních gigantů Huawei a ZTE se na celkových vývozech podílejí jen minimálně a to i přesto, že Huawei v zahraničí prodává 2/3 svých produktů a ZTE více než polovinu. Větší podíl na vývozech mají Apple a Hewlett-Packard. Relativně silnou pozici má také domácí počítačová firma Lenovo. Dalšími silnými položkami jsou pak oblečení a chemikálie. Začíná růst také vývoz průmyslových strojů a zařízení či vývoz silničních vozidel.

V roce 2019 tvořily hlavní dovozní položky Číny elektrické a elektronické přístroje. Velkou část dovozu tvořily také primární suroviny: ropa, železo, zemní plyn a sójové boby. Z průmyslových výrobků jsou v dovozech silně zastoupeny zejména stroje a dopravní zařízení. Čína je největším světovým dovozcem sójových bobů a druhým největším dovozcem rýže a ječmene. Pšenice, rýže a kukuřice se dováží především za účelem výroby krmných směsí a dalšího zpracování v potravinářském průmyslu.

Nejvýznamnější položky čínského zahraničního obchodu v roce 2019

Vývozy:	Hodnota (mln. USD)	Podíl na celkových vývozech (%)
Elektrické a elektronické přístroje	664,4	27,0
Strojírenská zařízení	429,9	17,0
Nábytek, prefabrikované domy	96,4	3,9
Plastové výrobky	80,1	3,2
Vozidla (mimo kolejových)	75,1	3,0
Oděvy pletené, háčkové	73,5	2,9
Jiné oděvy	71,4	2,9
Optická, fotografická zařízení	71,4	2,9
Výrobky z ocele a železa	65,6	9,3
Organické chemikálie	59,8	2,4

Dovozy:	Hodnota (mld. USD)	Podíl na celkových dovozech (%)
Elektrické a elektronické přístroje	521,5	24,0
Ropa a ropné produkty	347,7	16
Strojírenská zařízení	202,3	9,5
Železná ruda a šrot	135,9	6,0
Optická, fotografická zařízení	102,5	4,8
Vozidla (mimo kolejových)	81,4	3,8
Plastové výrobky	74,8	3,5
Organické chemikálie	67,3	3,2
Drahé kovy, kameny	61,9	2,9
Měď	47,6	2,2

Zdroj: *Tradingeconomics (United Nations COMTRADE databáze zahraničního obchodu)*

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Mezi hlavní exportní centra v Číně patří zejména provincie Guangdong a okolí Šanghaje. Dále např. provincie Shandong s přístavem Qingdao (investoři z J. Koreji), Dalian v provincii Liaoning (investoři z Japonska) či Tianjin, kde mají základnu Samsung a Toyota. V ostatních částech ČLR vyčnívají zejména Wuhan, Chengdu a Chongqing.

První zóny (SEZs, Special Economic Zones) vznikly před 30 lety, ale dnes je pro zahraničního investora možné investovat do jakýchkoli zón, nemusí jít nutně o státní úroveň. Lze tedy zamířit do zón, které se specializují na určitá odvětví, např. environmentální technologie, vyspělé strojírenství či software. Hlavními geografickými oblastmi, kam v minulosti investice směřovaly, jsou výše zmíněná „exportní centra“ v okolí Guangzhou, okolí Šanghaje, či oblasti Peking-Tianjin. Z dalších je možné jmenovat Dalian, Chengdu či Chongqing. Zahraniční investoři dělají výměnou za výraznou podporu místní vlády investice stále častěji „do vnitrozemí“ Číny – např. Samsung v Xian (provincie Shaanxi), či Foxconn.

Přestože část zahraničních investorů se přesouvá na jiné asijské trhy, velká část směřuje na západ a objevuje a obsluhuje nové trhy (rychle rostoucí centrální a západní oblasti), včetně „exportních“ trhů. Většinou ale investoři stále míří na východní čínské pobřeží. Objemy PZI na východním pobřeží v roce 2015 vzrostly meziročně o 8,9 %. Naopak zahraniční investice ve střední Číně zaznamenaly pokles o 3,3 %. Přímé zahraniční investice se od roku 2001, kdy Čína vstoupila do WTO více než zdvojnásobily. V roce 2015 činily 126,3 mld. USD. Masivní růst se v nadcházejících letech neočekává – lze očekávat úroveň v rozmezí 100 – 130 mld. USD.

Počínaje rokem 2008, kdy byly z pohledu daní vyrovnány podmínky pro domácí i zahraniční subjekty, již není za účelem daňových prázdin nezbytně nutné směřovat do investičních zón. Daňové prázdiny pro zahraniční investory jsou stále možné pro „start-up“ či preferovaná odvětví, specifické podmínky mohou platit i v „nově“ (od roku 2013) vznikajících zónách. High-tech společnosti mají sníženou sazbu na daň z příjmů bez geografického omezení. Preferenční sazby platí pro podporované sektory také v západní Číně (Prodlouženo do roku 2020: Chongqing, Sichuan, Shaanxi, Guizhou, Yunnan, Tibet, Gansu, Ningxia, Qinghai, Xinjiang, Vnitřní Mongolsko, Guangxi – dále čtyři „nezápadní“, které mají podobnou úroveň preferenčního zacházení: Xiangxi Tujia a Miao – v Hunan, Enshi Tujia a Miao v Hubei, Yanbian v Jilin.). Specifické úlevy mají i služby – technologické, moderní logistické, kulturní a informační.

Přestože nelze zcela přesně definovat počty čínských investičních a dalších ekonomických zón, podle statistiky MOFCOM bylo těch „obecných“ v roce 2015 v Číně 218. Podle China Association of Development Zones bylo „high-tech“ zón na konci roku 2016 přibližně 129. Obecným trendem je rozrůstání se zón ze „zón“ za městem na „městské“ zóny (např. Fujian Xiamen z původních 131 km² na 1573 km²). První z tzv. „nových“ free trade zón (FTZ) byla Shanghai FTZ, která vznikla v roce 2013.

Economist Intelligent Unit vybírá následujících 7 „nejslavnějších“:

- Shenzhen SEZ
- Guangzhou Development District (GDD)
- Shanghai (PNA, Pudong New Area)
- Suzhou Industrial Park (SIP)
- Tianjin (BNA, Binhai New Area)
- Dalian Development Area (DDA)
- Beijing Economic Technological Development Area

Zvláštní ekonomické zóny (SEZs)

První čtyři SEZ byly otevřeny v Shenzhenu, Xiamen, Zhuhai a Shantou na konci 80. let minulého století. V roce 1988 přibyl Hainan. V těchto zónách historicky probíhaly experimenty s hledáním ekonomického modelu, který by přilákal investice – zejména od Číňanů žijících mimo pevninskou Čínu – Hongkong, Macau, Thajsko a Taiwan. Jednou z nejúspěšnějších zón se stal Shenzhen.

Ekonomické a technologické rozvojové zóny (Economic and Technological Development Zones, ETDZs)

Vznikly již v roce 1984 jako 14 „open coastal cities“ – Beihai, Dalian, Fuzhou, Guangzhou, Lianyungang, Nantong, Ningbo, Qingdao, Qinhuangdao, Šanghaj, Tianjin, Wenzhou, Yantai a Zhanjiang – a v roce 1992 byly rozšířeny na všechna provinční hlavní města a řadu dalších. Jsou důležitým pilířem čínského otevírání se světu a lákadlem pro zahraniční investory. Na ohraničeném území tyto zóny poskytují špičkovou infrastrukturu, resp. technické a logistické zázemí světové úrovně pro zahraniční investice, nejčastěji do technologicky-náročných projektů. Jde zejména o „greenfield“ zóny. Nejznámější „national“ ETDZ: Zhengzhou Xinzhen, Tangshan Caofeidian, Ganzhou, Huai'an, Hengyang, Nantong, Suzhou Taicanggang, Xiangtan, Yancheng, Wuxi, Jinan, Shenyang, Nanjing, Changchun, Xinglong, Huaifang, Chengdu, Suzhou Gongyeyuan, Tianjin Binhai Xinqu, Beijing Tianzhu, Hainan Haikou, Guangxi Pingxiang, Heilongjiang Suifenhen, Shanghai Pudong Jichang, Jiangsu Kunshan, Chongqing, Xiyong, Guangzhou Baiyun Jichang, Suzhou Gaoxin Jishu Chanye, Xi'an, Xi'an Gaoxin, Yinchuan, Xinjiang Ala shankou, Xinjiang Kashen, Wuhan Donghu, Taiyuan Wusu, Zhoushangang, Guiyang, Guizhou Guian Xinqu, Lanzhou Xinqu, Linyi, Nanyang Wolong.

Národní hi-tech průmyslové a vývojové parky (Hi-Tech Development Zones, HTDZs)

„Open cities“ si mohla v rámci rozvoje definovat HTDZ, které obvykle vznikaly v prostorách univerzit a měly být soustředěny na projekty s vyšší přidanou hodnotou. Nebyly však vhodné pro velké zahraniční projekty, protože vznikaly v existující zástavbě s nedostatečnou infrastrukturou. Historicky nebyly hodnoceny příliš pozitivně.

Zóny volného obchodu – „původní“ a „nové“

V ČLR existuje de facto 16 centrální vládou odsouhlasených zón volného obchodu (Dalian, Qingdao, Shenzhen Yantian, Fuzhou, Shanghai Waigaoqiao, Tianjin Port, Guangzhou, Shantou, Xiamen Xiangyu, Haikou, Shenzhen Futian, Zhangjiagang, Ningbo, Zhuhai, Shenzhen Shatoujiao) (National free-trade zones, NFTZ či bonded zones). Nejznámější z nich, Waigaoqiao FTZ, byla založena v roce 1990 v šanghajském distriktu Pudong. Většina zón se vyskytuje v tzv. otevřených městech či zvláštních ekonomických zónách (Special Economic Zones, SEZ). Podobně jako v dalších státech hlavními aktivitami v FTZ jsou skladování a exportní zpracování. Nové zóny vznikají také ve snaze podpořit ekonomický rozvoj vnitrozemské Číny - v roce 2008 byla za tímto účelem založena Chongqing Cuntan Bonded Port Zone.

Podniky vytvořené v tradičních zónách využívají bezcelních dovozů a vývozů, pokud materiál zůstane v rámci zóny, což dovoluje výrobcům dovážet materiál a zařízení a vyvázet hotové výrobky. Waigaoqiao umožňuje zahraničním subjektům dovážet a vyvázet zboží jiných výrobců prostřednictvím svých komoditních burz. Navíc Waigaoqiao a Shenzhen Futian FTZ nabízejí neomezené bezcelní skladování a nevybírají poplatky za celní dozor, což může být zajímavé pro firmy, jejichž zboží zde vyčkává na označení, třídění, balení či je zde skladováno. Výsledkem je zkrácení dodacích lhůt a větší prostor pro poprodejní podporu.

Celkový objem obchodu přes FTZ dosahuje přes 100 mld. USD ročně, což ukazuje na úspěšnost přilákání exportně orientovaných podniků. Nabízené výhody vysvětlují, proč cca 12 % čínského vývozu a 28 % zpracovatelského průmyslu prochází přes FTZ.

V září 2013 byla nově otevřena "finanční" Shanghai Free/Foreign Trade Zone, která je první svého druhu na pevninské Číně. Jedná o finanční zónu hongkongského stylu, jež má být zkratkou ke konsolidaci ekonomické struktury země, průkopníkem širší konvertibility čínského jüanu a laboratoří pro tvorbu volnějších úrokových sazeb tržního hospodářství. Shanghai FTZ se rozkládá na ploše necelých 29 km²a spojuje čtyři již existující bezcelní zóny, tj. obě zóny volného obchodu Waigaoqiao, přístavní zónu volného obchodu Yangshan a zónu volného obchodu mezinárodního letiště Pudong.

Více než rok po slavnostním otevření SFTZ v září 2013, rozhodlo vedení ČLR v prosinci 2014 o rozšíření o další 3 Foreign Trade Zones – Guangdong, Fujian a Tianjin. Každá z „nových“ FTZ bude mít své zaměření, stejně jako SFTZ klade mj. důraz na finanční služby, liberalizaci kapitálového účtu a internacionalizaci CNY, úrokové míry, s cílem vytvořit ze Šanghaje mezinárodní finanční centrum. Například zóna v provincii Guangdong se zaměřuje na prohlubování spolupráce s Hongkongem a Macao, a působí jako „základna“ pro část iniciativy „Belt and Road Initiative“ - 21st Century Maritime Silk Road. FTZ ve Fujian má zase rozvíjet vztahy s Tchaj-wanem a soustředit se na výrobní služby a high-end služby. Tianjin FTZ má napomoci propojení Peking, Hebei a Tianjinu a usnadňovat plánovanou Dohodu o volném obchodu s Jižní Koreou. Má se také soustředit na služby, především finanční a high-end, a na „emerging“ industries.

Nové FTZ začaly fungovat v březnu 2015. V prosinci 2014 bylo zároveň rozhodnuto o rozšíření SFTZ z původních 29 km² na 120,7 km². Guangdong FTZ bude zahrnovat zóny o rozloze 120 km²– Guangzhou Nansha, Shenzhen Qianhai a Zhuhai Hengqin. V srpnu 2016 bylo vydáno nařízení ke vzniku dalších sedmi FTZ: Chongqing, Henan, Hubei, Liaoning, Shaanxi, Sichuan a Zhejiang. Nové zóny mají využívat principu „negative list“, který spočívá v definici omezení v konkrétních sektorech pro zahraniční investory. Tento negativní list má dávat zahraničním firmám jasnější prostor pro investice a snižovat míru zasahování státu do podnikání. Původních 190 omezení v rámci „negativního listu“ v SFTZ bylo v červnu

2014 sníženo na 139. Od 9. května 2015 platí ve všech FTZ znovu revidovaný negative list, ve kterém se opět snížil počet omezení. Zároveň se ale změnila struktura dokumentu, některé oblasti byly přesunuty do jiných kategorií. V praxi dokument přístup zahraničních investorů na čínský trh spíše omezuje, než aby jej podporoval. Pro zahraniční investory mělo dosud 11 nových FTZ velmi omezený přínos. Čína se proto na přelomu r. 2017/2018 snažila zlepšit podnikatelské podmínky prostřednictvím Anti-Unfair Competition Law a následně uvolnila některé sektory v FTZ. Celkem jde o změkčení 16 restrikcí zejména v oblasti dopravy a služeb: např. podíl zahraničního vlastnictví v lodním průmyslu, letecké výrobě a železniční dopravě. Pokud se však zahraniční společnosti neetablují přímo v dané FTZ, zůstává pro ně přínos těchto zón (i přes uvedená uvolnění podmínek) nepříliš významný.

Zóny pro exportní zpracování

První dvě zóny pro exportní zpracování (Export-processing zones, EPZ) vznikly jako pilotní projekty v roce 2000 v Dalianu a Pekingu, jejich počet se však rychle zvýšil až na současných více než 60. EPZ jsou nejnovějším typem zvláštních zón vytvářených v ČLR. Pod dohledem celních orgánů může do EPZ vstupovat zboží bez formálních celních deklarací a placení cel za účelem reexportu po dalším zpracování. Některé z těchto zón (například Kunshan či Tianjin) jsou umístěné v existujících ETDZ.

Časté zneužívání těchto zón k bezcelnímu importu zboží a surovin do pevninské Číny vedlo k revizi pravidel bezcelního importu, tzv. "Measures of the Customs of the People's Republic of China for the Supervision and Administration of Processing Trade Goods", jejichž nové znění od 1. 3. 2014 podstatně zpřísnilo nakládání s bezcelně dovezeným zbožím.

Hraniční ekonomické zóny

Většina z 15 hraničních zón (border economic co-operation zones) vznikla již v roce 1992 (Xinjiang, Yunnan, Vnitřní Mongolsko, Heilongjiang, Guangxi, Jilin a Liaoning). Roční PZI ve všech 15 zónách činí méně než 1 mld. USD, což zatím neukazuje na silnou roli v celkovém rozvoji zón v ČLR.

Tchajwanské investiční zóny

Původně čtyři zóny určené vládou v roce 1989, resp. 1992, které však nejsou jediné, kam mířily v posledních letech tchajwanské investice. Tchajwanští investoři upřednostňovali i jiná místa, např. Western Straits Economic Zone (20 měst v provinciích Fujian a Zhejiang) či 11 experimentálních parků pro investice v oblasti zemědělství. Dále existuje řada „místních“ a „privátních“ zón. Zatímco u místních zón si zahraniční investor musí dát pozor na soulad dohodnutých podmínek s vyššími úrovněmi vlád, u privátních platí, že vznikají „na okraj“ existujících ETDZ a dávají investorům „first class“ treatment, který si však musí navíc zaplatit. ETDZ tak získává zdroje pro rozvoj zóny jako takové. Centrální vláda tyto zóny zatím toleruje.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Příliv přímých zahraničních investic (PZI) dosahuje od 90. let značné výše. V letech 1985-92 byla průměrná roční hodnota PZI v ČLR 3,9 mld. USD, v letech 1993-2000 již 38 mld. USD. K rychlému růstu přílivu PZI do Číny dochází v letech 2004 až 2008, kdy roční objemy přichozích investic stoupnou z 68 mld. USD na 172 mld. USD. Rekordní výše byla zaznamenána v roce 2013, kdy bylo dosaženo dosavadního maxima ve výši 291 mld. USD. V důsledku přísnějších podmínek přístupu na čínský trh v posledních letech zahraniční investice v Číně klesaly. V roce 2018 sice došlo k nárůstu na 203 miliard, stále ale jde o nižší částku než v letech 2010 – 2015, kdy průměr dosahoval 261 miliard. Podle údajů čínského Ministerstva obchodu došlo v roce 2019 k dalšímu růstu a to dokonce o 5,8 %. Největší význam v celkovém objemu čínského

hospodářství hrály PZI na začátku 90. let. Rekord byl zaznamenán v roce 1993, kdy tvořil příliv PZI 6,2 % čínského HDP. Od té doby je patrný sestupný trend značící, že relativní význam PZI v poměru k rostoucímu čínskému HDP postupně klesá. V roce 2018 činil čistý příliv přímých zahraničních investic pouze 1,5 % HDP.

Navzdory deklaracím o otevřenosti místního trhu zahraničním investorům se podmínky zpříšňovaly a od r. 2013 byl patrný sestupný trend zahraničních investic zejména ze zemí EU. V roce 2017 dosáhly investice EU v Číně 6,8 mld. USD, což představovalo meziroční pokles o 15 %. V roce 2018 se dle údajů Rhodium Group evropské investice v Číně po čtyřech letech vrátily k mírnému růstu 3 % na 7 mld. USD. Souvisí to s uvolněním vlastnických struktur v některých oblastech a také s velkými projekty několika automobilek a finančních společností. Hlavními evropskými investory v r. 2018 byly Německo (téměř 50 % evropských investic), Velká Británie, Nizozemsko a Francie. Pomalu nabývají na významu také zahraniční investice do čínských technologických firem.

Prvního ledna 2020 vešel v účinnost nový zákon regulující zahraniční investice v Číně, který se připravoval několik let. Deklarovaným záměrem čínské vlády je vytvoření lepšího prostředí pro zahraniční investory, což lze číst také jako reakci na klesající objemy zahraničních investic v zemi v posledních letech.

Zatímco evropské firmy se snaží v Číně o tzv. projekty na zelené louce, čínské investice v EU tvoří většinou akvizice technologicky vyspělých firem. Ty v poslední době začíná nahrazovat cílená spolupráce na výzkumu a vývoji s evropskými firmami nebo univerzitami.

Teritoriální struktura

Dle teritoriální struktury patřily v roce 2018 mezi 10 nejvýznamnějších investorů do ČLR následující země, tvořící 91,8% z celkových užitých zahraničních investic v ČLR.

Přehled nejvýznamnějších investorů v ČLR v roce 2018		
Země	Objem (mld. USD)	Podíl (%)
Hongkong	81 465,1	64,6
Britské Panenské ostrovy	6 739,6	5,3
Singapur	6 046,7	4,8
Kajmanské ostrovy	5 151,3	4,1
Jižní Korea	4 751,1	3,8
Japonsko	3 095,8	2,5
Německo	2 710,5	2,1
USA	2 386,0	1,9

Tchaj-wan	1 962,8	1,6
Lucembursko	1 386,3	1,1

Zdroj: EIU China Hand 2019

Z EU zůstává největším investorem Německo, následované Francií a Velkou Británií. V roce 2017 vzrostl investiční význam Finska s projekty firem Huhtamaki a Salcomp.

Bezesporu důležitým faktorem pro zvyšování vnitrozemských PZI se staly obrovské investice centrální vlády do budování infrastruktury, které spolu s rostoucími cenami pozemků a zvyšováním mezd na jihu a jihovýchodě země přiměly investory vyhledávat nové lokality pro udržení co nejnižších nákladů na výrobu.

Odvětvová struktura

Zatímco v letech 2002-2004 přitékalo do sekundárního sektoru v ČLR 70 % PZI, v roce 2008 se poprvé PZI do sektoru služeb dostaly na první místo. V tvorbě HDP se na první místo dostaly v roce 2013, v roce 2015 činil podíl služeb na HDP 50,5 %. PZI do sekundárního sektoru rostly během období 2006-2010 v průměru o 5,5 % ročně, zatímco celkový průměrný růst dosahoval 9,8 %. Tomu odpovídal i pokles podílu exportu na HDP z 38,4% v roce 2007 na 29,6 % v roce 2010. Tento trend pokračoval i v dalších letech.

V roce 2018 výrazně vrostly investice do informačních technologií, dále převážně do výroby telekomunikačních zařízení, počítačů a jiných elektronických zařízení. Nejvíce zahraničních investic v sektoru služeb patřilo obchodování s nemovitostmi, velko a maloobchodu, leasingu a obchodním službám a dopravě. V roce 2018 tvořil nejvíce nových investic z EU automobilový průmysl (3 mld. USD) a potravinářský průmysl (0,9 mld. USD). Mezi klíčové projekty patřila nová výroba elektrických vozů Volkswagen v Šanghaji, továrna BMW v Shenyanu a výzkumné centrum Daimler v Pekingu. V oblasti elektromobility je vidět, že se nové investiční projekty zahraničních firem soustředí na sektory podporované čínskou vládou. V lednu 2019 využila nových podmínek pro investory v elektromobilitě americká automobilka Tesla a v lednu 2020 zahájila provoz nová továrna v hodnotě pěti miliard USD v Šanghaji. Investoři se také hodně orientují na sektor informačních a komunikačních technologií: nové centrum robotiky společnosti Siemens nebo výroba mobilních baterií firmy Salcomp.

Sektory	Počet firem	Roční změna (%)
Celkem	60 533	69,8
Zemědělství, lesnictví, chov zvířat a rybolov	741	5
Výroba	6 152	23,4
Elektřina, plyn, voda	284	-23,7

Doprava, skladování, pošta a telekomunikace	754	45,8
IT	7 222	127,9
Velko- a maloobchod	22 853	86,1
Nemovitosti	1053	42,9
Leasing a obchodní služby	9 099	78,9
Komunální a jiné služby	485	39

Zdroj: NBS 2019

Sektory	Podíl na PZI v 2016 (%)	Podíl na PZI v 2005 (%)
Výroba	28	70,4
Leasing a obchodní služby	2	6,2
IT	4	1,7
Velko a maloobchod	7	1,7
Komunální a jiné služby	12	2,3
Doprava	16	3
Nemovitosti	13	9
Ostatní	19	5,7

Zdroj: EIU, China Hand 2019

Čínské investice v zahraničí

V prvních dvou dekadách čínského otevírání světa, tj. v 80. a 90. letech minulého století, byly čínské investice v zahraničí minimální (outward direct investment – ODI). Výrazný zlom nastal v době desátého pětiletého plánu (2001-2005), kdy čínská vláda vyhlásila strategii globalizace ("Go Global"). V roce 2004 Ministerstvo obchodu ČLR (MOFCOM) vydalo nařízení, které zjednodušilo schvalovací proceduru pro čínské investice v zahraničí (do 3 mil. USD může schválit lokální úřad, nad tuto částku MOFCOM), což umožnilo jejich rychlý nárůst. V roce 2005 poskočily čínské ODI na 12,3 mld. USD a jejich silný růst pokračoval i v následujících letech (viz tabulka). V roce 2006 činily ODI 19 násobek objemu roku 2000, což

znamenal průměrný roční růst o 116 %, oproti celosvětovému průměru za dané období ve výši 6%. V r. 2017 rozhodlo čínské vedení o zkrocení prudkého růstu čínských investic a zavedlo přísnější podmínky, které zahrnují omezení či přímo zákaz zahraničních investic do zábavního průmyslu, sportu a nemovitostí (hotely). Tyto investice jsou hodnoceny často jako neproduktivní (někdy iracionální) a rizikové z pohledu odlivu kapitálu. Čínské vedení argumentuje hlavně národními zájmy a bezpečností. Dále pak Čína nově vyhodnotila tzv. citlivé sektory, u nichž mají investice projít zvláštním schvalovacím procesem: vojenský materiál, média a přeshraniční vodní zdroje. Naopak z tohoto seznamu odstranila investice do telekomunikací a elektroenergetiky. Podporovány jsou investice pod hlavičkou Iniciativy pásma a stezky (Belt and Road Initiative - BRI, někdy také „nová Hedvábná stezka“). Kontrolním procesem musí projít všechny čínské investice v hodnotě nad 300 milionů USD. Větší kontrola se zaměřuje také na transakce přes Hongkong a offshore společnosti. Monitoring investic probíhá před vlastní transakcí, v průběhu realizace investice i po jejím skončení.

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Objem (mld. USD)	90,2	102,9	118	170,1	120,8	129,8	110,6

Zdroj: NSB 2019

Čínské přímé zahraniční investice v roce 2018 vzrostly dle údajů MOFCOM v meziročním srovnání o 4,2 % na 129,8 mld. USD. Většina investic putovala z ČLR do Hongkongu a zemí v Asii, značná část si ale také našla cestu do Evropy a Japonska. Výrazně se v r. 2018 snížily čínské investice do USA (meziročně o více než 80 %), které jsou nyní mnohem přísněji posuzovány. Na přísnější dohled naráží čínské investice i v Evropě. Pokles také souvisí s restrikcemi čínských investic do nemovitostí, sportu a zábavního průmyslu, které znemožnily např. další velkolepé nákupy evropských fotbalových klubů. Nejvýznamnější oblasti čínských zahraničních investic dle údajů MOFCOM v r. 2018 byly obchodní služby, výrobní průmysl, malo/velkoobchod a ICT služby. V roce 2019 dochází k poklesu 8,2 %, což znamená nejnižší hodnotu od roku 2014.

Čínské investice v EU dle Rhodium Group za r. 2019 činily 13 mld. USD, což představuje meziroční pokles o 33 %. Jedná se o pokračování sestupného trendu čínských PZI v zahraničí, který začal v roce 2017 dramatickým propadem oproti rekordnímu roku 2016. Pokles čínských investic v EU souvisí kromě zpřísnění regulací na čínské straně i s obezřetností a důkladnějším screeningem čínských investorů v EU.

V roce 2019 investovala Čína podle analýzy společností Baker McKenzie a Rhodium nejvíc ve Finsku (5,3 miliard USD), Velké Británii (3,8 miliard USD), Švédsku (1,3 miliard USD), Německu (0,7 miliard USD) a Itálii (0,7 miliard USD). Více než o 50 % stouply čínské investice v Irsku.

Zatímco evropské firmy se snaží v Číně zejména o tzv. projekty na zelené louce, čínské investice v EU tvoří většinou akvizice firem. Hlavním evropským cílem čínských investic jsou dlouhodobě Německo a Velká Británie. Mezi vyhledávané segmenty v EU v posledních letech patřil zejména sektor automotive, energetika, finanční sektor či biomedicína. V širším mezinárodním kontextu se v posledních letech posunulo těžiště čínských ODI z energetiky a surovin na sofistikovanější projekty (high-tech, vyspělá výroba). Nejvíce čínských investic v posledních letech směřuje do automobilového, chemického, IT, telekomunikačního, důlního a zpracovatelského průmyslu. Strategickou podporu mají také investiční aktivity do zemí hlásících se k čínské iniciativě BRI, kam patří také ČR. V roce 2019 do zemí řazených pod tuto iniciativu putovalo podle údajů MOFCOM 13,6 % z celkového objemu čínských ODI. Další informace k přímým zahraničním investicím jsou dostupné na www.fdi.gov.cn.

2.6 Investice – podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Nový zákon o zahraničních investicích, který vešel v platnost 1. ledna 2020, vytváří zcela nové regulační prostředí pro přímé i nepřímé zahraniční investice. Do praxe se zavádí princip národního zacházení, což znamená, že firmy se zahraniční účasti registrované v Číně by měly mít stejné podmínky k podnikání jako čínské firmy. Nově mohou zahraniční investoři zakládat stejné druhy právních subjektů jako domácí podnikatelé. Firmy lze zakládat samostatně nebo ve spolupráci s čínskými fyzickými osobami. Zahraniční investoři by měli mít nově rovné podmínky, pokud jde o přístup ke státním dotacím a tendrům, využití půdy, daňové úlevy a výjimky, udělování licencí, vyřizování žádostí apod. Práva na ochranu duševního vlastnictví by měla být chráněna stejně jako u čínských firem. Pod hrozbou trestů jsou zakázané tzv. nucené transfery technologií a měla by být posílena ochrana důvěrných firemních dat. Pokud by mělo dojít k vyvlastnění majetku podniků, kompenzace by měla být včasná, spravedlivá a v souladu s tržní hodnotou. Zahraniční firmy působící v Číně se mohou stejně jako ty domácí podílet na formulacích a revizích standardů. Zahraniční investoři by měli mít nově usnadněné financování a také repatriaci korporátních zisků.

V posledních letech byl systém povolování zahraničních investic „případ od případu“ postupně nahrazován tzv. negativním seznamem. V sektorech, které na negativním seznamu nejsou, mohou zahraniční subjekty investovat zjednodušeným způsobem a podléhají stejným podmínkám jako domácí firmy. Tímto způsobem si čínský stát hlídá zahraniční konkurenci v některých strategických sektorech (např. energetika, telekomunikace) a naopak kontrolované podporuje oblasti, kde mezinárodní know-how potřebuje (služby, životní prostředí, hi-tech, zpracovatelský průmysl).

Nová pravidla platná od 1. ledna 2020 upevňují pozici Národní rozvojové a reformní komise (NDRC), která je zodpovědná za povolování zahraničních investičních projektů včetně jejich posouzení z hlediska národní bezpečnosti. Orgány, které řeší regulaci jednotlivých průmyslových odvětví, mají pravomoc v těchto odvětvích vydávat licence. Státní správa pro regulaci trhu (SAMR) je odpovědná za proces registrace zahraničních podniků. Nový režim odebírá některé dosavadní pravomoci Ministerstvu obchodu (MOFCOM), které bude pouze monitorovat zahraniční investice skrze informační systém. Regulační orgány mají od nynějška povinnost poskytnuté informace vzájemně sdílet. Tím by měla firmám poklesnout zátěž související s povinným reportováním.

I po publikaci dlouho očekávané prováděcí vyhlášky, která měla obecná ustanovení zákona vyjasnit, zůstávají nevyřešené otázky. Experti na právní prostředí v Číně se vesměs shodují v tom, že budou následovat další upřesňující opatření a že hodnotit skutečný dopad zákona je v tuto chvíli předčasné. Zákon například nepřináší odpověď na otázku, jakým způsobem budou regulovány tzv. „variable interest entities“, tj. struktury, pomocí nichž zahraniční investoři obcházejí restrikce na přímé zahraniční investice do určitých sektorů tím, že získávají kontrolní podíl skrze smluvní dohody, nikoliv přímé vlastnictví. Zákon pouze říká, že se týká jak přímých, tak nepřímých investic, ale již nedefinuje, co všechno považuje za nepřímé investice. Finální verze zákona také obsahuje ustanovení, které vyžaduje zvláštní prověření u všech zahraničních investic, které mají nebo mohou mít dopad na národní bezpečnost Číny. Detaily toho, jak má takový přezkum probíhat, ale chybí. Zákon zavádí pětileté přechodné období, během kterého si mohou firmy zachovat modely řízení podle starých pravidel. Není ale jasné, zda zůstávají v platnosti dohody, které byly založené na již neplatných zákonech, které do konce loňského roku regulovaly do té doby povolené druhy subjektů se zahraniční účastí. Zahraniční firmy sice mají právo odvolání k různým vládním institucím, ale chybí možnost nezávislého rozhodčího řízení. Nová pravidla také nezavádí časové lhůty, které by umožnily včasné řešení případných sporů.

Současná čínská vláda již odmítá ekonomický růst za každou cenu a rozhodla se pro řadu klíčových reforem, od toho se odvíjí i vztah k zahraničním investorům, jak sektorově, tak geograficky. Provinční vlády v regionech jsou více vybíravé a zároveň velmi opatrné, pokud jde o poškozování životního prostředí. Existuje tedy tendence požadovat po zahraničních investorech „čisté“ provozy či směřovat energeticky náročné výroby do vnitrozemí. Vliv na teritoriální a odvětvovou strukturu mají rostoucí náklady na mzdy a rozvoj západních provincií, který „drží“ část migrující pracovní síly mimo východní provincie. Podle odhadů mezinárodních organizací se Čína bude v následujících letech potýkat s vážným nedostatkem ekonomicky aktivního obyvatelstva – do roku 2030 až 140 mil. Čína má zájem zejména o zahraniční investice, které pomohou místní ekonomice ve vybraných oblastech a k dalšímu rozvoji. N

Podle aktuálních průzkumů zahraničních obchodních komor v Číně patří mezi kritické otázky pro zahraniční investory následující:

- Netransparentní legislativní prostředí
- Přebujelá administrativa
- Regulace
- Rostoucí mzdové náklady
- Nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců, vysoká fluktuace
- Rozdílné zacházení ve srovnání s místními společnostmi/konkurenty
- Ochrana duševního vlastnictví

Preferenční zacházení

Zahraníční investoři mohou podle současných pravidel dostat zvýhodněné podmínky v oblasti financování, zdanění či využití půdy, zejména pokud investují do preferovaných sektorů. Nový zákon má také za cíl zamezit tomu, aby lokální vlády v Číně mohly pod různými záminkami porušovat nebo svévolně měnit závazky v rozporu s uzavřenými smlouvami. Zahraniční investoři by měli díky nim mít silnější páku pro vynucení uzavřených investičních dohod. Před podpisem by si ovšem měly firmy dát pozor na to, zda jsou v souladu se zákonem a pravomocemi vlády na dané úrovni – jen pak se lze na základě nových pravidel bránit. Vyřizování stížností ze strany lokálních úřadů má být nově kontrolováno centrální vládou. Zákon rovněž zakazuje regulaci zahraničních investic skrze opatření, která nebudou předem veřejně vyhlášena. Pokud místní vláda musí z důvodu veřejného zájmu dohodnuté podmínky změnit, měla by postupovat podle zákona a poskytnout firmě spravedlivou kompenzaci. Preferenční podmínky mají zejména technologické projekty, investice do vědy a výzkumu apod.

Úlevy při dovozu

Bližší k formám vstupu na trh – viz dále.

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

- [Delegace Evropské unie v ČLR](#), Peking
- [EUCCC \(EU-China Chamber of Commerce\)](#), Peking

Jako jediný „evropský subjekt“ má EUCCC pobočky po celé Číně a je proto velmi důležitým kontaktním bodem pro české subjekty. Členství v EUCCC je zpoplatněné.

EUCCC má vedle Pekingu pobočky ve městech Tianjin, Šanghaj, Nanjing, Shenyang, Guangzhou, Shenzhen, Chengdu a Chongqing.

- **EU SME Center**, Peking (e-mail: enquiries@eusmecentre.org.cn, web: www.eusmecentre.org.cn)

EU SME Center nabízí bezplatné poradenství malým a středním podnikům ze zemí EU.

- **IPR SME Helpdesk**, Peking (e-mail: questions@china-iprhelpdesk.eu, web: www.china-iprhelpdesk.eu)

IPR SME Helpdesk je podobná služba jako EU SME Center s tím rozdílem, že se zaměřuje výhradně na otázku ochrany práv duševního vlastnictví.

- **EASA**, Peking (e-mail: javier.vicedo@easa.europa.eu, web: <http://www.easa.europa.eu>)

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Čína a EU v roce 2020 slaví 45. výročí navázání vztahů, které jsou velmi komplexní, zejména v obchodní rovině. Existuje více než 50 vzájemných dialogů a řada společných projektů.

Strategické partnerství (EU-China Comprehensive Strategic Partnership) z roku 2003 zintenzivnilo spolupráci a nová dimenze byla započata o deset let později (v listopadu 2013) přijetím [EU-China 2020 Strategic Agenda for Co-operation](#). Agenda zahrnuje nejen ekonomická, ale také bezpečnostně-politická témata. Základním rámcem vztahů je pak pravidelný dialog – roční summit, Strategický dialog (HLSD), Ekonomický a obchodní dialog (HLTD) a Mezilidský dialog. V březnu 2019 provedla Evropská komise spolu s Vysokou představitelkou EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku [revizi přístupu EU vůči spolupráci s Čínou](#), který má být nově více realistický, asertivní a mnohostranný.

K prohloubení spolupráce by měla přispět tzv. [Bilateral Investment Agreement](#), která by měla nahradit investiční dohody na úrovni jednotlivých států. Dohoda by měla vést k novým možnostem a zlepšeným podmínkám pro přístup zahraničních investorů na trhy obou stran. Dále by měla poskytnout kvalitní regulační prostředí, které by mělo zlepšit podmínky pro zahraniční investory. Jednání o této dohodě stále probíhají s cílem úspěšného uzavření v roce 2020.

K výraznému úspěchu došlo v roce 2019 nalezením shody na finálním textu [dohody o vzájemné ochraně produktů se zeměpisným označením](#). Dohoda by měla být podepsána během roku 2020 a do konce roku by také měla vejít v platnost.

Čína je z pohledu EU podle dat z roku 2019 největším importérem a druhým největším trhem pro export. Obecně je Čína

pro EU nejvýznamnějším obchodním partnerem. V roce 2019 činil objem vzájemného obchodu 644 miliard euro s bilancí 194 miliard euro ve prospěch čínského exportu. Od roku 2017 stoupá objem vzájemného obchodu, importu i exportu, avšak čínské exporty rostou o něco rychleji než importy z EU. Tradičně nejužší vztahy má Čína s Německem, které tvořilo v roce 2019 43 % exportu zboží z EU do Číny, dále s Francií nebo Nizozemskem.

Více informací na [stránkách Evropské komise](#).

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Navzdory dramatickému hospodářskému růstu v Číně od počátku 80. let, který trval až do konce roku 2019, zůstávají v Číně značné meziregionální rozdíly v hospodářské úrovni. HDP na obyvatele je v současné době přibližně 8500 euro, což je okolo 54 % průměru EU.

Rozvojová spolupráce EU a Číny je postavena na dokumentu [EU-China 2020 Strategic Agenda for Co-operation](#). EU usiluje o spolupráci s Čínou směrem k dosažení Cílů udržitelného rozvoje, implementace Agendy 2030 a Pařížské dohody. Závěrečné komuniké ze summitu EU-Čína z roku 2019 obsahuje mimo jiné závazek společného boje proti změnám klimatu.

Konkrétní projekty spolupráce se v minulých letech zaměřovaly na „nízkouhlíkový“ rozvoj měst, efektivní energetická řešení, sociální ochranu nebo právní školení.

Více o společných rozvojových projektech je možné nalézt na [stránkách Evropské komise](#).

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Čína je pro ČR 2. největším obchodním partnerem, 2. největším dovozcem a 17. největším exportním trhem.

V roce 2017 dosáhl vývoz z České republiky do Číny 56 miliard korun, což představuje meziroční nárůst o 20 % a historicky rekordní vývoz z ČR do Číny. V roce 2018 český export do Číny dosahoval téměř ekvivalentní hodnoty jako v předchozím roce, tedy 56,137 miliard korun. Čína platí za jeden z největších ale také nejnáročnějších trhů na světě. Obchod zde charakterizují nesčetné bariéry, tvrdá konkurence a pro Evropany nezvyklé prostředí. Přesto se daří českým exportérům na čínském trhu stabilně prosazovat. Čínský dovoz do ČR v roce 2018 činil 568 mld. Kč.

Hlavní postavení v českém vývozu do Číny dlouhodobě zaujímají stroje a dopravní prostředky, které tvoří více než šedesát procent přímého exportu. Dále se do Číny vyvážejí průmyslové a spotřební zboží, zejména součásti motorových vozidel, čerpadla, rozvaděče, telefonní přístroje, obvody, hračky, kočárky či pneumatiky.

Bilance vzájemné obchodní výměny v letech 2015-2019 (v mld. EUR)

	Vývoz		Dovoz		Obrat		Bilance
	Objem	Index	Objem	Index	Objem	Index	Objem
2019	2,205	100,7	23,989	108,4	26,194	107,7	-21,783
2018	2,189	102,4	22,130	122,3	24,318	120,2	-19,941
2017	2,137	123,2	18,076	113,2	20,212	114,2	-15,939
2016	1,734	103,9	15,971	93,7	17,706	94,63	-14,236
2015	1,669	108,2	17,041	129,3	18,710	127,1	-15,372

Zdroj: Český statistický úřad a Ministerstvo průmyslu ČR

Značné saldo obchodu v neprospěch ČR (512 mld. Kč v roce 2018) je setrvalým jevem obchodních vztahů s ČLR, nejen pro ČR. Faktem je, že velká část českého zboží se do ČLR dostává přes další země formou reexportů, stejně tak se čínské zboží do ČR reexportuje přes cca 75 zemí.

Komoditní struktura českého vývozu/dovozu v roce 2019 SITC (1) – v tis. EUR

Třída	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance
0 Potraviny a živá zvířata	44 966	99 611	144 578	-54 645
1 Nápoje a tabák	3 033	3 677	6 710	-644
2 Suroviny nepoživatelné s výjimkou paliv	303 128	52 878	356 006	250 250
3 Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	15 772	2 727	18 499	13 045
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	0	5 307	5 307	-5 307
5 Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	93 866	355 780	449 646	-261 915
6 Tržní výrobky	164 075	1 378 985	1 543 061	-1 214 910
7 Stroje a dopravní prostředky	1 227 715	20 242 639	21 470 354	-19 014 924
8 Průmyslové spotřební zboží	355 247	3 123 383	3 478 630	-2 768 136
9 Komodity a předměty obchodu	28	470	498	-441

Zdroj: Český statistický úřad

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

10 nejvýznamnějších položek českého vývozu v roce 2019

Kód zboží (HS)	Název zboží	Hodnota v tis. EUR
----------------	-------------	--------------------

470200	Buničina	139 414
440323	Surové nebo nahrubo opracované dřevo	121 476
901210	Mikroskopy (ne optické)	79 611
950300	Tříkolky, koloběžky, kočárky	65 899
841330	Čerpadla	55 986
854231	Procesory a řídicí jednotky	51 359
853890	Části přístrojů k ochraně el. obvodů, rozvaděčů	40 764
847989	Stroje, přístroje mechanické	35 409
853620	Vypínače el. obvodů automatické	34 286
854720	Součásti izolační z plastů pro el. stroje	34120

Zdroj: Český statistický úřad

10 nejvýznamnějších položek českého dovozu v roce 2019

Kód zboží (HS)	Název zboží	Hodnota v tis. EUR
851712	Přístroje telefonní celulární	5 516 410
847130	Zařízení pro automatické zpracování dat přenosná	2 625 796
851762	Zařízení pro příjem, konverzi, vysílání hlasu, dat	1 598 758
847330	Části strojů na automatické zpracování dat	992 495
852852	Monitory	645 283
852990	Části vysílačů, radarů, televiz. ap.	463 469
854231	Procesory a řídicí jednotky	371 002
847170	Jednotky paměťové	359 971
847180	Jednotky pro automat. zpracování dat	329 403
850440	Měniče statické	306 090

Zdroj: Český statistický úřad

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Vývoz služeb z ČR do ČLR v letech 2015 - 2019

Rok	Hodnota v mil. Kč
2019	15 935,8
2018	14 387,1
2017	11 582,2

2016	9 845,5
2015	8 771,5

Zdroj: ČNB

Nejvýznamnější oblasti vývozu služeb z ČR do ČLR v roce 2019

Sektor	Hodnota v mil. Kč
Cestovní ruch	4 365,8
Výzkum a vývoj	3 816,3
Licenční poplatky - užívání duševního vlastnictví	2 229,2
Letecká doprava	1 085,8
Jiné druhy dopravy	1 591,1
Telekomunikační služby, služby v oblasti výpočetní techniky	1 444,5
Pojišťovací služby a penzijní financování	134,5

Zdroj: ČNB

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Česká republika sukcedovala do Smlouvy o ochraně a podpoře investic mezi vládou České a Slovenské federativní republiky a vládou Čínské lidové republiky ze dne 4. 12. 1991. Oficiálně k tomuto aktu došlo při návštěvě premiéra Klause v ČLR v roce 1994 výměnou dopisů.

Podle této Smlouvy by měly být na trzích obou zemí vytvořeny pro subjekty smluvní strany stejné podmínky, jaké mají subjekty místní. Není pochyb o tom, že česká strana toto ustanovení plní, o čemž svědčí rostoucí počet čínských firem působících v ČR. Na druhé straně značně negativní zkušenosti českých subjektů s investováním v ČLR byly důvodem pro aktualizaci uvedené smlouvy, ke které došlo v prosinci 2005. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Čínské lidové republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic vstoupila v platnost dne 1. 9. 2006. Z pohledu investic je pro ČR, stejně jako pro ostatní členské země EU, klíčové současné vyjednávání o bilaterální investiční dohodě v oblasti investic (BIA) mezi EU a Čínou. Její finalizace se však neočekává v dohledné době.

Vybrané čínské investice v ČR:

Dle údajů ČNB dosáhly čínské investice v ČR v roce 2017 necelých 7 mld. CZK. V roce 2016 vzrostly na 12,51 mld. CZK, v r.

2015 pak následoval pokles na 5,79 mld. CZK. Příliv čínských investic začal v roce 2015, předtím v ČR Čína investovala velmi málo. Ke konci roku 2017 činil dle ČNB souhrn dosavadních čínských investic v ČR zhruba 23 miliard korun. Do statistiky centrální banka počítá všechny investice, včetně nákupu nemovitostí nebo podílů ve firmách

Z pohledu agentury CzechInvest byla Čína v roce 2018 v oblasti PZI největším investorem z hlediska výše investice a počtu vytvořených nových pracovních míst. Zatímco v letech 1993 – 2017 dosáhla výše investice 6,67 mld. CZK, jen v roce 2018 je nárůst 3,7 mld. CZK. Čína tak v roce 2018 předstihla tradičně aktivní investory z Německa, Japonska či Koreji. Více investovaly pouze české firmy.

Investice obecně po navázání strategického partnerství rapidně narostly a přestože česká ekonomika prochází obdobím bezprecedentně nízké úrovně nezaměstnanosti, zájem čínských investorů v posledních letech roste. Např. pouze přes agenturu CzechInvest za období 1993 – 2018 přiteklo do ČR 10,5 mld CZK investic a bylo vytvořeno 4 tisíce pracovních míst. *Pozn.: Jedná se o hodnoty projektů, které v roce 2018 získaly rozhodnutí o investiční pobídce. Investiční cyklus realizace projektu však je obvykle 3-5 let.* Jedná se o projekty s vyšší přidanou hodnotou než v minulosti, tedy zejména o výrobní a vývojové projekty, nikoliv akvizice.

Další čínské investice (již mimo gesci CzechInvest) tvoří např. akvizice společnosti CEFC. Významnou investicí bylo v září 2017 založení pobočky čínské banky ICBC v ČR.

Jedním z nejnovějších projektů je investice čínské automobilky **Yanfeng** v Plané nad Lužnicí za 1,85 miliardy korun do výroby autodílů. Projekt by měl vytvořit téměř 600 pracovních míst. Mezi další čínské investice v ČR patří projekt společnosti **Beijing West Industry (BWI Group)** do výroby automobilových dílů (tlumičů) v Chebu. Rozsah investice činí 741 milionů Kč a měla by vytvořit zhruba 315 pracovních míst. Velmi významná je také investice společnosti **Hisence** – výroba TV v Plzeňském kraji (CT Park Borská Pole). Rozsah investice činí 162,5 milionu Kč. Čínská společnost **Shijiazhuang Zhongxing Machinery** připravuje miliardovou investici v Sokolově s českým partnerem Czech Industry Group. Společný závod se bude soustředit na výrobu disku pro automobilový průmysl a měl by vytvořit kolem 200 pracovních míst.

V roce 2015 koupila čínská strojírenská firma **Xi'an Shaangu Power** 75 % podíl v brněnské společnosti Ekol, která patří mezi přední české výrobce turbín. Obě firmy mají v Brně založit také výzkumné a vývojové středisko. Dohoda byla podepsána v lednu 2015. Za podíl ve firmě (s opcí na zbývající podíl) zaplatil investor 1,34 mld. korun.

Společnost **Huawei** v ČR působí od roku 2003. Později otevřela v Praze zastoupení. Aktuálně zaměstnává více než 400 zaměstnanců (z toho 95 % Čechů). Firma Huawei působí v ČR jako dodavatel mobilních, inteligentních platform, datových a komunikačních technologií a zařízení.

Mezi dlouhodobé investory v ČR patří čínská společnost **Changhong**. Dne 29. 3. 2006 byl položen základní kámen pro výstavbu továrny na barevné televize s plochou obrazovkou v severní průmyslové zóně města Nymburk. Changhong sídlí ve městě Mianyang v provincii Sichuan, v celkové výši více než 660 mil. Kč. V současné době továrna v Nymburce vyrábí jeden milión televizorů ročně a má přes 300 zaměstnanců. Changhong plánuje další investice (cca 20 mil. eur) do rozšíření sortimentu a vytvoření výzkumného centra.

Čínská skupina CEFC v roce 2015 oznámila investice do několika významných českých firem. Získala podíl v aerolinkách Travel Servis a spolu s partnery převzala podíl v Pivovarech Lobkowicz Group. Firma také koupila fotbalový klub Slavia Praha, investovala do nemovitostí, hotelů, kliniky tradiční čínské medicíny v Hradci Králové, do finanční skupiny J&T Finance, strojírenského podniku Žďas a cestovních agentur (Invia, Canaria Travel). V roce 2018 vyšly najevo finanční potíže CEFC a aktivity společnosti převzal čínský státní konglomerát **CITIC**, který se stal novým akcionářem společnosti a v ČR založil společnost CITIC Europe.

České investice a vybrané aktivity českých firem v ČLR:

Z českých investorů na čínském trhu patří mezi nejvýznamnější společnost **Home Credit** (skupina PPF), která poskytuje spotřebitelské financování. Zaměstnává v Číně přibližně 50.000 lidí a registruje na 20 milionů aktivních klientů. Svým zaměřením na spotřební úvěry přispívá ke zvyšování domácí spotřeby. Podpora relevantních úřadů je v tomto ohledu klíčová.

Velmi významným českým investorem v Číně je také společnost **Škoda Auto/VW**. V roce 2018 byla pro Škodu Čína klíčovým trhem s růstem o 4,5% na 340 tisíc prodaných vozů. Nejprodávanějším modelem je Octavia. V příštích pěti letech plánuje se svými čínskými partnery rozšíření výroby v Číně mj. také na elektrické automobily.

Mezi další úspěšné české investory v Číně patří např. **TOS Vansdorf** a **Škoda Machine Tool** (JV strojírenství), **Sotio** (zdravotnictví – skupina PPF), **Alpine Pro** (textilní průmysl), **Moravia IT** (IT), **Ravak** (sanitární vybavení), **FAB Suzhou** (bezpečnostní zámky), **Lasvit** a **Preciosa** (sklářský průmysl), **Juli Motor** (vysokozdvíhací vozíky), **Škoda Transportation** (prodej licence na výrobu tramvají), **Inekon** (JV výroba tramvají), **Varimatik** (JV výroba nízkoemisních kotlů) a další.

V oblasti civilního letectví mají v Číně aktivní projekty společnosti **F AIR** (výcvik pilotů), **ERA** a **Eldis** (radary), ultralehká letadla na čínský trh dodávají již firmy **Evektor**, **Direct Fly**, **Skyleader**, **Shark Aero**, **Carbon Design**. Direct Fly a Skyleader ve spolupráci s čínskými investory připravují transfer výroby některých typů letadel do ČLR. **První brněnská strojírna Velká Bíteš** dodává proudové motory do čínských bezpilotních dronů. Společnost **Aircraft Industries** připravuje první dodávky letadla L410 na čínských trh, jakmile bude letoun pro čínský trh v r. 2019 certifikován.

Další české firmy na čínském trhu:

- **LINET** v roce 2015 získala certifikace nemocničních lůžek na CFDA.
- **TEDOM** firma realizuje projekty na výrobu bioplynu z biologických odpadů a výstavbu kogeneračních jednotek na výrobu energie z bioplynu.
- **Moser, Halama, Caesar Crystal, BOMMA, Aldit, Gold Crystal, Egermann, Crystalex, Crystalite Bohemia, Sklářny Květná, Rückl Glass, Brokis** (zastoupení prostřednictvím čínských partnerů).
- **Ludwig Winery, Templáři** (obě společnosti mají v ČLR zástupce).
- **Pivovary Pilsner Urquell (Asahi), Budějovický Budvar, Lobkowicz, Litovel, Primátor, BrouCzech, Dalešice** aj. (většina má v ČLR zástupce).
- **VAE CONTROLS** prodej zařízení pro petrochemický průmysl prostřednictvím čínských zástupců.
- **Ferit** v roce 2007 firma prodala první důlní zařízení do ČLR a v roce 2008 založila svou kancelář v Pekingu, je aktivní zejména v provinciích Shandong a Hebei.
- **Petrof** zástupce firmy v Shanghai.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Podmínky hospodářské a obchodní spolupráce mezi Čínskou lidovou republikou a Českou republikou upravují následující mezistátní ujednání:

- Statut společné komise pro vědeckotechnickou spolupráci mezi Československou republikou a Čínskou lidovou republikou (Peking, 6. května 1952);
- Dohoda mezi ČSR a ČLR o vypořádání vzájemných pohledávek vzniklých do 9. května 1945 (Peking, listopadu 1957);
- Dohoda o letecké dopravě mezi vládou ČSSR a vládou Čínské lidové republiky (Peking, 25. května 1988);
- Memorandum o porozumění mezi civilními aeroliniemi Československa a Číny týkající se textu Dohody o letectví a zřízení mezistátních linek mezi Československem a Čínou (Peking, 31. prosince 1987);
-

Dohoda o vědeckotechnické spolupráci v oblasti železniční dopravy mezi FMDS ČSSR a Ministerstvem železnic Čínské lidové republiky (Praha, 15. června 1988);

- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Čínské lidové republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic (Praha, prosinec 2005, vstup v platnost 1. září 2006);
- Dohoda mezi vládou České a Slovenské federativní republiky a vládou Čínské lidové republiky o spolupráci a vzájemné pomoci v oblasti celnictví (Praha, 21. července 1992);
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Čínské lidové republiky o vědeckotechnické spolupráci (Praha, 1. 6. 1995);
- Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Čínské lidové republiky (Praha, 22. 4. 2005);
- Dohoda o spolupráci v zemědělství a potravinářském průmyslu mezi Ministerstvem zemědělství ČR a Ministerstvem zemědělství ČLR (Praha, prosinec 2005);
- Dohoda o spolupráci v oblasti lesního hospodářství mezi Ministerstvem zemědělství ČR a Státním lesnickým úřadem ČLR (Praha, prosinec 2005);
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Čínské lidové republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (Peking, 28. září 2009, vstup v platnost 4. května 2011);

[Kompletní přehled smluv](#)

Začátkem 2004 byla sjednána nová Dohoda o hospodářské spolupráci, která byla podepsána během návštěvy prezidenta republiky V. Klause v ČLR dne 22. dubna 2004. Na jejím základě byl ustanoven Ekonomický smíšený výbor, který má pravidelně zasedat a řešit konkrétní obchodní záměry a investiční projekty, stejně jako překážky a problémy ve vzájemném obchodě. První zasedání proběhlo v červenci 2006 v Pekingu, druhé zasedání se uskutečnilo v srpnu 2007 v Praze. Znovu se Ekonomický smíšený výbor sešel v Pekingu v prosinci 2008. Poté opět zasedl až v roce 2014, kdy bylo na jeho okraji mj. podepsáno ustavení Společné pracovní skupiny mezi oběma Ministerstvy zemědělství, která by se měla stát platformou pro prohloubení této spolupráce. Naposledy Ekonomický smíšený výbor zasedal v roce 2015 v Pekingu, během kterého se strany dohodly na vytvoření pracovní skupiny pro investice. *Pozn.:*

Účelem této skupiny je podpora oboustranných investic a ekonomické spolupráce mezi oběma zeměmi včetně identifikace ekonomických a investičních příležitostí. Skupina pro investice byla oficiálně ustanovena podpisem memoranda mezi MPO ČR a MOFCOM ČLR v listopadu 2015.

V průběhu návštěvy prezidenta ČR M. Zemana v ČLR v říjnu 2014 byly na oficiální úrovni podepsány následující dohody a memoranda s ekonomickou tematikou:

- Dohoda o spolupráci mezi Českou exportní bankou a EXIM Bank (Peking, říjen 2014)
- Memorandum o spolupráci mezi MPO ČR a National Energy Administration (Peking, říjen 2014)
- Memorandum o porozumění mezi Elektrotechnickým zkušebním ústavem s.p. a China Quality Certification Centre (CQC)

V průběhu návštěvy premiéra ČR B. Sobotky v ČLR v listopadu 2015 byly na oficiální úrovni podepsány následující dohody a memoranda s ekonomickou tematikou:

- Memorandum o porozumění mezi vládou Čínské lidové republiky a vládou České republiky o společné podpoře Hedvábné stezky
- Memorandum o porozumění mezi Úřadem vlády ČR a Industrial Commercial Bank of China
- Memorandum o spolupráci mezi Industrial Commercial Bank of China (ICBC) a Českou exportní bankou v oblasti zahraničního obchodu
- Memorandum o spolupráci mezi Industrial Commercial Bank of China (ICBC) a agenturou CzechTrade v oblasti

e-commerce

- Memorandum mezi MPO ČR a Ministerstvem obchodu ČLR o vytvoření pracovní skupiny pro oblast investic V průběhu návštěvy prezidenta ČLR Xi Jinpinga v ČR v březnu 2016 byly na oficiální úrovni podepsány následující dohody a memoranda s ekonomickou tematikou:
- Společné prohlášení o navázání strategického partnerství mezi ČR a ČLR
- Memorandum o porozumění ohledně společné formulace návrhu plánu bilaterální spolupráce mezi vládou ČR a ČLR
- Memorandum o porozumění mezi MPO ČR a CCPIT ČLR o účasti ČLR jako partnerské země MSV 2016
- Dohoda o spolupráci mezi Hospodářskou komorou ČR a CCPIT ČLR
- Memorandum o porozumění mezi MPO ČR a China Export and Credit Insurance Corporation ČLR o podpoře investic a spolupráci na třetích trzích
- Memorandum o porozumění mezi MPO ČR a Ministerstvem obchodu ČLR o spolupráci v oblasti průmyslových zón
- Memorandum o porozumění mezi MPO ČR a Národní rozvojovou a reformní komisí ČLR ohledně posílení rozvoje informační Hedvábné stezky pro informační konektivitu
- Technická dohoda mezi MD ČR a Civil Aviation Administration of China

V průběhu návštěvy prezidenta ČR M. Zemana v ČLR v květnu 2017 byly na oficiální úrovni podepsány tyto dohody a memoranda:

- Memorandum o společné koordinaci a monitoringu implementace Plánu bilaterální spolupráce a projektů v rámci Iniciativy Hedvábná stezka
- Memorandum o spolupráci mezi malými a středními podniky
- Třiletý akční plán na léta 2017-2019 mezi Ministerstvem zdravotnictví ČR a Národní komisí pro zdravotnictví a rodinné plánování ČLR

V průběhu návštěvy prezidenta ČR M. Zemana v ČLR v listopadu 2018 byly na oficiální úrovni podepsány tyto dohody a memoranda:

- Memorandum o porozumění o turistické propagaci ČR

V průběhu návštěvy prezidenta ČR M. Zemana v ČLR v dubnu 2019 byly na oficiální úrovni podepsány tyto dohody a memoranda:

- Protokol o kulturní spolupráci na léta 2019 - 2022
- Memorandum o zřízení kanceláří agentur na podporu obchodu v obou zemích
- Výměna aktualizovaného seznamu bilaterálních projektů realizovaných v rámci Iniciativy Hedvábná stezka

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Rozvojovou pomoc má v gesci Ministerstvo obchodu ČLR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČLR. Nejčastější formou pomoci jsou půjčky s nízkým nebo nulovým úrokem, přímá finanční pomoc, odpuštění dluhů, stipendia, technologická výpomoc a vysílání odborníků vybraných odvětví.

Pokud to situace dovoluje, Čína se systematicky zaměřuje na pomoc v odvětvích souvisejících s budováním infrastruktury a nerostnými surovinami. Dalším oblastí jsou pravidelné příspěvky mezinárodním organizacím. Celkově Čína na rozvojovou pomoc vydá cca 20 miliard CNY ročně, každý rok se tato suma navýší asi o 1,5 miliardy CNY. Největší část zahraniční pomoci přijímá Latinská Amerika následovaná Afrikou (dohromady cca 70 % veškeré pomoci).

V Latinské Americe se Čína soustředí především na země s bohatými zásobami surovin: Argentinu, Brazílii, Ekvádor a Venezuelu. Většina projektů probíhá formou dlouhodobých zástavných půjček financovaných velkými čínskými surovinovými firmami. Mezi největší investory se řadí petrochemické firmy SINOPEC nebo CNPC. Nejdůležitější čínské banky, které poskytují půjčky, jsou China Export-Import Bank a CDB. Půjčky do infrastrukturních projektů Venezuely jsou

zpět spláceny formou dodávek ropy.

V Africe se Čína soustředí především na programy rozvoje infrastruktury (cca dvě třetiny všech místně vynaložených prostředků) a rozvoje zacházení a zpracování s nerostných surovin. Největším příjemcem pomoci je Nigérie. Čínský zájem o Afriku je stále zřejmý a rostoucí rozvojová pomoc toto reflektuje. Co se týče infrastrukturních projektů, Čína v Africe buduje silnice, železnice, vodní přehrady a hydroelektrárny. Známý jsou i případy vybudování několika nemocnic a škol nebo například budovy parlamentu ve Rwandě a Lesothu, či stadiony ve Rwandě a Mosambiku. Z přírodních zdrojů Čína nejvíce investuje do ropného průmyslu v Nigérii, následovaného těžbou zlata v Eritreji a Zimbabwe, těžbou platiny v Zimbabwe a Jižní Africe a těžbou diamantů v Zimbabwe.

Na Blízký východ Čína směřuje cca 10 % své celkové zahraniční pomoci. Nejvíce se angažuje v Iránu a Iráku investicemi do ropného průmyslu, plynového průmyslu, energetiky, nebo například asistencí při stavbě železnic (Irán). Velkou část zahraniční pomoci regionu v poslední době představovalo také odepisování dluhů.

Dalších cca 10 % zahraniční pomoci Čína směřuje do oblasti jižní Asie, do Pákistánu, Indie, Nepálu a Bangladéše. Ze zmíněných zemí je jednoznačně největším příjemcem Pákistán (téměř 90 % regionální pomoci). Projekty směřují především do budování infrastruktury, ale také do zemědělství či telekomunikací.

Následují regiony střední a jihovýchodní Asie, každý představuje cca 5 % zahraniční pomoci Číny.

Počet dodávek potravin, pohonných hmot a jiných komodit Severní Koreji se v oficiálních zdrojích velmi liší, nejsou vykazovány jako zahraniční pomoc a každý rok výrazně kolísají. Nicméně odhaduje se, že Čína posílá pomoc až v hodnotě 10 miliard CNY. Čína také představuje klíčového hráče v zahraničním obchodu této země (85 % veškerého zahraničního obchodu Severní Koreje).

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Civilní letecký průmysl

Čína je jedním z nejrychleji rostoucích trhů pro civilní letectví a letecký průmysl je tak bezesporu jedním z „růstových“ sektorů. V následujících 20 letech bude Čína potřebovat více než 5 000 malých a středních letadel, většinu z nich pro potřeby komerčního letectví. Součástí 13. pětiletého plánu je cíl vybudovat až 1 600 letišť pro všeobecné letectví do roku 2030. Relevantními oblastmi pro ČR jsou výstavba a rekonstrukce letišť (civilní – radarové systémy, pro všeobecné letectví – ucelené „A–Z“ řešení), a všeobecné letectví: A–Z řešení obecně (včetně dodávek letadel či výcviku leteckého personálu). Stejně jako například v oblasti environmentálních technologií platí, že chce Čína být v civilním letectví světovou velmocí. Velkou překážkou v rozvoji této oblasti je však stále velmi omezený nižší vzdušný prostor. V příštích letech se očekává jeho postupné otevírání spolu s rostoucí leteckou infrastrukturou. Mezi čínskými aerolinkami je také poptávka po zahraničních pilotech pro mezinárodní lety.

Důlní, těžební a ropný průmysl

Primární zdroje energie v Číně tvoří zejména uhlí, ropa, zemní plyn a obnovitelné zdroje energie. Uhlí je hlavním zdrojem s přibližně dvoutřetinovým podílem na výrobě elektrické energie. Čína je světově největším spotřebitelem uhlí, jehož podíl v energetickém mixu se však bude snižovat až k 50 % v roce 2030. Vláda hodlá zvýšit efektivitu sektoru zaváděním moderních postupů těžby i zavíráním dolů s roční kapacitou produkce nižší než 90 000 tun. Domácí těžba, především z provincií Vnitřní Mongolsko, Shanxi a Xinjiang, pokrývá více než 90 % spotřeby. Země je druhým největším světovým spotřebitelem ropy, jež je z více jak z 80 % zajišťována dovozy. Zvyšování celkového objemu domácí těžby se nepředpokládá, budou se však otevírat nová naleziště na úkor méně efektivních ropných polí (Daqing, Shengli). V oblasti průzkumu ropných nalezišť mohou působit nejen čínské státní společnosti, ale od července 2019 i zahraničních investoři.

I přes postupné snižování spotřeby uhlí skýtá těžba příležitosti pro české firmy. Čínská vláda podporuje rozvoj především hlubinné těžby. S tím souvisí i problematika bezpečnosti práce, udržitelnosti postupů a obnovy těžebních oblastí, na které je kladen stále větší důraz. Nutnost zvyšování efektivnosti těžby je příležitostí pro české výrobce zařízení pro těžbu energetických surovin, rud železa či drahých kovů. V Číně také mohou být poptávány expertní služby geologického a hydrogeologického charakteru.

Energetický průmysl

Čína je s podílem 25 % největším světovým spotřebitelem elektrické energie. V následujících deseti letech se předpokládá roční růst spotřeby ve výši 2,3 %. Díky regionální nerovnováze v produkci energie je velmi důležitá meziregionální (mezi-provinční) přenosová soustava, která přenáší 10 % spotřebované elektrické energie. V následujících dvou letech se předpokládá její rozšíření o 20 % oproti kapacitě r. 2018. Rozšíření a modernizace přenosové soustavy patří mezi priority čínské vlády i díky růstu produkčních kapacit z obnovitelných zdrojů. Počátkem roku 2020 vstoupil v platnost nový Zákon o zahraničních investicích, který povoluje vstup do tohoto sektoru i zahraničním subjektům. V následujících letech poroste podíl zemního plynu, jádra a obnovitelných zdrojů na úkor spotřeby uhlí v energetickém mixu Číny. V roce 2030 má podíl obnovitelných zdrojů činit 20 % a na jednotku hrubého domácího produktu vyprodukované emise oxidu uhličitého mají být o 60–65 % nižší než v roce 2005. V druhé polovině r. 2020 má být spuštěn systém obchodu s emisními

povolenkami. Uhlí je hlavním zdrojem s přibližně dvoutřetinovým podílem na tvorbě elektrické energie, jeho podíl se však bude snižovat a v roce 2030 má činit 50 %. Energie z jádra se podílí 4,8 % na celkové spotřebě. Očekává se, že produkční kapacita jaderných elektráren se bude v následujících letech zvyšovat meziročně o 4 % s tím, jak poroste počet reaktorů ze současných 48 až na plánovaných 70 v roce 2030. Z obnovitelných zdrojů má na celkové instalované produkční kapacitě největší zastoupení vodní energie. Pro další dekádu se očekává meziroční růst instalované kapacity o 2,9 %. Přibližně 5 % energie je produkováno větrnými elektrárnami s předpokládaným meziročním růstem o 7,5 % v období do roku 2030. Čína je největším světovým výrobcem elektrické energie ze solárních zdrojů, jejíž zastoupení v energetickém mixu činí 2,5 %. V následujících deseti letech se předpokládají nové instalace a meziroční růst tohoto zdroje na energetickém mixu o téměř 10 %. Čína usiluje o rozvoj průmyslu bateriových zásobníků k maximalizaci produkce čisté energie při zachování stability přenosové soustavy.

Výše uvedené oblasti skýtají obchodní příležitosti i pro české firmy. Zvyšování efektivity tepelné energetiky, modernizace stávajících a výstavba nových vodních elektráren, zvyšování kapacity přenosové soustavy prostřednictvím subdodávek produkce či služeb. V jaderné energetice jsou pro Čínu zajímavé české zkušenosti s technologií VVER, subdodávky do reaktorů a kompetence v oblasti jaderné bezpečnosti. Zejména po havárii jaderné elektrárny Fukušima klade čínská strana na tento aspekt velký důraz. Zároveň je prostor pro spolupráci ve třetích zemích, a to jak v oblasti klasické energetiky, tak v oblasti jaderné energetiky. České firmy se mohou zapojit, s dodávkami své produkce také do naplňování priorit urbanizace prostřednictvím energeticky úsporných technologií.

Strojírenský průmysl

Čína je největším výrobcem, spotřebitelem a dovozcem obráběcích strojů na světě. Strojírenský sektor je základním odvětvím hospodářského rozvoje Číny a má tudíž vliv na efektivitu všech průmyslových odvětví. Čína v roce 2015 přijala strategii s názvem „Vyrobeno v Číně 2025“, jejímž cílem je přeorientovat čínskou ekonomiku do průmyslových odvětví s vyšší přidanou hodnotou. Dle této strategie se Čína hodlá v roce 2025 zařadit mezi světové výrobní velmoci, v roce 2035 dosáhnout mezi těmito velmoci průměrné úrovně a v roce 2049 se stát předním světovým výrobcem. Ruku v ruce s tím stoupá důraz na vlastní výzkum, vývoj a inovace. Důraz by měl být kladen na kvalitu, prosazování zelené produkce, čínských značek a jejich internacionalizaci. Klíčovými trendy se stávají: inovace, informační technologie, digitalizace, robotizace a umělá inteligence.

V souvislosti se snahou inovovat výrobu a přiblížit se světové špičce má Čína eminentní zájem o transfer technologií vyspělých firem. Potenciál pro česko-čínskou strojírenskou spolupráci tak existuje v transferu know-how a to zejména v oblastech, jež navazují na letecký, automobilový, těžební, energetický či zdravotnický průmysl. Příležitosti existují také v posílení spolupráce v oblasti vědy nebo technologických inovací, především v souvislosti s nástupem trendů robotizace, automatizace, digitalizace a elektromobility, nebo kooperace v oblasti výrobních kapacit. Výzvou i nadále zůstává ochrana duševního vlastnictví, kterou by firmy rozhodně neměly podceňovat.

Zábava a volný čas

Peking a širší okolí budou v únoru 2022 hostit zimní olympijské hry. Čína prožívá rapidní růst zájmu o lyžování a snowboarding od své úspěšné olympijské kandidatury z r. 2015. Meziroční růsty počtu aktivních vyznavačů těchto sportů jsou ve stovkách tisíců. Statistiky se liší, ale kvalifikované odhady profesionálů hovoří o čtyřech milionech aktivních lyžařů a snowboardistů. Příležitosti pro obchodní využití tohoto zájmu českými výrobci či poskytovateli služeb leží v úzkých segmentech čínského spotřebitelského trhu i trhu služeb. Obchodně zajímavým může být i prodej služeb a produkce čínským klientům přímo v České republice. Sportovně-poznávací zájezdy do ČR mohou přilákat zájem místních touroperátorů a jejich zákazníků. Většinu cestujících tvoří především mladí lidé ve věku do 40 let (80 %) cestující s dětmi (92 %). Čínská společnost je hodně založena na sebezprezentaci individuálního úspěchu formou spotřeby luxusního zboží a konzumace exkluzivních služeb. Zdravý životní styl patří stále více k modernímu statusu elit a vyšší střední třídy. To budí

zájem výrobců značkového vybavení, zatím omezená velikost trhu vybavení pro zimní sporty, která je limitujícím faktorem prodeje větších objemů, zejména však spotřebitelské chování, nastavily cenovou úroveň na násobně vyšší ve srovnání s Českou republikou. Zimní sporty tak jsou v Číně výsadou movitějších vrstev společnosti. Tomu odpovídá i cenová úroveň služeb, např. lyžařských instruktorů v zimních střediscích. V této oblasti je velmi zajímavý prostor pro spolupráci s profesionály z České republiky. Neméně zajímavá je oblast sportovního lyžování a snowboardingu, která je v Číně, velmi překvapivě, stále v plenkách. De facto neexistují oddíly se systematickou přípravou dětí či juniorních sportovců. Profesionálové – instruktoři, trenéři, jsou poptáváni v zámoří. Jedním z hlavních přínosů, které Peking očekává od úspěšné kandidatury a realizace zimních olympijských her je propagace celé řady zimních sportů mezi obyvateli Číny a svižný růst tohoto sektoru. Vedle lyžování pomalu roste i zájem o lední hokej. I zde platí, že jde o sport pouze pro ty nejbohatší vrstvy. Možnost dát svého potomka na hokej patří v Číně mezi nové statusové symboly. Instruktoři, trenéři, jsou poptáváni v zámoří, ale i v České republice. S potřebou rozvoje tréninků hokejových dovedností a nedostatkem ledových ploch souvisí i možnost vývozu umělých ledových ploch na bázi polymerů, umožňujících celoroční provoz i zcela individualizované rozměry dle přání zákazníka. Mezi perspektivní volnočasový segment patří oblast hudebních nástrojů, ale i instruktorů hry na hudební nástroje. Úzký, ale v celkovém počtu nemalý segment čínských spotřebitelů, opět ze skupiny vyšší střední třídy, dokáže ocenit kvalitně řemeslně zpracované výrobky od značek, které mají silnou historii.. Kromě individuální poptávky pomáhá prodejům i rozvoj koncertních sálů a hudebních škol. Speciální oblastí jsou učitelé hry na tyto nástroje. Oproti České republice je v Číně cena za hodinu jejich práce dvojnásobná až trojnásobná. Navzdory tomu poptávka neklesá, protože možnost hry na hudební nástroj je opět statusovým symbolem.

Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Rozvoj zdravotnictví, vzhledem i ke stárnoucí populaci, patří mezi priority čínské vlády.. Každoroční tempo růstu sektoru dosahuje 8 % a v roce 2035 mají činit vládní výdaje 10 % HDP . Očekává se, že do roku 2030 dosáhne zdravotnický trh v Číně výše 2,3 bilionu USD. V říjnu 2018 schválila čínská vláda projekt s názvem „Zdravá Čína 2030“, ve kterém se zavazuje v následujících 15 letech zásadně zvýšit zdravotní služby a pomocí široké škály opatření zlepšit zdravotní stav obyvatelstva. Vládní plán a další doplňující strategie předpokládají, že do roku 2030 by se Čína měla stát lídrem mezi inovativními zeměmi i na poli farmaceutik. Rozvoji domácího farmaceutického trhu a rozšíření generik a moderních medikamentů mají pomoci zahraniční zkušenosti. Vítány jsou proto partnerství s domácím podniky na vývoji těchto nových léků. Potenciál pro zahraniční firmy existuje především v oborech, které kladou důraz na inovace a nové technologie. Velmi vítány je zejm. transfer zdravotnických technologií (např. možnost společného podniku pro výzkum a léčbu nádorových onemocnění nebo vakcín – Čína se totiž potýká s dramatickým nárůstem diagnóz takzvaných civilizačních chorob). Stále častěji je slyšet spojení inovativní léčba, kterou je možno zacílit i na vyšší cenový segment. Investiční potenciál má také segment screeningových pracovišť, poradny zdravého životního stylu a pojišťovnické služby nabízející speciální produkty pro seniory, např. pomůcky domácí péče – pečovatelská křesla, naslouchátka, kyslíkové bomby, glukometry, měřiče tuku, sofistikované masážní přístroje/pomůcky, rehabilitační a protetické pomůcky. Dováženy jsou zejména diagnostické přístroje, ultrazvuky, rehabilitační zařízení, rentgeny, endoprotézy, ortopedické vybavení, lékařské urychlovače a zařízení pro magnetické rezonance. Většinu dovozů zajišťují společnosti typu joint-venture zahraničních a čínských investorů. Dovoz farmaceutik a zdravotnických zařízení v zemi podléhá složitému, zdlouhavému a velmi nákladnému řízení.

Sklářský a keramický průmysl

Křišťálové sklo patří mezi výrobky, se kterými si nemalá část Číňanů dokáže Českou republiku spojit. Dobré jméno naší země ve výrobě produktů z této komodity táhne poptávku po ní jak během turistických i obchodních návštěv v České republice, tak přímo v Číně. Populární jsou vázy, křišťálové doplňky, sklenice, světla, lustry apod. Poptávanou kategorii světel s křišťálovými komponenty dále rozšiřují designová a často na míru vyráběná svítidla nejen do bytových prostorů, ale i pro segment luxusního ubytování, konferenčních sálů, reprezentativních prostor apod. Lze očekávat, že poptávka bude dále pokračovat v souvislosti s dalším rozvojem hotelové infrastruktury a bohatnutím střední třídy společnosti.

Zemědělský a potravinářský průmysl

V Číně roste poptávka po mléčných výrobcích. Číňané tradičně velmi dbají na své zdraví, v čemž hraje výběr stravy klíčovou roli. Dárková balení kvalitního trvanlivého mléka se postupně stala nezbytnou součástí tradičních návštěv rodinných příslušníků. Postupně roste spotřeba jogurtů, které stále více Číňanů oceňuje jako zdroj důležitých látek potřebných pro zdraví a krásu v každém věku. V segmentu kojenecké a dětské stravy je více preferována zahraniční produkce, která je považována za kvalitnější a bezpečnější. Lze očekávat, že poptávku po mléčných výrobcích na čínském trhu budou v příštích letech stimulovat měnící se zvyky spojené s růstem cestování do zahraničí. Ačkoliv tradiční čínský čaj zůstává teplým nápojem číslo jedna, poměrně rychle se rozšiřuje i pití kávy, což je podpořené expanzí zahraničních řetězců i jejich domácí konkurence včetně dovážkové služby čerstvé kávy přímo do zaměstnání či domů. To spolu s pomalu vznikající kavárenskou kulturou také žene vzhůru zájem o kvalitní mléko či smetanu. Zelenou mají zdravé a trendy produkty jako různé směsi oříšků nebo müsli. Zaměření čínského konzumenta na péči o zdraví živí poptávku i po zahraničních potravinových doplncích nebo balené minerální vodě. Na druhou stranu je nutné připomenout, že pro místní zákazníky je rozhodující buďto zavedené dobré jméno exportující země (v segmentu mléčných výrobků jsou v popředí především Francie, Irsko, Dánsko, Holandsko či Nový Zéland), nebo cena, která je ovšem vzhledem k vysoké konkurenci již sražena poměrně nízkou. Problémem pro české výrobce mohou být i často příliš vysoké množstevní poptávky. Nadále je perspektivní vývoz českého chmele, který v posledních letech obsazuje mezi komoditami vyváženými z České republiky do Číny přední příčky. Pokud jde o pивní trh, zvyšuje se obliba minipivovarů a řemeslných piv. Vedle velkých čínských výrobců mohou kategorii řemeslných piv v Číně plnit i naše domácí značky, které považujeme za mainstreamové. Střední třída nasycená současnou nabídkou je ochotná experimentovat a zkoušet nové chutě i z méně známých zemí (tj. mimo tradičně dominantní německá piva). Poptávku po českém pivu je v posledních letech stimulována zejména masivně rostoucím počtem čínských turistů v ČR, kteří měli možnost objevit pro ně do té doby neznámou zemi s velkou pivní tradicí a kvalitní nabídkou. Mezi další komodity se silným exportním potenciálem patří český slad. V září 2018 byl podepsán bilaterální protokol o vývozu českého sladu na čínský trh. Na čínském trhu se poměrně dobře prosazují krmiva pro psy a kočky českého původu. Poptávku táhne bohatnoucí střední třída a s tím spojené zvyšující se počty domácích mazlíčků. I zde je pozitivní referencí evropský původ produktů jakožto záruka kvality a nezávadnosti. Poptávka je i po krmných směsích pro hospodářská zvířata. Kromě výše uvedených komodit má exportní potenciál maso a masné výrobky. V kontextu epidemie africké prasečí chřipky v zejména vepřové. Vývoz masných výrobků z České republiky do Číny nicméně zatím stále neumožňují přísné a dlouhé povoloovací procedury na čínské straně. Nadále platí, že exportující firmy se musí připravit na nejasné, poměrně složité a často se měnící dovozní předpisy (především veterinární), jejichž vyřízení může trvat v řádu let. Zvláštní kategorií produkce je surové dřevo. Poptávka je zejména po surovině napadené kůrovcovou kalamitou.

Výčet nejperspektivnějších položek českého exportu do Číny

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
---------------------	------------------------

Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 1210 – Chmelové šišťice, čerstvé, sušené ap.; lupulin
	HS 2203 – Pivo ze sladu
	HS 2204 – Víno z čerstvých hroznů, včetně vína obohaceného alkoholem; vinný mošt jiný než čísla 2009
	HS 2106 – Potravinové přípravky, jinde neuved.
	HS 1901 – Sladový výtažek; potravinové přípravky z mouky, krupice, škrobu aj.
	HS 2309 – Přípravky používané k výživě zvířat
	HS 1701 – Třtinový nebo řepný cukr a chemicky čistá sacharóza, v pev. stavu
	HS 1904 – Výrobky z obilovin získané bobtnáním nebo pražením
	HS 2201 – Voda, včetně přírodních nebo umělých minerálních vod a sodovek, neslazená
	HS 0402 – Mléko a smetana, zahuštěné nebo slazené
	HS 0404 – Syrovátka; výrobky sestávající z přírodních složek mléka, též slazené
	HS 4403 – Surové dřevo, též odkorněné, zbavené dřevní běli nebo nahrubo opracované
Energetický průmysl	HS 8413 – Čerpadla na kapaliny, též vybavená měřicím zařízením; zdviže na kapaliny
	HS 8481 – Kohouty, ventily ap. zařízení pro potrubí, kotle, vany aj.
	HS 8414 – Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory aj.
	HS 8402 – Parní kotle
	HS 8406 – Parní turbíny
	HS 8410 – Vodní turbíny, vodní kola a jejich regulátory

Strojírenský průmysl	<p>HS 8460 – Obráběcí stroje pro odstraňování ostřin, k broušení, honování aj. konečnou úpravu kovů</p> <p>HS 8409 – Části a součásti vhodné pro motory pístové</p> <p>HS 8473 – Části, součásti a příslušenství strojů psacích, počítačích</p> <p>HS 8479 – Stroje a mechanická zařízení s vlastní individuální funkcí, jinde neuvedené</p> <p>HS 8417 – Neelektrické průmyslové a laboratorní pece, včetně neelektrických spalovacích pecí</p> <p>HS 8421 – Odstředivky, odstředivé ždímačky; stroje k filtrování, čištění kapalin nebo plynů</p> <p>HS 8471 – Zařízení pro automat. zpracování dat a jejich jednotky; snímače ap.</p> <p>HS 8448 – Zařízení přidav. ke stavům, spřád. strojům ap.</p> <p>HS 8431 – Části a součásti jeřábů, vozíků, buldozerů, fréz aj.</p> <p>HS 8459 – Obráběcí stroje pro vrtání, vyvrtávání, frézování ap., ne soustruhy</p> <p>HS 8607 – Části železničních nebo tramvajových lokomotiv nebo kolejových vozidel</p>
Civilní letecký průmysl	<p>HS 8501 – Elektrické motory a generátory (kromě generátorových soustrojí)</p> <p>HS 8526 – Radiolokační a radiosondážní přístroje, radionavigační a radiové přístroje pro dálkové řízení</p> <p>HS 8804 – Padáky (včetně říditelných padáků a paraglidingů) a rotující padáky</p> <p>HS 8805 – Letecké katapulty ap. přístroje a zařízení</p> <p>HS 8802 – Ost. letadla (například vrtulníky, letouny); kosmické lodě</p> <p>HS 8803 – Části a součásti výrobků čísel 8801 nebo 8802</p>
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	<p>HS 9012 – Mikroskopy jiné než optické, difraktografy</p> <p>HS 9401 – Sedadla (jiná než sedadla čísla 9402), též proměnitelná v lůžka, jejich části</p> <p>HS 9031 – Měřicí nebo kontrolní přístroje, projektory na kontrolu profilů</p> <p>HS 9026 – Přístroje a zařízení na měření nebo kontrolu průtoku, hladiny, tlaku aj. přístroje</p> <p>HS 3003, HS 3004 - Léky</p>
Sklářský a keramický průmysl	<p>HS 7013 – Stolní, kuchyňské, toaletní, kancelářské skleněné výrobky, pro výzdobu aj. účely</p> <p>HS 7019 – Skleněná vlákna a výrobky z nich (například příze, tkaniny)</p> <p>HS 7003 – Sklárna na tabule z litého nebo válc. skla</p> <p>HS 7018 – Skleněné korálky, imitace perel, imitace drahokamů ap. zboží ze skla, jn. než bižuterie</p>

Důlní, těžební a ropný průmysl	HS 4010 – Dopravníkové nebo převodové pásy
	HS 8414 - Vzduchová čerpadla, kompresory, ventilátory, odsávače
	HS 8428 – Ostatní zvedací, manipulační, nakládací nebo vykládací zařízení (výtahy, dopravníky)
	HS 8429 – Stroje na vyrovnání terénu, rypadla, lopatové nakladače
	HS 8430 – Ostatní srovnávací, vyrovnávací, těžební stroje pro zemní práce, těžbu rud a nerostů
Zábava a volný čas	HS 9506 - Výrobky a potřeby pro tělesné cvičení, gymnastiku, atletiku nebo jiné sporty (včetně stolního tenisu) nebo hry pod širým nebem, jinde v této kapitole neuvedené ani nezahrnuté; bazény a brouzdaliště
	HS 6201 - Pánské nebo chlapecké kabáty, pláště, pláštěnky, větrovky, bundy (včetně lyžařských) a podobné výrobky, jiné než výrobky čísla 6203
	HS 6202 - Dámské nebo dívčí kabáty, pláště, pláštěnky, větrovky, bundy (včetně lyžařských) a podobné výrobky, jiné než výrobky čísla 6204
	HS 9201 – Klavíry a pianina, včetně automatických klavírů; cembala a jiné strunné nástroje s klaviaturou
	HS 9202 – Ostatní strunné hudební nástroje (například kytary, housle a harfy)

Zdroj: *Mapa globálních oborových příležitostí Ministerstva zahraničních věcí ČR*

5.2 Kalendář akcí

Vzhledem k pandemii Covid-19 musely diplomatické mise České republiky v ČLR zrušit řadu akcí/projektů plánovaných na rok 2020. Aktuální informace budou zveřejňovány na internetových stránkách Velvyslanectví ČR v Pekingu a Generálních konzulátů v Šanghaji a Chengdu.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Vstup prostřednictvím agenta nebo distributora

Nejjednodušší cesta ke vstupu na čínský trh vede přes nalezení agenta nebo distributora. Agent se od distributora liší především v tom, že je placen provizí z prodaného zboží a nestává se vlastníkem prodávaného zboží. Oproti tomu distributor od exportéra zboží přímo nakupuje a jeho zisk je, zjednodušeně řečeno, dán rozdílem v ceně, za kterou potom dané zboží prodá. Je jasné, že zatímco agentů se zahraničním exportérům nabízí celá řada (zvláště těch, kteří požadují fixní částku za zastupování), najít spolehlivého čínského distributora je pro řadu firem velký oříšek, neboť na přeplněném čínském trhu se ani domácí firmě nechce jít s kůží na trh a riskovat, že se distribuovaný produkt nedočká úspěchu. Obecně lze doporučit obezřetné jednání s agenty, kteří mohou mít – s odkazem na rozsáhlé kontakty tendenci naslibovat nereálné objemy obchodu výměnou za vysokou částku účtovanou za své služby. Je nevhodnější, pokud se s agentem podaří domluvit na provizi za prodané zboží. Pokud se agent takové dohodě brání, je spolehlivější poohlédnout se jinde. Při uzavírání zastupitelské smlouvy je pak nutné vyhnout se udělení exkluzivity, zejména u málo známého agenta.

Co se distributorů týče, vhodným prostředím k nalezení distributora je především účast na veletrhu, popřípadě využití kontaktů na spřátelené domácí firmy (které už v Číně s někým takovým pracují), služeb agentury CzechTrade, soukromých konzultantů nebo ekonomických úseků na zastupitelských úřadech (ZÚ Peking, GK Šanghaj, GK Chengdu a GK Hongkong). Jako vodítko mohou posloužit také databáze čínských podnikatelů, jako je například Kompas, Alibaba, Made-in-China atd., které umožňují určitý první průzkum čínského trhu a nalezení potenciálních distributorů i zdarma (ačkoli tato „slepá“ cesta nemá jasný výsledek). Nutné je však „základní prověření“ firmy – viz dále. I zde mohou své služby nabídnout ekonomické úseky zastupitelských úřadů či agentura CzechTrade.

Dlouhodobá prezence

Obecně lze doporučit dlouhodobější prezenci na čínském trhu – navázání stálých obchodních vztahů trvá v ČLR nesrovnatelně déle než v Evropě. Často mu totiž předchází nutnost navázání vztahů v osobní rovině. Tuto dlouhodobější prezenci může zajistit buď pravidelná účast na akcích, relevantních pro daný obor (veletrhy, konference), nebo trvalá prezence v ČLR prostřednictvím založení pobočky. I zde je klíčové mít dobré „místní“ partnery a zaměstnance, které mají potřebné „guanxi“ – vztahy.

Nejčastější formy zastoupení jsou tři – reprezentační kancelář, plně vlastněná zahraniční společnost a společný podnik s

místním partnerem. Každá z těchto tří forem má svá specifika, výhody a nevýhody. Jejich založení a provoz mohou vyjít na částku v řádech stovek tisíc korun (v případě reprezentační kanceláře) až po mnohamilionovou investici.

Reprezentační kancelář

Výhodou reprezentační kanceláře je skutečnost, že nevyžaduje základní kapitál, proto je její založení relativně levné a také relativně rychlé. Postup založení reprezentační kanceláře se mírně liší podle zvolené lokality – vždy lze doporučit kontaktovat před založením pobočky místně příslušný úřad CCPIT (China Council for Promotion of International Trade), který obvykle má informace v angličtině a do jisté míry se založením pobočky pomůže. Největší nevýhodou reprezentační kanceláře je pak to, že nemůže vstupovat do právních vztahů, neboť nemá právní subjektivitu. V praktické rovině se tento problém projevuje především v tom, že reprezentační kancelář nemůže vydávat faktury a její činnost je omezena na zákonem stanovený okruh podnikatelských aktivit (např. marketing, průzkum trhu, shromažďování kontaktů atd.).

Legislativně je počet zaměstnanců reprezentativní kanceláře omezen maximálně na čtyři. České firmy, působící v ČLR delší dobu, zde povětšinou mají právě reprezentační kanceláře. Některá zastoupení jsou vedena Číňany, což má své výhody i nevýhody. Již zmíněná nová legislativa však nyní činí zřízení zahraniční kanceláře relativně méně výhodným ve srovnání například s plnoprávným zahraničním majitelem vlastněným podnikem. Náklady na činnost kanceláře v ČLR u našich firem dosahují až 150 tis. USD ročně. Založení reprezentační kanceláře vychází na částku v řádu tisíců USD (především podle toho, kolik si za založení účtuje konzultantská společnost) a zabere minimálně 20 dní.

Plně vlastněná zahraniční společnost (WFOE)

Založení WFOE je komplikovanější, nicméně pokud firma počítá s dlouhodobou prezencí na čínském trhu, pravděpodobně se tomuto kroku nakonec nevyhne. Určitou překážkou k založení WFOE je skutečnost, že se jedná o obdobu české s.r.o., a proto je před jejím vznikem potřeba složit určitou část základního kapitálu. Zákonná výše základního kapitálu vyžadovaného při založení společnosti je stanovena podle předmětu podnikání WFOE a teoreticky se pohybuje mezi 100 000 až 500 000 CNY (přičemž před vznikem společnosti musí být splaceno 20 procent základního kapitálu, zbytek může být doplacen v průběhu dvou let). Zahraniční společnosti vnímají tento jinak legitimní požadavek negativně především proto, že se obecně traduje, že repatriace toho základního kapitálu je obtížná, ne-li nemožná (na rozdíl třeba od zisků společnosti, kde takový problém není).

Je však skutečností, že tato zákonem daná výše základního kapitálu je považována za pouhé „vodítko“ a příslušné úřady nemusí vznik WFOE schválit, pokud z jejich analýzy vyplývá, že navrhovaná výše kapitálu je nedostatečná pro chod společnosti. Navíc, pokud není splaceno před vznikem společnosti 100 procent základního kapitálu, opět to může být při jejím schvalování problém (ačkoli zákon tento postup umožňuje).

Určitým problémem při založení WFOE je také definice rozsahu její činnosti – rozsah by měl odpovídat tomu, co daná WFOE bude skutečně dělat. Svízel je v tom, že v Číně platí úplná uzávěra pro vstup zahraničních investorů do některých sektorů ekonomiky (viz Katalog pro zahraniční investory), a v jiných můžete podnikat jen v rámci společného podniku s čínským partnerem. Zahraniční společnosti pak ve snaze obejít toto omezení registrují pro WFOE rozsah činností, který neodpovídá realitě. To nelze doporučit – obecně jsou zahraniční podnikatelé v hledáčku příslušných úřadů daleko častěji než čínské protějšky, takže se dříve nebo později takto založená WFOE dostane do velkých problémů.

Založení společného podniku (joint venture)

Některé zahraniční společnosti volí při přístupu na čínský trh strategii založení joint venture – společnosti vlastněné z určité části čínským a ze zbylé části zahraničním partnerem. Obecně se v ČLR k této formě podnikání přistupuje s ideou,

že čínský partner zná místní trh, má kontakty, distribuční kanály, levnější práci a kapitál, zatímco zahraniční partner poskytuje know-how a technologie.

Existují navíc určitá odvětví čínské ekonomiky, kde je ze zákona povolena pouze tato forma zahraniční účasti – například automobilový průmysl, vyšší vzdělávání, životní pojištění atd.

Obecně jsou tato omezení motivována snahou „naučit“ čínské firmy západnímu know-how a z toho také plyne základní problém při založení společnosti – cíle obou partnerů se bohužel často liší a management vzniklého podniku tak často bojuje spíše sám proti sobě než proti konkurenci (většinou tyto vnitřní boje dopadají ve prospěch čínské firmy, neboť zahraniční společnosti často tahají za kratší konec provazu). Obecně lze doporučit založení joint venture tam, kde

- je to ze zákona nutné nebo
- se partneři velmi dobře znají a společnost bude založena na vzájemné důvěře a sdílených (pragmatických) zájmech, příp.
- bez místního partnera je velmi obtížné, ne-li nemožné v daném oboru na čínský trh proniknout.

V tomto smyslu je třeba vyvarovat se rozdělení vlastnictví ve firmě v poměru 50 na 50, které samo o sobě spolehlivě zablokuje veškerou manažerskou flexibilitu. Také není ideální spoléhat se při konstrukci joint-venture pouze na smluvní ujednání o založení společnosti. Právo by mělo vždy až stvrzovat takové rozdělení práv a povinností obou partnerů, které je pro obě strany dlouhodobě výhodné a partneři se skutečně potřebují (je pak otázka taktiky zahraniční společnosti, jak takový vztah nastavit s přihlédnutím k tomu, že její hlavní vklad – know-how - dříve nebo později čínské straně chtě nechtě předá).

Prodej licence

Další možností, jak proniknout na čínský trh, je prodej licence. Zahraniční firmy se často snaží umístit na místním trhu starší technologie. Důvodem je jednak nižší technická úroveň čínských partnerů, jednak stále pokulhávající ochrana autorských práv v ČLR. S prodejem licencí a know-how souvisí i zakládání společností se zahraničním kapitálovým vkladem - joint-ventures. V posledním období se tato forma stala převažující možností, jak realizovat dodávky investičních celků do ČLR.

On-line prodej

Za úsilí rozhodně stojí analýza možnosti internetového prodeje, který je v ČLR první volbou stále většího počtu domácností kvůli pohodlnému, levnému a rychlému doručení do bydliště. Čínský e-commerce trh je nejvDobrá zpráva pro zahraniční prodejce je, že v rámci podpory dovozu kvalitního zboží, zvýšení konzumu a vyvážení zahraniční obchodní bilance vláda v listopadu 2014 umožnila přímý prodej zahraničním firmám nabízejícím high-tech produkty, potraviny a kvalitní spotřební zboží. Např. jeden z nejnámějších on-line obchodů Tmall provozuje od 19. února 2014 tzv. Tmall International (www.tmall.hk), kde se mohou zaregistrovat zahraniční firmy. Podmínkou je odeslání zboží do 72 hodin a doručení k čínskému zákazníkovi do 14 pracovních dnů. Obecné podmínky on-line podnikání i další zajímavé analýzy trhu v ČLR zpracovalo [EU SME Centre](#).

V roce 2015 také zahájila činnost Chunbo, resp. další e-commerce platformy s vlastním skladováním (čínský „Amazon“) zaměřené na kvalitní dovozy potraviny, jako jsou mořské plody, masné lahůdky, biopotraviny, pivo a minerálky (www.chunbo.com).

Mezi hlavní internetové portály (B2C) patří:

- taobao.com (obecné)
- tmall.com (obecné)
- jd.com (obecné)
- suning.com (zejména spotřební elektronika)
- amazon.cn (obecné)
- danqdanq.com (obecné)
- vip.com (oblečení)
- vancl.com (oblečení)

Jednoznačkou jedničkou je Taobao. Mezi další silné platformy patří Tmall či JD.

V oblasti B2B patří mezi největší hráče [Alibaba](http://Alibaba.com), Globalsources.com nebo HC360.com.

6.2 Dovošní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Celní režim a netarifní překážky obchodu

Za provádění celních předpisů v ČLR odpovídají:

- **Všeobecná celní správa** (General Administration of Customs, GAC) - kontroluje vývoz a dovoz zboží, vybírá cla a poplatky, vypracovává statistiku zahraničního obchodu, bojuje proti pašování, dále provádí kontrolu, dohlíží na karanténu a dodržování technických standardů zboží pro import a export (do začátku roku 2018 tato činnost spadala pod samostatný orgán Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine - AQSIQ);
- **Ministerstvo obchodu** (MOFCOM) - řídí licencování zahraničního obchodu a systém kvót, odpovídá za agendu WTO;
- **Komise pro celní tarify Státní rady/vlády** (State Council's Customs Tariff Commission) nastavuje vývozní a dovozní tarify, je řízena ministrem financí a dále zahrnuje ředitele celní správy a náměstka MOFCOM;
- **China National Regulatory Commission for Certification and Accreditation (CNCA)** - zodpovídá za sjednocení správy, dozoru a koordinaci procesů certifikace a akreditace a rovněž za vytváření národních standardů ČLR v souladu s pravidly WTO.

Celní tarify, podmínky, za kterých se uplatňují, a další celní předpisy jsou obsaženy v publikaci "Oficiální celní průvodce", kterou zpracovala [Všeobecná celní správa ČLR](#). Je třeba upozornit i na zvláštnosti celních předpisů platných pro zvláštní ekonomické zóny, otevřená města a zóny volného zahraničního obchodu. Bližší informace lze nalézt na [webu GAC](#), nebo na specializovaném [portálu ETCN](#).

V letech 2012-2013 probíhala pilotní fáze „elektronického proclení“, původně ve 12 celních oblastech, následně ve všech 42. Do konce roku 2015 zcela nahradilo elektronické proclení „papírovou“ verzi.

Celní poplatky jsou rozděleny v podstatě do dvou kategorií, všeobecné a smluvní (preferenční), přičemž všeobecné poplatky jsou uplatňovány na zboží ze zemí, s nimiž ČLR nemá celní náležitosti upraveny smluvně (neposkytuje jim doložku nejvyšších výhod, pro země, kterou nejsou členy WTO). Pro úplnost je třeba dodat, že v celním sazebníku existuje ještě třetí kategorie, se sníženými sazbami, a ta se týká výrobků ze zemí, které se účastní některé z preferenčních dohod s ČLR (ASEAN - nulová cla pro 93 % dovozů od ledna 2010, Pákistán, Chile, Švýcarsko, Island či Austrálie - po finalizaci FTA v roce 2015 většina australských dovozů podléhá nulovým clům, aj.). Nižší cla mají i některé africké země. ČLR již v oblasti cel dosáhla svých závazků vyplývajících ze vstupu do WTO a nyní je již výrazně nesnižuje – s výjimkou vyšších ekonomických či politických zájmů – viz FTA dohody.

Celní poplatky vybírá Generální správa cel spolu s daní z přidané hodnoty, u níž došlo na začátku roku 2019 k poměrně výraznému snížení. Účastník celního řízení může být zatěžován pokoutou ve výši 0,1 % z deklarované částky denně.

Od 1. ledna 2007 ČLR ve shodě se svým závazkem ve WTO opět snížila cla. Podle Ministerstva financí ČLR všeobecná úroveň celních sazeb klesla z 9,9 % na 9,8 %. Více jak 900 produktů bylo zbaveno cla úplně. K 1. 1. 2010 byla snížena dovozní cla u šesti komodit včetně čerstvých jahod v souladu se závazky ČLR vůči WTO. Pro rok 2012 byla snížena cla o 4,4 % u 730 výrobků, což se dotklo zejména částí a dílů pro výrobu s vysokou přidanou hodnotou - IT, vozidla s alternativním pohonem a různé zemědělské materiály. Na začátku 2013 oznámila ČLR nové tarifní sazby, kde přechodně dochází k dalšímu snížení dovozních cel u 784 výrobků (např. koření, pacemakery, kojenecké sušené mléko, kaolín, robotické stroje pro automobilový průmysl apod.). Důvodem snížení celních sazeb je snaha nastartovat domácí spotřebu a napomoci lepšímu pokrytí poptávky. V letech 2015 a 2017 snížila Čína dovozní cla na vybrané spotřební zboží (kosmetika, alkohol, oděvy aj.). Podobná snižování cel nastávají poměrně pravidelně, týkají se však většinou jen marginálního množství dovozu.

Celní hodnota zboží se stanovuje na základě ceny CIF. Pokud má celnice pochybnosti o správnosti ceny předkládané deklarantem, může ji odmítnout a uplatnit cenu stejného nebo podobného zboží dováženého ze stejné země nebo oblasti. Tento postup bývá dosti častý a je předmětem řady stížností ze strany mezinárodních obchodníků.

Dovoz do ČLR je spojen s řadou netarifních obchodních opatření, která zahrnují kvóty, certifikace, dovozní a jiné licence či etikety. Dovozní licence se přitom vydávají na různých úrovních dle kategorizace zboží (úroveň centrální – Ministerstvo obchodu, provinční a úroveň podřízená ministerstvu - zvláštní úřady). Dalším opatřením znesnadňujícím dovoz jsou inspekční osvědčení vyžadovaná např. u válcované oceli, ocelových ingotů, neželezných kovů, umělých hmot, kosmetiky, papíru a ovoce. Výjimky a celá řada dílčích předpisů snižují průhlednost čínského celního systému. LR také uplatňuje dovozní a vývozní kvóty na vybrané strategické komodity. Přehled aktuálně platných licencí je k nalezení v [China Foreign Trade and Economic Cooperation Gazette](#). V roce 2012 byl publikován Katalog „2012 Catalogue of Goods subject to Import Licences“, který je každoročně doplňován dalším „ročním“ katalogem. Více viz na www.mofcom.gov.cn. Z závěru roku 2018 zveřejnil MOFCOM následující dokumenty: [2019 Catalogue of Goods Subject to Import Licence Administration](#), [2019 Catalogue of Goods Subject to Automatic Import Licence Administration](#) a [2019 Catalogue of Goods Subject to Export Licence Administration](#).

S odvoláním na plnění závazků Číny vůči WTO bylo rozhodnuto o sjednocení povinné inspekce zboží dováženého i z domácí produkce - CCEE (China Commission for Conformity Certification of Electrical Equipment, známý též jako Great Wall Mark) a bezpečnostní certifikace dováženého zboží - CCIB (China Commodity Inspection Bureau) do systému nazvaného Compulsory Product Certification System (CPCS). Výrobky, na něž se tato pravidla vztahují, musí mít osvědčení China Compulsory Certificate (CCC). Jedná se o druhy zboží, které jsou rozděleny do 19 skupin (viz rozdělení dle HS kódů je k dispozici na [této webové stránce](#), a dále též na [webu CNCA](#)):

- dráty a kabely pro elektrické vedení
- spínače, zástrčky, jističe atd.
- nízkonapěťové přístroje
- motory s nízkým výkonem
- elektrické nářadí
- svářecí zařízení
- domácí elektrospotřebiče
- audio a video přístroje
- počítače, tiskárny, kopírky a ostatní přístroje z kategorie IT
- osvětlovací tělesa (nevztahuje se na osvětlení na napětí menší než 36V)
- telekomunikační přístroje

- automobily kategorií M, N, O, motocykly a jejich části (bezpečnostní pásy a motocyklové motory)
- pneumatiky pro motocykly, osobní a nákladní automobily
- bezpečnostní skla pro automobily, železniční vagóny i budovy
- zemědělské stroje
- hasicí přístroje, hadice, detektory kouře atd.
- poplachová zařízení
- bezdrátové LAN produkty
- dekorační produkty a renovační materiály
- hračky
- výrobky z latexu/ kondomy
- přístroje pro zdravotnictví

Speciální opatření se uplatňují při dovozu zboží, které může obsahovat materiály, jež představují zdravotní riziko. Proces dovozu tohoto zboží upravují revidovaná "Measures for the Administration on Pollution Control of Electronic Information Products".

Bezcelně je možné do ČLR dovézt zboží určené pro prezentaci na výstavách, veletrzích či jako vzorek pro obchodní jednání. Podmínkou je, že musí být do 3 měsíců vyvezeno zpět. Pokud dojde k jeho prodeji nebo darování za účelem reklamy, vztahuje se na něj dodatečná celní povinnost. Neřešeným problémem je zatím dovoz prototypu pro např. zahraničně vlastněnou firmu za účelem dalšího vývoje v této firmě.

Zakázaný je dovoz zbraní, munice, výbušnin, cenných papírů, tiskovin, magnetických médií a fotografií poškozujících politické, ekonomické, kulturní a morální zájmy země, jedů, drog, nemocných zvířat, rostlin, čerstvého jídla, léků a čínské měny. V roce 1999 byl čínskými ústředními orgány rovněž schválen seznam zboží, které je zakázáno či jsou na ně uvalena omezení při dovozu za účelem dalšího zpracování (použité knihy a časopisy, průmyslové odpady obsahující škodlivé látky, použité motocykly, auta a jejich komponenty, některé chemikálie, zemědělské položky, některé druhy ocelářských výrobků a textilních tkanin aj.).

Kontrola vývozu

Pokud jde o vývoz, je kontrola rozdělena na čtyři kategorie:

- pašované zboží, které nesmí být vyváženo;
- zboží s vývozním omezením, kde je nutná vývozní licence;
- zboží podléhající vývozním kvótám;
- ostatní zboží.

Zákaz vývozu platí např. pro platinu, umělecké předměty, chráněná zvířata a rostliny, položky, jejichž vývoz je zakázán na základě mezinárodních smluv, apod. U tiskovin, filmů a fotografií je zakázán vývoz materiálů, které by mohly vést k vyzrazení státních tajemství ČLR.

Na řadu položek je třeba získat vývozní povolení (licenci), které vystavuje Ministerstvo obchodu ČLR. Určitá část exportu je rovněž vystavena tzv. vývozním kvótám, resp. množstevním omezením (např. důležité zemědělské suroviny). Kvóty se přitom rozdělují do dvou základních kategorií: pasivní kvóty, které se týkají zboží, jež je omezeno dovozními režimy cizích zemí, nebo u něž omezení vyplývají z mezivládních ujednání; druhou skupinu tvoří tzv. export quota bidding. Do této skupiny spadá především zboží vyvážené ve velkých množstvích nebo položky, jež jsou exportovány velkým počtem firemních subjektů a které jsou citlivé na mezinárodním trhu. Exportním kvótám podléhají nyní jen některé vzácné kovy (např. stříbro). Například kvóty na vzácné nerosty (rare earth) byly zrušeny na konci roku 2014.

Co se týče čínského exportu, existují rovněž v menším rozsahu tzv. vývozní cla. V zahraničí hojně diskutovanou otázkou zůstává systém refundace DPH při vývozu, který se týká přesně specifikovaných druhů komodit.

Vývozní dokumentaci tvoří celní prohlášení, vývozní povolení (pokud je požadováno) a inspekční osvědčení (totéž).

Kontrola zdravotní nezávadnosti, bezpečnosti a kvality

Na počátku roku 2018 byl publikován seznam dovozního a vývozního zboží (List of Import and Export Commodities Subject to Legal Inspection), které spadá pod kontrolu kvality AQSIQ (od roku 2018 včleněné do Všeobecné celní správy). Zboží, které má výjimku a nepodléhá této kontrole, je definováno takto:

- všechny položky vyjmenované AQSIQ (Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine) s historicky doloženou odpovídající úrovní kvality,
- vzorky, dárky, zboží určené na výstavu a ostatní výrobky, které nejsou určeny k prodeji, pokud není stanoveno jinak čínskou vládou nebo specifikováno v obchodních smlouvách,
- vyjmenované položky, které prošly kontrolou prostřednictvím společného podniku pro kontrolu kvality, uznávaným AQSIQ,
- vyjmenované položky, které prošly kontrolou prostřednictvím autorizované zahraniční organizace v jedné ze zemí, s níž má ČLR uzavřenu dohodu o vzájemném uznávání.

Při vstupu zboží z ciziny do čínského přístavu či jiného vstupního místa, musí čínský příjemce (zpravidla speditér nebo celní zprostředkovatel) předložit následující doklady:

- konosament,
- fakturu,
- nákladní list,
- obchodní smlouvu,
- certifikát k importní kvótě (pokud se uplatňuje),
- certifikát CCC (China Compulsory Certification), pokud se uplatňuje,
- dovozní licenci (pokud se uplatňuje),
- pojistku,
- celní deklaraci.

Aktuální databázi všech dokumentů, které jsou potřeba pro proclení konkrétního zboží, obsahuje databáze [Market Access Database vedená EU](#).

Zboží musí také při vstupu do ČLR projít hygienickou inspekcí. Inspekce se provádějí buď v karanténním oddělení na hranici, nebo v provinčním karanténním úřadě v závislosti na druhu výrobku a místě určení. Co se týče dovozu potravin a zvířat, kvalitativní požadavky musí být specifikovány v obchodní smlouvě a musí odpovídat minimálně čínskému národnímu standardu. Všeobecná celní správa celkově zrušila od 1. června 2018 vstupní/výstupní inspekci a deklaraci o karanténím odbavení. Tato prohlášení vydávaly inspekční a karanténní agentury na konkrétní komodity. Očekává se, že ze zmíněného zrušení bude mít prospěch více než 10 % dovozních a vývozních prohlášení.

Česká republika má v současnosti podepsán s ČLR pouze fytosanitární protokol na vývoz mléka a mléčných výrobků. Další komodity živočišného původu aktuálně zatím není možné vyvážet. Více informací o aktuálním vývoji negociací viz [Státní veterinární správa ČR](#).

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zakládání reprezentačních kanceláří, joint-venture či podniků plně vlastněných zahraničním vlastníkem (WOFE) je v ČLR poměrně složitá procedura a pro obstarání prvních povolení je většinou nutné využít služeb čínských zprostředkovatelských kanceláří, specializovaných zahraničních poradenských firem nebo prověřeného čínského partnera. V současnosti existuje několik společností, které poskytují služby při zakládání trvalého zastoupení v ČLR. Jako protiváha ryze čínským subjektům (viz níže) působí na trhu již několik let společnost [Dezan Shira](#) se zahraničním managementem, který dokáže lépe reagovat na požadavky cizinců, nebo společnost [Corporation China](#), která zase většinou vítězí v cenových kritériích.

Lze také doporučit české konzultanty zabývající se podnikáním v Číně.

Historicky první čínskou právníckou osobou, která získala příslušné povolení od centrálních orgánů na tehdy velmi regulovaném trhu, byla státní [FESCO](#). Později (od roku 1995) pak začala činnost [CIIC](#). Těchto dvou kanceláří využily dříve i české firmy, které již v Pekingu mají své zastoupení, existují tedy o nich dostupné reference.

Reprezentační kancelář (Representation Office)

Procedura je poměrně složitá, je třeba pečlivě prostudovat příslušné předpisy, uvědomit si časovou náročnost celé akce a finanční dopad. Nápomocni mohou být ředitelé místních poboček CzechTrade. Základní kroky, které je při zřizování kanceláře třeba učinit, jsou nicméně následující:

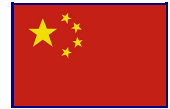
1. Schválení Ministerstvem obchodu (MOFCOM)

MOFCOM může požadovat, aby žádost byla podána čínským zástupcem. Lhůta pro její vyřízení je 30 dnů. Je třeba předložit tyto dokumenty (vše v čínštině):

- Application Letter (na hlavičkovém papíře zakladatele) s informacemi typu: údaje o mateřské firmě, jaký je účel založení reprezentační kanceláře, předpokládaná doba jejího fungování, jméno vedoucího, název a adresa kanceláře, atd.
- Certificate of Incorporation - výpis z obchodního rejstříku. V tomto případě někdy stačí anglická kopie, nemusí být originál.
- Credibility Letter - jedná se o bankovní referenci ke spolehlivosti firmy. Tento doklad je platný 3 měsíce od jeho vydání příslušnou bankou.
- Appointment Letter - ve kterém je jmenován vedoucí reprezentační kanceláře, dále je nutné přiložit jeho stručný životopis, fotokopii pasu a několik pasových fotografií.
- Nájemní smlouva - zpočátku je nutné sjednat pronájem kancelářských prostor, aniž by bylo možné je označit jménem firmy. To je možné provést až po ukončení schvalovacího procesu. Kvůli úspoře nákladů si zahraniční společnosti zpravidla pronajímají provizorní minimální prostory (např. jménem mateřské firmy), které později vymění za větší, které vyhovují jejich činnosti. Pozn. čínští pronajímatelé většinou požadují platbu nájemného na rok dopředu, avšak díky obrovskému přetlaku nabídky na realitním trhu je možné sjednat i dobu výrazně kratší (v praxi potvrzeno např. na tři měsíce).
- Doporučení od čínského partnera nebo zprostředkovatelské kanceláře.

Kromě výše uvedených dokumentů je třeba vyplnit ještě dva oficiální formuláře:

- Application for Establishment of Representative Offices of Foreign Enterprises (Form I)

- Application for Personnel of the Representative Offices of Foreign Enterprises (Form II)

Schválení MOFCOM má platnost pouze jeden rok. O jeho prodloužení je potřeba zažádat dva měsíce před skončením platnosti. Předkládají se v podstatě podobné doklady jako při zřízení, navíc je třeba předložit zprávu o činnosti za uplynulé tři roky. Jedná se tedy kromě nové žádosti (Application for the Extension) o výše uvedené body b) až e), dále o dokumenty dokládající původní registraci a o fotokopie pasů zaměstnanců či je nahrazujících dokladů (ID karty). Prodloužení stojí u zprostředkovatelské agentury zhruba 400 USD.

2. Registrace na State Administration for Industry and Commerce of the PRC (SAIC)

Po schválení ze strany MOFCOM je třeba bez prodlení (do uplynutí lhůty 30 dnů) provést registraci na dalším úřadě, který v případě Pekingu má název Beijing Administration for Industry and Commerce. Po předání dvou vyplněných formulářů, povolení MOFCOM, nájemní smlouvy a kopií pasu vedoucího zastoupení, tento úřad po prozkoumání vydá (v praxi během několika dnů) následující doklady:

- Registration Certificate of Foreign Enterprise's Permanent Office in China
- Representative Card of the Representative Office (pro vedoucího kanceláře)

Jedná se o základní dokumenty, které se předkládají při styku s dalšími čínskými úřady, v podstatě jde o zaregistrování jako podnikatelského subjektu v ČLR. Doklady je třeba každoročně obnovovat; poplatek za jejich vydání je cca 680 CNY, při obnovení 380 CNY, každá změna stojí dalších 100 CNY. Pro prodloužení je třeba mimo některé doklady předložit zprávu o obchodní činnosti za minulý rok (např. kontrakty s čínskými firmami, jejich hodnota apod.).

3. Získání razítka na Public Security Bureau

V Pekingu se jedná o úřad Division of Entry and Exit Management of Foreigners of the Beijing Public Security Office. Pro registraci na tomto úřadě a získání razítka je třeba mít fotokopie dokladů uvedených v bodě dvě. Razítka jsou dvě, jedno pro běžnou potřebu kanceláře, druhé pro finanční úřady, obě jsou kulatá a jejich vydání stojí cca 50 USD.

Tento úřad též vydá povolení k trvalému pobytu zahraničnímu vedoucímu kanceláře a na něm závislým osobám, pokud ten má pracovní vízum, přičemž cizinci musí navštívit úřad do 30 dnů od příjezdu do ČLR.

4. Registrace u soudu

V některých případech je vyžadována registrace kanceláře též u místního soudu; poplatek činí asi 300 CNY.

5. Řešení finančních otázek

Nejprve je nutné získat povolení od State Administration of Foreign Exchange Bureau k operacím s devizovými prostředky. Pak je třeba otevřít účet u Bank of China, k čemuž je vyžadováno mimo jiné razítko firmy a Registration Certificate of Foreign Enterprise's Permanent Office in China. Účet lze otevřít zároveň v CNY a USD.

6. Registrace na daňových úřadech

Podle čínských předpisů je třeba se zaregistrovat u dvou daňových úřadů, a sice u State Taxation Bureau a Local Taxation Bureau. Registrace musí být do 30 dnů od vydání výše uvedeného dokladu Registration Certificate.

7. Registrace na celním úřadě

Vzhledem k tomu, že téměř vždy je potřebné něco dovézt, minimálně pro vybavení kanceláře, je nutná i registrace na příslušném celním úřadě.

Protože řada dokladů je v čínštině, je bez čínského spolupracovníka v podstatě nemožné provést celou proceduru. Navíc zakládající cizinec většinou nemůže celou dobu být v ČLR a některé kroky tedy musí svěřit domorodému spolupracovníkovi. Ten také většinou zná adresy různých institucí a najde je snadněji než cizinec. Zřízení kanceláře Číňanem a následná změna na zahraničního pracovníka stojí cca 860 CNY. Je přirozeně nutné vyplnění příslušných formulářů. Proces může trvat asi 1 měsíc.

Reprezentační kancelář nemá oprávnění k obchodní činnosti na území ČLR a zaměřuje se proto na vyhledávání kontaktů a konzultační činnost. Činnost zastoupení je financována mateřskou firmou. Financování prochází příslušným bankovním kontem.

Společný podnik (Joint-Venture)

Založení společného podniku předchází několik kol jednání. V tom prvním je projednán a podepsán Letter of Intent či Memorandum of Understanding, který vyjadřuje záměr obou stran založit společný podnik. Čínský partner poté zpracuje a předkládá nadřízeným institucím předběžnou technickoekonomickou studii, která již řeší a formuluje nejen předmět smlouvy, ale také způsob financování, kapitálovou návratnost a kapitálový podíl obou stran. Jestliže je tato předběžná studie v souladu se záměry, které odpovídají kritériím, jež jsou stanovena zodpovědnými čínskými institucemi, zpracuje čínský partner podrobnou technickoekonomickou studii, kterou předkládá provinčním plánovacím orgánům a Ministerstvu obchodu. V řadě případů přenáší MOFCOM pravomoci na místní instituce, které pak mají vůči ministerstvu jen oznamovací povinnost. Důležitými kritérii při schvalovacím řízení je případná orientace společného podniku na vývoz, zda je postaven na bázi moderní technologie, zda uvažuje se zaškolením čínských techniků atd.

Po souhlasu příslušných institucí se založením společného podniku je třeba provést registraci podniku prostřednictvím Státní správy pro průmysl a obchod. Ta se provádí na základě předložení zejména následujících dokumentů:

- konečná studie o investičním záměru v ČLR;
- smlouva o společném podniku, základní ustanovení společnosti;
- seznam kandidátů na funkce v orgánech společnosti;
- stanovisko místních orgánů z předpokládaného sídla společného podniku

Povolovací instituce má zaujmout své stanovisko do tří měsíců.

Jakmile společnost obdrží oprávnění k činnosti, je povinna si zřídit účet v místní měně u Bank of China nebo u jiné určené banky a dále devizový účet u některé z bank, které jsou na seznamu Státní devizové správy. Majetkové joint ventures musí uzavřít pojištění s People's Insurance Co. of China (Čínskou lidovou pojišťovací společností).

Pokud se jedná o pozemky a budovy, kde podniky se zahraniční kapitálovou účastí pracují, mohou si je dlouhodobě pronajmout, nikoliv je vlastnit. K výstavbě budov na pronajatém pozemku je třeba povolení příslušných čínských úřadů. Objekty musí být postaveny v souladu s čínskými předpisy. Na projektech se musí podílet čínský architekt.

Podnik plně vlastněný zahraničním majitelem (Wholly-Owned Foreign Enterprise)

Pro založení podniku je nutné předložit studii s rozpracovaným záměrem ministerstvu obchodu. Další vyžadované doklady jsou:

- žádost o založení WOFE,
- seznam zástupců, resp. členů představenstva,
- výpis z domácího obchodního rejstříku,
- seznam věcí, které jsou zamýšleny dovézt pro potřeby WOFE,
- potvrzení příslušné místní vlády o umístění WOFE,
- v některých regionech též studii dopadu na životní prostředí.

Od podání žádosti musí být vydáno příslušné rozhodnutí nejpozději do 90 dnů. Poté, nejpozději do 30 dnů, se musí WOFE registrovat u State Administration for Industry and Commerce a následně, během 30 dnů od vydání "Business Licence", též u finančního úřadu.

Od 1. 3. 2006 příslušná místní oddělení Ministerstva obchodu a oddělení na státní úrovni ekonomických rozvojových zón schvalují založení zahraniční firmy.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Vzhledem k tomu, že se na čínský trh snaží proniknout renomované firmy všech oborů z celého průmyslově vyspělého světa, je nutné v této konkurenci počítat s vydatnými investicemi do reklamy, do inzerce a do efektivního networkingu. Pokud podniky nemají dostatek finančních prostředků na tyto aktivity, nemohou na čínském trhu uspět.

Čína představuje druhý největší reklamní trh světa. Podle odhadů měla tvořit v roce 2017 internetová reklama 57 % veškerých výdajů na reklamu. V roce 2012 se jednalo o hodnotu 19,4 %. Těchto pět let velmi dobře ilustruje čínský digitální boom. V současné době již v podstatě „všichni“ mají v městských oblastech přístup k digitálním technologiím, proto se blíží ke konci období rapidního nárůstu nových uživatelů digitálních technologií, což může částečně omezit rychlý růst výdajů v této oblasti. Jen pro ilustraci, čínská online populace je 30krát větší, než byla v roce 2000. Očekává se, že hlavním motorem růstu v oblasti digitální reklamy mají být chytré telefony. Podle oficiálních vládních statistik z konce roku 2016 se přibližně 95 % čínských uživatelů internetu se k internetu připojují pomocí mobilních zařízení.

Čínský digitální reklamní podíl představuje světový nadprůměr. Dá se přirovnat pouze ke Švédsku, kde dosahuje 60 % z celkových výdajů na reklamu. Spojené státy jako největší reklamní trh světa očekával v roce 2017, že výdaje za digitální výdaje dosáhnou 31 %.

Po mnoho let pomáhá růstu hodnot digitální reklamy právě osvojování internetu v Číně. Podle oficiálních statistik na konci roku 2016 bylo v Číně 731 milionů uživatelů internetu. To představuje více než polovinu obyvatel Číny a dvojnásobek populace Spojených států.

Výdaje na televizní reklamu tvoří 31,4 % z celku, ale každoročně klesají. V roce 2017 se očekávalo snížení o 5,2 %. Tomuto trendu ale neodpovídají státní televize jako China Central Television nebo CCTV. Výdaje na reklamu kanálů CCTV měly v roce 2017 vzrůst o 5 %, po růstu 5,3 % v roce 2016. V tomto roce byla významná podpora pro CCTV v přenosu dvou velkých sportovních akcí (olympijské hry a fotbalové mistrovství Evropy).

V roce 2019 se očekával celkový meziroční růst výdajů na reklamu o 9,1 %, kdy měl dosáhnout 95 miliard dolarů.

Průzkum trhu

Proniknutí na čínský trh je díky jeho velikosti a dnes už i vyzrálosti rok od roku složitější. Specifické chování čínských spotřebitelů, kulturní rozdíly a preference mohou být pro zahraniční obchodní manažery nepříjemným překvapením.

Proto je dobré před vstupem na čínský trh provést alespoň částečný marketingový průzkum. Tuto službu provádí jak čínské firmy (jejich znalost trhu je vykoupená obecně nižší kvalitou služeb), tak kanceláře CzechTrade v Pekingu, Šanghaji, Chengdu a Guangzhou nebo zahraniční společnosti zabývající se průzkumem trhu (z těch největších v Číně působí například The Nielsen Company, Synovate China, Gallup China, Millward Brown, Taylor Nelson Sofres).

Reklamní agentury

Většina reklamy je v Číně zadávána přes reklamní agentury, přičemž téměř 90 procent z nich je čínského původu, zbylých deset procent okupují velké reklamní domy zaběhnutých značek (Bates, BBDO, BBH, Euro RSG, Grey, JWT, Leo Burnett, Lowe Lintas, McCann Ericsson, Ogilvy and Mather, Saatchi and Saatchi, Young and Rubican). Zahraniční firmy mají na trhu podíl na úrovni 25 % (tvorí jen 0,4 % všech společností). Reklamní business tvoří jedno z nejdynamičtěji rostoucích odvětví terciárního sektoru.

Časté jsou hlasové a textové reklamy přes mobilního operátora. Jednoznačným trendem posledních let je však příklon k „on-line“ reklamě na úkor tradičních forem. V posledních letech se firmy zaměřují zejména na cílenou reklamu prostřednictvím mobilní aplikace WeChat, kterou používá drtivá většina Číňanů. V roce 2017 aplikaci užívalo denně průměrně 570 milionů uživatelů. Měsíčně aplikaci použilo až kolem 670 milionů uživatelů. Dospělý uživatel stráví v aplikaci průměrně 40 minut denně. Součástí aplikace WeChat je mobilní peněženka propojená s bankovním účtem, která funguje jako zcela běžný platební prostředek, který spolu s konkurenční aplikací Alipay vytlačil zcela na okraj platby hotovostí i klasickými platebními kartami. Celkový počet registrovaných uživatelů WeChat je 1,1 miliardy účtů, z toho 100 milionů uživatelů, kteří aplikaci používají mimo Čínu. 69 % příjmů WeChatu pochází právě z prodeje mobilních reklam.

Reklama v médiích

Velmi efektivní je samozřejmě televizní reklama, neboť 93,5 % čínských domácností vlastní televizi a průměrný divák stráví před obrazovkou 135 minut ve všední dny a 175 minut o víkendech. I zde je však patrná změna trendu ve prospěch on-line forem reklamy. Až 37 procent televizní reklamy tvoří produkty jako kosmetika nebo léky. Po celé Číně funguje kolem 3000 televizních stanic. Protože v Číně vysílá více než 270 provinčních televizních kanálů, je možné zacílit reklamu relativně přesně na vybranou cílovou skupinu.

Vzhledem k rostoucí konkurenci TV, včetně digitálního vysílání, dochází k vytváření společných sítí v podobě Next Generation Broadcasting network (NGB). V roce 2016 přešla na digitální vysílání státní televize CCTV a do roku 2020 by měl být dokončen přechod na digitální standard u všech komerčních televizí.

Méně dynamická je reklama v novinách, nicméně nadstandardní pole využití nabízejí časopisy, kterých existuje tisíce druhů. Čínský novinový trh je obecně největší na světě. Každý měsíc se prodá více než miliarda novinových výtisků, např. v prosinci 2018 to bylo 1,46 miliardy novin. V souvislosti s mimořádně rychle rostoucím čínským automobilovým trhem také roste trh reklamy v rádiích.

Mobilní telefon se stal primární cestou k internetu pro typického Číňana. V Číně je přibližně 800 milionů osob používající smartphony, což změnilo způsob nakupování zboží (rok 2017). Vše od vyhledávání až po nakupování se stále častěji odehrává prostřednictvím chytrých mobilních telefonů. Stále častěji jsou využívány aplikace e-commerce gigantů jako jsou Taobao (spadající pod skupinu Alibaba) či JD pro rychlé a snadné přímé nakupování prostřednictvím mobilů. Přesto všechno jsou stále využívány k marketingovým kampaním také SMS, které využívá až 71 % firem.

V roce 2013 vzešlo 21 % objednávek zákazníků společnosti Alibaba z mobilních zařízení. Odhadovaná velikost čínského mobilního reklamního trhu (v milionech CNY): r. 2013 - 9 294; r. 2014 - 12 563; r. 2015 - 16 761; r. 2016 - 21 021; a v roce 2017 - 25 750.

Až 78 % čínských uživatelů chytrých telefonů je ochotná kliknout na internetový inzerát, pokud je pro ně relevantní. Ve Velké Británii toto číslo dosahuje pouze 33 % uživatelů a v USA jen 29 %.

Podle statistiky jsou nejlepší období na cílení mobilní inzerce v období cesty do práce (29 %); následuje víkend (24 %), poté ráno (10 %) a období v práci a večer dosahovaly 8 %.

Zahraniční firmy musí myslet na to, že internet v Číně je silně cenzurovaný, což nemožňuje inzerentům používat inzertní kanály, které jsou běžné v Evropě i jinde ve světě (např. Facebook, Twitter, Youtube či celé spektrum služeb Google) a omezuje použití nových forem moderní reklamy (virální marketing atd.) čistě na čínské sociální sítě (např. Weibo, Renren) či sítě sloužící ke sdílení videa (Youku, Tudou). Specifický reklamní segment v Číně existuje v podobě online seriálů sponzorovaných (produkovaných) výrobci spotřebního zboží – děj těchto seriálů se pak často točí kolem daného produktu (model připomíná americké soap opery). Sledovanost těchto produktů nepokrytého product placementu je pak velmi vysoká i díky tomu, že ve státní televizi chybí adekvátní alternativa. Z internetových produktů jsou dále populární on-line hry (největší světový trh). Specifickým momentem tohoto segmentu jsou tzv. hromadné nákupy (group-buying). Mezi nejznámější platformy patří dianping.com, meituan.com, nuomi.com, 55tuan.com či lashou.com.

„Branding“ produktu

Pro Číňany má zahraniční zboží stále statut vyšší kvality, luxusu a něčeho, co dává jeho majiteli či spotřebiteli „tvář“. Oproti minulosti to dnes ale platí pouze v některých odvětvích především luxusního zboží (kosmetika, luxusní potraviny, automobily, doplňky a hodinky). Například v oblasti domácích spotřebičů toto pravidlo už relevantní není a většina zahraničních výrobců audio-video techniky (především japonské provenience) na čínském trhu bojuje s nevalnými výsledky. V segmentu bílých bílých spotřebičů majoritu trhu okupují čínské značky Midea a Haier.

Některé české firmy se proto rozhodly zaútočit na sektor spotřebního zboží, resp. potravin, který tuzemskému spotřebiteli takzvaně „dává tvář“ a rebrandovaly původně mainstreamové značky na značky luxusní (přičemž také odpovídajícím způsobem upravily cenu). Zatím je možno říci, že alespoň u některých výrobků (kupř. minerální vody) tato strategie dobře vychází. Snaha o rebranding směrem k prémiovému segmentu může ale narážet na důsledky masivní antikorupční kampaně, kterou spustila vláda Xi Jinpinga a lze doporučit spíše akcentování aspektů kvality a zdraví, nikoliv luxusu jako takového.

Potenciálně zajímavé může být zaměřit produkt na populaci mimo velká města. Obyvatelstvo ve venkovských oblastech je podle studií ochotno utrácet relativně větší podíl svých příjmů, jelikož nad ním nevisí „Damoklův meč“ nutnosti platit vlastní bydlení ve městě, jehož ceny někdy meziročně stoupají o desítky procent. Samozřejmě je však třeba brát v potaz, že ačkoli rurálních obyvatel Číny je stále více než 500 miliónů, jejich kupní síla je zlomkem kupní síly obyvatelů měst. Navíc oslovení mimoměstské populace je velmi nákladným podnikem, který konzultanti pro malé a střední podniky nedoporučují.

Vzhledem ke státní restrikci porodnosti a problémům s kvalitou domácích produktů je velká část čínské populace ochotna investovat velké částky do produktů zahraničních firem, které jsou určeny dětem (zejména pokud jde o sušené mléko či dětskou výživu).

Uvedení na trh

Adekvátně připravená marketingová strategie uvedení zboží na čínský trh by měla zohledňovat specifické chování čínských spotřebitelů. Například čínští spotřebitelé dle aktuálních průzkumů preferují produkty velkých společností na úkor produktů menších výrobců („big is beautiful“). Rovněž je dobré mít na paměti, že při uvedení na trh by měla být reklama ve srovnání s tím, na co jsou výrobci zvyklí z domova, více „politicky korektní“ (vyhnout se sexuálním a politickým narážkám). Doporučuje se zakomponovat zajímavou historii značky či produktu. Velmi efektivní je v rámci vstupu výrobku na trh rozdávání vzorků (v supermarketech, u příležitosti společenských akcí), neboť čínský spotřebitel se relativně více než jeho protějšek v USA a Evropě řídí doporučením (tzv. word of mouth). Někteří západní výrobci pak volí při vstupu na čínský trh strategii proniknutí do měst druhého a třetího řádu (tedy města, jež jsou menší než hlavní města provincií), kde jsou spotřebitelé za nové zboží „vděčnější“ a ceny za reklamu přiměřenější. Zároveň ale stále jde o města, která mají

několik miliónů obyvatel.

Propagace na veletrzích

Přijet na výstav pouze s materiály v angličtině, které osloví jen velmi nepatrnou část návštěvníků, je značně neefektivní. To se týká jak vystavených panelů, tak katalogů a další dokumentace. Zkušenosti z výstav ukazují, že stánky jsou plné i velkých exponátů a dokumentace v čínštině je standardem, který čínský zákazník či potenciální distributor očekává. Např. na strojírenských výstavách bývá celá linka, celý obráběcí stroj apod. Tyto velké exponáty přitáhnou více pozornosti než panelová propagace nebo malý model. Kladné zkušenosti jsou z výstav se státní účastí ČR (organizátorem většinou bývá Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR), kde plocha české expozice bývá větší a český výstavní prostor tak nezanikne v konkurenci s ostatními. Také možnosti propagace v médiích je větší (možnost uspořádat tiskovou konferenci apod.). Je zcela nezbytné mít překladatele, nebo čínsky mluvícího zástupce firmy, který bude přítomný po celou dobu veletrhu na stánku. Znalost angličtiny je v ČR stále ještě velmi limitovaná a to platí zejména u klíčových osob, které o tom, zda obchod uskutečnit, reálně rozhodují. Je velká škoda přijít o perspektivní obchod jen kvůli jazykové bariéře.

Bezplatná inzerce

Zájemci o bezplatnou inzerci ve věstníku China Council for the Promotion of Foreign Trade/ Beijing SubCouncil mohou zaslat e-mail na ccpitinf@public.bta.net.cn. Doporučuje se rovněž inzerovat ve vybraných odborných publikacích (v čínštině) pro oslovení potenciálních čínských partnerů. Obchodně-ekonomický úsek ZÚ Peking má kontakty na vybrané odborné magazíny a je tak českým firmám k dispozici při zařízení propagace ve vybraných čínských publikacích.

Spolupráce s velvyslanectvím

Velvyslanectví se snaží zabezpečit vlastní akce i ostatní aktivity z vlastních (byť omezených) zdrojů a využíváním jiných možností spolupráce (sponzoring, atd.). České firmy mohou využít i dalších finančně nenáročných možností propagace zajišťovaných ekonomickým úsekem ZÚ Peking, jako jsou katalogové výstavy, inzerce ve vybraných publikacích a prezentace na vybraných akcích (více podrobností na [webu ZÚ Peking](#)). Firmy se také mohou účastnit na projektech ekonomické diplomacie. Možnost asistence ze strany ZÚ Peking má po dohodě s vedením úřadu každá česká firma. ZÚ Peking nabízí prostory a vybavení, včetně pomoci při organizaci. Ve spolupráci s CzechTrade pak může pomoci vytipovat i vhodné partnery.

Služby CzechTrade

K systematickému průzkumu čínského trhu přistoupil před několika lety CzechTrade, který vyslal do ČR svého zástupce, jenž zpracoval marketingové studie na obory, jež vybraly české firmy: automobily, obráběcí stroje, zemědělské stroje a lékařská zařízení. Od 1. 2. 2000 má CzechTrade zástupce v Šanghaji, který se koncentruje na konkrétní marketingovou podporu zejména menších a středních firem z ČR. V květnu 2007 byla otevřena druhá kancelář agentury CzechTrade v ČR ve městě Chengdu, ve velmi perspektivní západní provincii Sichuan. V březnu 2014 byl zahájen provoz kanceláře CzechTrade také v Pekingu a v roce 2016 zahájila činnost kancelář CzechTrade v Guangzhou. Pro úplnost je třeba dodat, že od srpna 2014 byla znovu obsazena kancelář CzechInvest v Šanghaji.

Obchodní komora EU v Číně

Společnostem, které uvažují o dlouhodobém působení na čínském trhu, lze doporučit rovněž členství v [Obchodní komoře EU v ČR](#). Volbou může být také účast v misi některé z obchodních komor, které se v ČR zaměřují na ČR.

Ostatní

V posledních letech se neustále rozšiřuje síť zahraničních i místních zástupců nabízejících zprostředkování služeb všeho druhu, tj. od vypracování marketingových studií, technicko-ekonomických studií, pomoc při založení pobočky či zastoupení zahraniční firmy, zprostředkování obchodních kontaktů atd. Kvalita služeb zejména u některých místních firem neodpovídá vynaloženým finančním prostředkům. Navíc je často vyžadováno proplacení příslušné provize, a to ještě před zahájením vlastního jednání o nabídce, což je pro naše podniky, které jsou schopny úhradu provést až z došlého inkasa, v podstatě nepřijatelné. Navíc není záruka, že čínský zástupce dodrží slíbená ujednání.

Ke zprostředkování kontaktů proto nabízí své služby jak ekonomický úsek ZÚ Peking, GK, Chengdu, GK Šanghaj či GK Hongkong a především kanceláře Czechtrade v Pekingu, Šanghaji, Chengdu a Guangzhou. Dosavadní zkušenosti českých firem v oblasti investic v ČLR jsou často negativní, což je způsobeno jednak ne zcela průhledným investičním prostředím včetně mnoha překážek, jež vyplývají z podstaty hospodářského systému v ČLR (kvóty, licence, poplatky, různá povolení apod.), ale i z nepřipravenosti firem vstupujících na tento trh (podcenění otázek právního zajištění, finančního krytí apod.).

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematika porušování práv z duševního vlastnictví je v Číně stále častým jevem. Platí, že právní rámec se v ČLR zlepšuje, problematičtější je však stále zejména implementace a dodržování relevantních zákonů. Všechny hlavní „IPR“ (intellectual property rights - práva duševního vlastnictví) zákony byly v posledních letech revidovány.

Přesto se stále padělky na čínském trhu hojně vyskytují a podle mezinárodních celních statistik kolem 80 % zadržovaných padělků ve světě pochází z Číny. Čína v oblasti práv duševního vlastnictví stále čelí v posledních letech silné kritice zahraničních vlád, mezinárodních organizací a zahraničních společností působících v Číně. Ochrana práv duševního vlastnictví je také jedním z hlavních problémů obchodního napětí mezi ČLR a USA.

Země postupně zlepšuje režim ochrany IPR nejen v souvislosti se závazky vyplývajícími s členstvím ve WTO, ale také v zájmu vytvoření ekonomiky založené na inovacích. Hlavním důvodem je deklarovaná snaha v podobě národní strategie posouvat čínskou ekonomiku směrem ke stále většímu důrazu na inovace. Čína se má podle plánu stát do roku 2020 „inovativní zemí“, v roce 2035 se má zařadit mezi „přední inovativní země“ a do roku 2050 si klade za cíl stát se světovou velmocí v oblasti vědecko-technických inovací. Čína je už řadu let na předních světových pozicích v počtu podaných žádostí o registraci patentů. Efektivní ochrana práv duševního vlastnictví je nástrojem, jak zvýšit motivaci subjektů a výkonnost celého hospodářského systému, který má nově stát právě na inovacích.

Platí, že firmy, které uvažují o vstupu na čínský trh, by měly otázku ochrany vlastního know-how, ochranných značek apod. začít řešit co nejdříve, v ideálním případě už několik let před samotným pokusem skutečně vkročit na trh. Čína neuznává „senioritu“ značek, které jsou zavedené na zahraničních trzích. Klíčová je vždy registrace jména přímo v Číně a tam má vždy přednost ten subjekt, který si ochrannou známku zaregistruje jako první a to i v případě, kdy zahraniční firma již má zaregistrovanou známku pro jiné trhy. Po samotném vstupu na čínský trh je potřeba dobře zvážit, jak efektivně rozdělit náklady na zápolení s neustálými pokusy o imitaci vlastních výrobků, který může připomínat boj s větrnými mlýny, a na cílené budování vlastní značky včetně např. efektivního systému ochranných a rozpoznávacích prvků, díky kterým si zákazník může snadno ověřit pravost výrobku. Důležitý je důraz na vlastní inovace a snaha být před konkurenty včetně potenciálních imitátorů vždy o krok napřed.

Malým a středním podnikům z EU je k dispozici projekt Evropské komise „China IPR SME Helpdesk“, který informuje o vývoji v této oblasti a poskytuje evropským firmám pestrou škálu užitečných a praktických rad a služeb včetně

bezplatného poradenství. Případné dotazy je možné směřovat na e-mail question@china-iprhelpdesk.eu.

Hlavní čínské agentury zabývající se IPR:

- [National Intellectual Property Administration \(CNIPA\)](#)
- [State Administration for Market Regulation](#)
- [National Copyright Administration \(NCAC\)](#)
- [General Administration of Customs \(GACC\)](#)

Kromě již zmiňované kanceláře China IPR SME Helpdesk lze dohledat užitečné informace také na stránkách [Hospodářské komory EU v ČLR \(EUCCC\)](#), která má pro otázky IPR vytvořenou [pracovní skupinu](#).

Cenné informace k oblasti IPR v Číně jsou také k dispozici v rámci [projektu IPKey](#), který napomáhá formou sdílení zkušeností a výměnou informací mezi EU a Čínou k budování legislativního rámce v této oblasti.

6.6 Trh veřejných zakázek

Zadávání státních zakázek je spíše netransparentní a z praxe zahraničních podniků lze doložit případy zjevného porušování pravidel a odůvodněného podezření na korupci. [Současná databáze](#) je nedostatečná a ne všem přístupná, neobsahuje také všechny relevantní tendry a informace.

Z tohoto důvodu se EU snaží, aby se ČLR stala účastníkem Dohody o veřejných zakázkách (Government Procurement Agreement GPA). Během jednání o členství Číny ve WTO bylo dohodnuto, že ČLR se po svém vstupu stane pozorovatelem ve výboru GPA a přímým účastníkem „co možná nejdříve“. Pozorovatelem je ČLR od února 2002, na počátku roku 2008 předložila první nabídku pro vstup do GPA. O vstupu ČLR do GPA se nadále jedná. Poslední nabídku ke vstupu do GPA předložila Čína [v říjnu 2019](#).

Předešlé nabídky Číny na vstup do GPA byly z pohledu členů GPA nedostatečné. Motivací na čínské straně, která se částečně obává konkurence zahraničních firem v Číně, je především podpora „go global“ strategie pro čínské firmy a snaha o navýšení exportů. Řada expertů poukazuje na nedostatky v legislativě Číny, která stále není v souladu s GPA.

Státní zakázky jsou vesměs zadávány formou veřejných soutěží. Ty bývají s více či méně dostatečným předstihem publikovány v čínském jak denním, tak odborném tisku. Českým zájemcům lze proto doporučit sledování [internetové adresy](#), kterou spravuje China Tendering Corporation. V databázi však nejsou zahrnuty všechny tendry a přístup je zpoplatněn – zdarma lze nahlédnout jen na velmi základní informace.

Často však čínské orgány oslovují jen předem vybraný úzký okruh možných dodavatelů. V takových případech většinou nerozhodují kritéria kvality a splnění dalších podmínek soutěžního řízení. Důležitou roli hrají úplatky a známosti – s tímto nešvarem však současné čínské vedení aktivně bojuje.

Z pohledu přístupu zahraničních firem je také problematická podpora domácích inovativních subjektů, resp. firmám registrovaných v Číně, které na čínském území provozují výzkum a vývoj. Ty mohou mít v přístupu k veřejným zakázkám přednost.

V březnu 2014 otevřela Čínská federace pro logistiku a nákup (China Federation of Logistics and Purchasing) [novou veřejnou platformu](#), která má oslovit zejména malé a střední podniky. Ve stejném roce zahájila centrální vláda Číny zahájila [on-line portál pro veřejné zakázky](#). Obě stránky jsou ale pouze v čínštině.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Způsoby řešení obchodních sporů

Někteří zahraniční podnikatelé sjednávají smlouvy podle hongkongského práva (které má kořeny v právu anglickém a je proto některým zahraničním právníkům bližší) s tím, že příslušným soudem jsou hongkongské soudy – rozsudek hongkongského soudu je totiž od roku 1997 vykonatelným i na pevninské Číně.

Jestliže je ve smlouvě uvedeno čínské právo a čínský soud, odehrává se jednání před místně příslušným soudem v sídle žalovaného. Řada právníků tento postup doporučuje - ačkoli angažování čínských právníků je v tomto případě nezbytné, rozsudek, který místně příslušný soud vydá, je přímo vykonatelný, řízení relativně rychlé a není potřeba žádat o výkon rozhodčího nálezu jako v případě arbitráže nebo rozsudku hongkongského soudu ve výše uvedené situaci.

Důrazně však nedoporučujeme sjednat ve smlouvě příslušnost soudu (nikoli arbitrážního, ale klasického) mimo území ČLR. Případný rozsudek takového soudu je z čínského pohledu zcela nicotný, protože Čína rozsudky zahraničních soudů v 99 % případů nevykonává (výjimkou je např. rozhodnutí korejských soudů).

Pokud se s čínským partnerem sjednává rozhodčí doložka, pak je nejčastěji jako příslušný soud sjednán China International Economic and Trade Arbitration Commission nebo Beijing Conciliation Centre. V případě, že kontrakt předepisuje zahraniční arbitrážní instituci, může být touto institucí v podstatě jakýkoli zahraniční arbitrážní soud, jelikož Čína je členem tzv. Newyorské úmluvy o výkonu arbitrážních rozhodnutí a rozhodčí nálezy zahraničních arbitrážních soudů v Číně jsou tak vykonatelná (je tu ovšem stále riziko, že čínský soud tento výkon zamítne např. s odkazem na veřejný pořádek).

V souvislosti se spory s čínskou stranou je třeba zdůraznit ještě jednu zásadní věc. Naše problémy v obchodu a v ekonomické spolupráci s Čínou přestávají být v mnoha případech jen našimi problémy. Je třeba se naučit na všech úrovních, ve státní správě i v podnikové sféře, rozlišovat podstatu vzniklého problému, zda se jedná o vnitřní nedostatek či chybu českého podniku nebo o obecnou záležitost. Jestliže se naráží např. na nedopatření v čínské legislativě (ať už na mylně nebo záměrně stanovené opatření), v jejím uplatňování apod., je třeba zkušenost z praxe přenést na orgány EU. Cesty jsou různé, je možné to učinit přes [Hospodářskou komoru EU v Číně \(EUCCC\)](#), přes [Velvyslanectví České republiky v Pekingu](#) atd. Orgány Evropské unie mají mnohem lepší příležitosti lobbovat za odstranění nedostatků než ČR (více informací kupř. na <https://madb.europa.eu/madb>). Dialog mezi EU a Čínou probíhá velmi často a na mnoha úrovních, včetně té nejvyšší.

Rizika místního trhu

Platební rizika

Požadovat celkovou platbu předem je z hlediska čínských dodavatelů běžné, jelikož malé továrny v Číně často pracují s velmi malou marží a jejich cash-flow jim nedovoluje zafinancovat nákup vstupů bez toho, aby byla částka za dodávku zaplacená předem.

Na druhou stranu je třeba přiznat, že pokud dodavatel po zaplacení 100 % částky zboží nedodá, neexistuje pro českého odběratele žádná rychlá a efektivní možnost, jak se k penězům zpět dostat. Existují teoretické možnosti, jako je např. žaloba (ta ale vyžaduje mít platnou smlouvu z hlediska čínského práva s místní příslušností soudu v Číně nebo

odpovídající rozhodčí doložku, což u malých dodávek většinou malé a střední firmy neřeší a obchod probíhá pouze „na fakturu“), nicméně ani ty většinou nejsou vzhledem k výdajům za právní zastupování pro českou stranou reálně akceptovatelné a zaplacená částka je tady „nevratitelná“.

V tomto smyslu existuje několik řešení, které se pokoušejí zkušení odběratelé s dodavatelem dohodnout:

- využití akreditivu, což ovšem zvyšuje celkové náklady transakce a neřeší problém čínské strany s hotovostí. Proto se v realu u malých dodávek (+/- jeden kontejner) setkáváme v Číně s akreditivem relativně málo často;
- zálohová platba – ty jsou již častější; běžně se mezi obchodními partnery daří dohadovat zálohu 50/50 (padesát procent předem, zbytek po nalodění zboží), nebo dokonce 30/70. Toto řešení Velvyslanectví ČR v Pekingu doporučuje partnerům českých firem nabízet. Pokud nebude souhlasit, jsou i jiné možnosti. Jen málokdy existuje v Číně jen jeden dodavatel zboží, o které má dovozce zájem. Vyjednávací pozice kupce je tak většinou mnohem lepší, než prodávajícího (ne vždy si to importující firmy uvědomují a využívají toho);
- posledním řešením je platba celé částky předem, to však vyžaduje skutečně velmi detailní prověření dodavatele - tzn. vidět továrnu, ověřit reference, setkat se s vlastníky (nebo alespoň někoho na místo vyslat atd.). Není vyloučeno, že podnik, který dnes obdržel platbu, zítra zbankrotuje (týká se to právě oněch podniků, které s nízkou marží vyvázejí exportní zboží).

Realitou často bývá, že odběratel při nákupu zboží z Číny zariskovat musí. Pokud je k tomu odběratel tedy z nějakého důvodu nucen, je zapotřebí dodržet několik zásadních kroků a velké množství čínských podvodníků je tak rázem „vyeliminováno“. O tom, jak prověřit dodavatele z veřejných zdrojů a s relativně malými náklady se např. dočtete na [stránkách Velvyslanectví ČR v Pekingu](#) či na stránkách [EU SME Centre](#). S prověřením obchodního partnera mohou pomoci [pracovníci obchodně-ekonomických úseků zastupitelských úřadů ČR v Číně](#) či [kanceláři CzechTrade v Číně](#).

Vývoj kurzu měny viz Kapitola č. 1.

Dodávky neodpovídající kontraktům – podvodné dodávky

Dalším rizikem pro české odběratele, které může vést k citelné ztrátě, jsou tzv. „podvodné dodávky“. Odběratel po přebírání zboží na celnici zjistí, že zboží je buď v omezeném množství, např. namísto plného kontejneru dorazí jen jedna třetina, v některých případech dokonce kontejner zcela jiného obsahu. Jsou případy, kdy jsou veškeré dokumenty z celnice v Číně minimálně „na oko“ v pořádku, při podrobnějším zjišťování se zjistí, že dokument je podvrhem, či že zboží bylo i po proclení a kontrole vyměněno. Mnohdy není zcela jasné, v jaké fázi k výměně zboží došlo, v některých případech jde o „podvodnou dodávku“ přímo ze závodu, protože zboží nebylo před odjezdem zkontrolováno.

Proti tomuto případu podvodů je třeba se bránit, zejména pokud jde o „nové“ partnery, u kterých ještě není dostatečná míra důvěry. Samozřejmostí by mělo být [základní prověření firmy, stejně jako u všech ostatních obchodních operací s Čínou](#) – viz níže. Druhým momentem je zajištění inspekce před dovozem – Velvyslanectví ČR v Pekingu a kanceláře CzechTrade mohou doporučit firmy, které se tímto v Číně profesionálně zabývají.

Pokud přeci k takovému případu dojde, je potřeba v přístavu či na celnici vše řádně zdokumentovat, zboží nepřijímat a řádně reklamovat. Postup samozřejmě záleží i na typu dohody, která byla s dodavatelem z Číny uzavřena.

Falešné poptávky

Již několik let zkouší čínští podvodníci trik, jak připravit důvěřivé partnery z Evropy (týká se to v podstatě všech zemí EU) o peníze. Scénář bývá s drobnými nuancemi zpravidla stejný:

Čínská firma (často neexistující nebo zaregistrovaná jen několik měsíců) projeví prostřednictvím e-mailu zájem o nákup výrobků z Evropy. Může se jednat o stroje a další technická zařízení, speciální výrobky (kupř. kontejnery, nerezové skladovací tanky), ale i jiné zboží. Firma požádá o předložení nabídky na odběr většího množství výrobků (často až podezřele velkého). Poté, co ji obdrží, souhlasí s cenou a vyzve výrobce, aby přijel do Číny uzavřít kontrakt, protože hodlá poskytnout zálohu na výrobu a při sepisování první smlouvy je nutno, aby partneri stanuli „tváří v tvář“.

Bohužel na to řada výrobců, kteří nemají velké zkušenosti se zahraničním obchodem (a především v Asii), reaguje tak, že ve vidině velké zakázky a zisků (protože nabídnutá cena je téměř bez výjimky čínskou stranou akceptována), do Číny přijede. Mají zajištěno ubytování v luxusním hotelu (pochopitelně na vlastní náklady) a čínský partner jim vysvětluje, jak se těší na budoucí spolupráci a slibuje další zakázky, tedy nejen první kontrakt, který se právě podepsal. Dále většinou partnerovi ze zahraničí vysvětluje, jak je realizace některých záležitostí je v Číně obtížná, a tak by výrobce měl složit v hotovosti peníze (požaduje se cca 5 000 EUR) na úplatky pro vlivné státní úředníky (nově na notářské poplatky), kteří prosadí, aby se výrobky uplatnily i v dalších státních zakázkách. Samotný Číňan nemá přímý přístup k valutám, pouze při platbách do zahraničí prostřednictvím banky, a proto ty peníze nutně potřebuje, ale splatí je formou zálohové platby na zakázku v nejbližší době. Někdy je tato suma vyžádána „na dálku“, tedy bez „nutnosti“ cestovat do Číny.

Některé firmy na tento trik naletí a peníze předají. Někteří tak velkou hotovost nemají a jsou tedy požádáni o menší částku, aby se obchod rozeběhl. Ti obezřetnější nakonec nedají nic.

Bez ohledu na to, zda výrobce zaplatí, či nezaplatí, výsledek bývá stejný. Podepsaný „kontrakt“ je pouhým cárem papíru a po čínské firmě se slehne země. Lépe dopadnou ti, kteří sice absolvují cestu do Číny, ale zjistí, že něco není v pořádku, úplatek odmítnou poskytnout a čekají, zda se jim po návratu partner ozve. Případně ho po návratu sami osloví a zjistí, že nereaguje, tudíž nezačíná výrobu a jejich ztrátou je tak „pouze“ cesta do Číny.

Daleko horší situace ovšem nastane (ať už se úplatek předá, či nikoli), když výrobce v očekávání, že se „kontrakt“ začne plnit, zahájí přípravy na výrobu. Připraví technickou dokumentaci, nakoupí materiál, zajistí speciální nástroje a někdy i začne vyrábět. Poté, když se mu čínský partner stále neozývá, snaží se ho kontaktovat, ale vždy neúspěšně. Škody, které takto mohou výrobcům nastat, mohou být i v řádu desítek miliónů korun.

Jistou obměnu tohoto postupu představuje snaha o získání pozvání k návštěvě ČR, které může být zneužito k ilegální migraci a v případě oficiálního pozvání, potvrzeného Cizineckou policií ČR, může zvoucí subjekt čelit i povinnosti uhradit náklady spojené s pobytem cizince, jeho vyhoštěním, zdravotnickou péčí apod. V takovém případě často čínská firma přesvědčuje český protějšek, aby se přimluvil nebo zasadil na zastupitelském úřadě ČR v Číně o udělení víza s poukazem na údajné problémy. Skutečnost bývá takřka vždy taková, že firma buď vůbec žádost nepodá, nebo jsou při jejím prověřování zjištěny nesrovnalosti, které vedou k odmítnutí žádosti a tím i k prevenci ztrát u českých firem.

Trendem v podvodech v poslední době je dále nabídka čínských firem „zaregistrovat“ určité produkty pro dovoz s úmyslem stát se zástupcem na trhu či zboží ve větším množství dovážet. Za takovou službu čínská firma obvykle požaduje částku v řádu několika tisíců USD.

Falešné krádeže internetových domén

Jsou také situace, kdy je česká firma oslovena čínskou firmou (prodejcem domén *.cn) s tím, že u této firmy si jiná čínská firma objednala doménu, jež by mohla patřit právě české firmě (např. pokud se česká firma jmenuje XYZ a využívá doménu xyz.cz, bude se jednat o doménu xyz.cn). Následně tato čínská firma nabídne doménu české firmě ke koupi před tím, než ji prodá onomu „podezřelému“ čínskému objednavateli. V 90 procentech případů se však jedná o podvod:

- čínský objednatel je pouze imaginární;
- čínská firma nabídne doménu k přednostnímu odprodeji české firmě za přemrštěnou částku (v řádech stovek dolarů);
- pokud česká firma na nabídku nezareaguje, nic se nestane – nikdo si její čínskou doménu nezaregistruje. Pokud opravdu o doménu .cn česká firma stojí, lze si ji zaregistrovat za částku v řádu stovek korun na rok a tento problém pak vzniknout ani nemůže.

Krádeže čísla bankovních účtů na fakturách

Existují také situace, kdy česká firma obdržela od čínského partnera email s fakturou na zaplacení zboží, ale ten po zaplacení deklaruje, že tento email neodeslal a účet, který byl uveden na faktuře, mu nepatří. Někdy dodavatel neodesílá zboží a reaguje až poté, kdy zboží urguje zákazník z Evropy s tím, že faktura již byla zaplacená. V daný moment se zjistí, že došlo k podvržení e-mailu.

Tento email je často odeslán z emailové schránky, která se „podobá“ skutečné emailové schránce čínské firmy (jejich obchodního zástupce), jen je drobně pozměněna – (např. místo echo.hankun@email.cn na echa.hankun@email.cn).

Čínská firma poté tvrdí, že za tuto situaci nemůže a doporučí české firmě obrátit se na policii. Zda je to skutečně pravda a čínská firma je také obětí podvodu, je těžké zjišťovat, proto je třeba být v této věci obezřetný a ujistit se, že stále komunikujete s jednou a tou samou emailovou schránkou. Jakékoliv změny účtů v průběhu transakce jsou podezřelé a partner v ČR by si měl tento nový fakt minimálně na dvou místech ověřit (telefonicky u kontaktní osoby, vyžádat si písemné potvrzení od majitele firmy, dotázat se své banky atd.).

Internetové podvody a jak se jim bránit – základní návod Velvyslanectví ČR v Pekingu

Před jakýmkoli nákupem zboží z Číny je vhodné mít na paměti, že značkové zboží není na čínském trhu téměř nikdy výrazně levnější, než na trhu evropském. Podezřele se jeví jakákoli cena, za kterou čínský prodávající inzeruje zboží zavedených světových značek, přičemž je ve srovnání s evropskou maloobchodní cenou nižší než 70 procent této maloobchodní ceny. Zatímco Čína je rájem levných a ne vždy kvalitních produktů, skutečně kvalitní a značkové výrobky, zejména ty od renomovaných mezinárodních značek, jsou často dražší než v zemi původu výrobce. Prodávající je v případech, že nabízí podezřele levné značkové zboží, většinou připraven nabídnout více či méně věrohodnou historiku o velkoobchodních slevách. Ve většině případů však kupující ve výsledku obdrží zboží padělané, jiné (zpravidla v podstatě nepoužitelné) či v horším případě neobdrží nic. Padělané zboží může být zabaveno již při cestě z Číny (v takovém případě jdou náklady na vrub kupujícího) a jeho prodej v ČR je samozřejmě v rozporu s legislativou upravující ochranu práv duševního vlastnictví. Mějte na paměti, že pokud se nabídka prodejce zdá příliš výhodná, než aby byla skutečná, pak se pravděpodobně jedná o podvod.

Scammeri nejčastěji využívají ke svým podvodům služby společností přebírajících peníze jako je Money Gram nebo Western Union. Určité procento scammerů vyzve kupujícího k platbě na účet. Kupující by se měl mít na pozoru, pokud je tento účet veden na jméno fyzické osoby a nikoli na jméno právnické osoby (tedy na danou firmu). Založit účet bez potvrzení o existenci firmy totiž není možné a tak může účet na jméno obchodníka napovědět spíše o tom, že daná firma vůbec neexistuje. Vždy se snažte obchodovat s těmi partnery, kteří uvádějí účet znějící na jméno společnosti, nikoli na jméno fyzické osoby.

Ověřte si, že prodávající vám před uzavřením obchodu sdělil plnou adresu svého sídla resp. bydliště. Znat adresu prodávajícího je nezbytné v případě uplatnění možných pozdějších nároků vzniklých z obchodního vztahu, podezřelá adresa však může také a priori odhalit scammera. Je vhodné mít adresu prodávajícího v transkripci (pinyin), pro cizince je většinou adresa uvedená v čínských znacích matoucí. Přitom je nezbytné, aby adresa obsahovala co nejkonkrétnější

identifikační znaky – pokročilejší scammeři často uvádějí svou skutečnou adresu (falešná je totiž poměrně lehce odhalitelná, viz dále), ale pouze do úrovně distriktu. Řada čínských měst v počtu obyvatel atakuje desetimilionovou hranici a proto je prakticky nemožné jen z takto obecných údajů scammera vystopovat. Vždy trvejte na zaslání adresy kupujícího do úrovně čísla popisného.

Pro zaslání peněz se prodávající s kupujícím dohodnou na společném hesle, na jehož základě prodávající získá po odeslání zásilky na své pobočce např. Western Union peníze, které kupující předtím u své pobočky složil. Tyto společnosti samotné proti scamu tvrdě bojují, přesto nelze ignorovat skutečnost, že platby tohoto typu jsou naprosto anonymní a jako takové nevhodné k realizaci obchodů na dálku (především tam, kde jde o velké částky nebo se partneři důkladně neznají). Pokud se i přesto rozhodnete využít tohoto způsobu placení, nesdělujte kupujícímu číslo peněžního transferu (tzv. MTCN), dokud nechcete, aby měl skutečně přístup k penězům. Běžná taktika scammerů je požádat o toto číslo před tím, než zásilku odešlou s odůvodněním, že potřebují pouhé potvrzení o odeslání peněz. Skutečnost je ovšem taková, že Western Union umožní výběr peněz pouze na základě sdělení tohoto čísla a nevyžaduje již v takovém případě dohodnuté heslo. Používejte služeb Western Union a MoneyGram pouze v případě, že kupujícímu důvěřujete a nikdy nesdělujte předčasně heslo a číslo peněžního převodu.

Sofistikovaného scammera není lehké odhalit ani za pomoci specializovaných firem. Na trhu se však naštěstí vyskytuje převážná většina podvodníků, jejichž odhalení nevyžaduje víc než dostupné informační zdroje. Jedním z nejcennějších je vyhledání partnera v čínských [Žlutých stránkách](#), které jsou také dostupné v angličtině. Pomocí jednoduchého zadání firmy obchodního partnera do vyhledávacího pole může prodávající odhalit některé zásadní nesrovnalosti, především co se týče adresy (skutečná adresa je samozřejmě scammerovým nejpečlivěji strážným tajemstvím). Méně sofistikované, ale stejně funkční je progooglování firmy obchodního partnera. Pokud daná společnost tvrdí, že je v oboru lídrem (což je tvrzení, které mají scammeři v oblibě), ale Google o ní nenachází informace a jediná webová stránka, jejíž adresu partner poskytuje, vypadá neprofesionálně a angličtina je plná chyb, mějte se na pozoru. Vždy použijte dostupné vyhledavače a zjistěte si o prodávajícím maximum veřejně dostupných informací.

Je vhodné mít se na pozoru v případech, kdy je prodávající podezřele rychle schopen měnit některé podstatné náležitosti obchodu, jako jsou například parametry zboží, kvantita nebo způsob balení. Příliš promptní reakce na požadavky kupujícího nemusí znamenat jen flexibilitu čínského partnera, ale často také skutečnost, že nemá zájem realizovat žádný reálný obchod. Kupující by se měl mít rovněž na pozoru v případech, kdy je na něj ze strany prodávajícího vyvíjen přílišný nátlak na rychlost uzavření obchodu s poukazem na výjimečnou, časově omezenou slevu, poslední kusy zboží atd. Toto jednání je často podmíněno snahou scammera dostat kupujícího do tlaku a tím snížit jeho práh ostražitosti. Vždy si internetový obchod dobře rozmyslete a všimněte si podezřelého jednání prodávajícího.

Většina scammerů uvádí v rámci informací o svém „podnikání“ pouze číslo mobilního telefonu. Scammeři tak úspěšně maskují svou skutečnou adresu a spoléhají na to, že cizinec si této skutečnosti buď nevšimne, nebo neumí rozpoznat rozdíl mezi formátem čínského telefonního čísla pevné linky a mobilního telefonu. Je samozřejmé, že stejně jako kdekoli na světě mají velké a zaběhnuté společnosti v Číně vždy také pevné telefonní číslo. Pokud jej Váš nový partner nemá, je to důvod ke zbystření pozornosti. Mobilní telefonní číslo v ČLR pak poznáte tak, že začíná tímto trojčíslem:

- 130/1/2 - China Unicom GSM
- 133 - China Telecom CDMA
- 1340-1348 - China Mobile GSM
- 1349 - ChinaSat Satellite
- 135/6/7/8/9 - China Mobile GSM
- 150/1/2 - China Mobile GSM
- 153 - China Telecom CDMA
- 155/6 - China Unicom GSM

- 157 - China Mobile TD-SCDMA
- 158/9 - China Mobile GSM
- 185/6 - China Unicom WCDMA
- 188 - China Mobile TD-SCDMA
- 189 - China Telecom CDMA

V této souvislosti je rovněž vhodné ověřit si, že telefonní číslo je registrované v místě, kde prodejce udává svou adresu. K tomu Vám zdarma dopomohou například tyto [webové stránky](#). Tento vyhledavač funguje i na mobilní telefony.

Obecně lze doporučit před nákupem vždy zjistit co nejvíce informací o zboží, které je předmětem dodávky – vyžádejte si detailní fotografie a nespokojte se jen s těmi, které se nacházejí na webu výrobce. Pokud bude muset partner zboží nově vyfotit, máte potvrzeno, že jej má skutečně k dispozici (což má scammer pouze virtuálně). U větších zakázek je také velmi vhodné získat od partnera reference – dodal již někomu v Evropě, resp. – ještě lépe – ve Vaší geografické blízkosti? Je možno toto zboží vidět, resp. alespoň zatelefonovat jinému zahraničnímu zákazníkovi a ověřit si solidnost partnera? Vždy chtějte fotky zboží vyfocené speciálně pro Vás a vyžádejte si reference na spokojené zákazníky.

Velvyslanectví ČR v Pekingu českým firmám doporučuje, aby byly ve všech uvedených případech velmi opatrné a kontaktovaly v případě jakýchkoli pochybností obchodně-ekonomický úsek velvyslanectví (commerce_beijing@mzv.cz) či ostatní zastoupení a agentury v Číně: Generální konzulát ČR v Šanghaji (shanghai@embassy.mzv.cz), Generální konzulát ČR v Chengdu (chengdu@embassy.mzv.cz) či [kanceláře CzechTrade v Číně](#).

Obvyklé platební podmínky a platební morálka

Platební styk s Čínou probíhá ve volně směnitelných měnách (převážně v USD, stále častěji však i v CNY, dále v EUR) a nejčastějším platebními nástroji jsou dokumentární akreditiv (větší zajištění, vyšší poplatky) a dokumentární inkaso (menší zajištění, nižší cena – doporučováno u partnerů, kteří mají vzájemnou důvěru), v posledních letech však vzrostl význam přímých plateb (rychlost, jednoduchost, větší rizika). S rozvojem e-commerce je stále populárnější „on-line“ dokumentární akreditiv.

Obvyklé platební podmínky v čínských obchodních smlouvách obsahují následující kombinace:

- 10 % záloha, 75 % při nalodění, 10 % po příjezdu nebo převzetí zboží, 5 % po uplynutí záruční lhůty;
- 10 % záloha, 80 % při nalodění, 10 % po konečném převzetí zboží.

Kvůli potížím s vymáháním doplatku někteří zahraniční prodejci trvají na 10 % zálohy a 90 % při nalodění. Čínští odběratelé se obvykle snaží otevřít akreditiv až 30 dní před naloděním, lze však doporučit delší lhůtu, aby byla platba připravena při odevzdání zboží k přepravě. Placení zpravidla proběhne do pěti dnů po převzetí dopravních dokumentů, které by měly obsahovat:

- konosament,
- fakturu,
- certifikát o původu,
- exportní licenci,
- balicí list,
- oznámení o dodávce,
- jiné formuláře (pro určité druhy zboží), inspekční certifikát (pokud je to uvedeno ve smlouvě).

Možné problémy s akreditivem a čínskými odběrateli:

- při uvedení "běžné" klauzule o uvolnění platby ze strany banky odběratele po proclení může dojít k situaci, kdy se

zboží zadrží na celnici, jestliže kupř. nemá odběratel prostředky na zaplacení celních poplatků nebo odmítne iniciovat celní řízení. Importér může také využít situace a odmítnout zboží, pokud došlo od uzavření smlouvy až po dodání zboží ke snížení ceny zboží;

- importéři také někdy blokují proclení s odůvodněním, že došlo k množstevnímu rozdílu (chybí třeba jeden karton), což znamená, že je balicí list "nesprávný";
- zdržení dodávky - stalo se, že dodávky zboží zpožděné o pouhý den byly vráceny zpět prodávajícímu;
- změna lodní trasy - importéři vrátili zpět zboží s odůvodněním, že došlo k neplánované zastávce v rozpisu plavby a tudíž dodávka nemůže být převzata.

Podle čínského Obchodního zákoníku platí, že je-li zboží poškozeno nebo jinak nevyhovuje kvalitativním požadavkům dle obchodní smlouvy, má kupující právo zboží odmítnout a ztrátu nese plně prodávající. Není vyloučeno, že se takto vyvíjí nátlak na prodávající, aby slevil ze své ceny pod hrozbou ztrát spojených s repatriací zboží z Číny. Dalším rizikem je omezená dostupnost úvěrů domácím společnostem. Dříve v oblasti financování zahraničního obchodu dominovala Bank of China, která de facto držela monopol a dokumentární akreditivy pro čínské společnosti. Zahraničním dodavatelům bývá obvykle doporučováno, aby akceptovali akreditivy vystavené Industrial and Commercial Bank of China, China Construction Bank, China Development Bank a Bank of Communications. V posledních letech začaly být běžné internetové aplikace i ve sféře akreditivů. E-commerce služby v této oblasti poskytuje např. společnost Alibaba.

Státní finanční instituce pro podporu exportu - Export Import Bank of China (China Eximbank neboli EXIM banka) - rovněž nabízí odběratelské úvěry. Aktivní jsou i velké americké, evropské a asijské banky. Objevily se také první linky pro financování zahraničního obchodu s Čínou v CNY (kupř. Komerční banka, ČSOB, HSBC, Raiffeisenbank, UniCredit Bank atd.), které mají za cíl usnadnit finanční vypořádání s čínskými partnery a snížit kurzová rizika. Zejména při nákupu investičního zboží ze zahraničí čínští zákazníci vyžadují bankovní garance za poskytnuté zálohy, zádržné za kvalitně provedenou dodávku a instalaci zařízení, případně požadují odloženou splatnost či poskytnutí odběratelského úvěru. Naopak v některých případech (termínově napjaté dodávky, prioritní projekty apod.) jsou čínské firmy ochotny přistoupit na vyšší cenu i příznivější platební podmínky za předpokladu perfektní kvality a včasného dodání včetně zkrácených výrobních lhůt. Exportním financováním se v Číně zabývá primárně výše zmíněná EXIM banka, která v říjnu 2014 podepsala Dohodu o spolupráci s Českou exportní bankou. Jejím primárním cílem je podpořit čínské vývozy a investice. Má také v gesci správu úvěrové linky v rámci Iniciativy 17+1 ve výši 10 mld. USD, resp. projekty mohou jednotlivé subjekty předkládat právě EXIM bance. Pojišťováním exportů se zabývá Sinosure (China Eport & Credit Insurance Corp.), založená v roce 2001. Od roku 2013 však již nemá monopolní postavení, povolení k poskytování krátkodobých pojištění úvěrů má i PICC Property and Casualty Company Limited.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Místní zvyklosti

Čínská kultura je obecně velmi vzdálena evropské civilizaci, existuje proto řada odlišností, které se vyskytují i při obchodním jednání. V následujícím textu bude alespoň ve zhuštěné formě podána informace o některých zvláštích.

Styl obchodního jednání

Číňané při jednání bývají velmi dobře argumentačně vybavení, oplývají velkou dávkou trpělivosti a jdou asertivně za svým cílem. Pokud jde o jednání na nejvyšší úrovni, budou čínští představitelé mít velmi přesnou a aktuální informaci o situaci v České republice. Myšlení čínských vyjednávačů je značně koncepční, uvažují o všem s perspektivou mnoha let dopředu. Při jednání se ukazuje jejich trpělivost, psychická odolnost, negociační slušnost a skromnost. Znalost angličtiny je zatím velmi malá (jiné jazyky jsou spíše výjimečné), a proto je třeba myslet na otázku zabezpečení tlumočnicka a jeho znalost

odborných termínů podle zaměření firmy. Je zásadní chybou nemít velkou zásobu vizitek a pro podniky více obchodující s Čínou se vyplatí mít je i s čínským překladem. Akademické tituly (Bc., Ing. či Mgr.) se nepoužívají, důležité je uvedení funkcí a respektování jejich hierarchie. Výjimkou bývá akademický titul Ph.D., který někdy bývá na vizitkách uváděn. Vizitky, listiny, dary (velmi důležité) apod. se podávají a přebírají oběma rukama. Doba oběda je „svatá“, jednání by tedy mělo být nejlépe od 9 do 11 hodin, odpoledne od 14 do 16 hodin. Pro dosažení cílů čínský partner nešetří časem a je schopen protáhnout jednání až do pozdních hodin, či dojít k dohodě v časovém prostoru, který již zahraniční strana považuje za ztracený.

Klíčová je v obchodním jednání funkce majitele firmy. Nelze podceňovat hierarchii. Majitel firmy či CEO by měl být u všech jednání s partnerem, zejména pokud na čínské straně také jedná ten „nejvyšší“. Existují případy, kdy velká investice v cílové zemi skončila tak, že u podpisu dohody nebylo vedení firmy a čínský investor z toho důvodu od partnerství okamžitě odstoupil.

Dalším důležitým momentem je fakt, že co je jeden den dojednáno, není nutně „startovací“ pozicí pro nadcházející jednání. Je běžné, že se musí začít tak trochu od začátku. I zde je tedy nutné se vyzbrojit trpělivostí a vést si podrobné záznamy z jednání. Všechny důležité otázky by měly být zmíněny na začátku partnerství – např. řešení IPR, později už k tomu nebude prostor, resp. otázky by mohly vyvolat „ztrátu tváře“. Je tedy lepší zmínit problémové otázky na začátku vztahu s tím, že se k nim vrátíte.

Pracovní návyky

Obecně lze říci, že Číňané jsou pracovití a zvyklí pracovat mnoho hodin denně včetně víkendů. Problém při jejich zaměstnávání např. v reprezentačních kancelářích je v tom, že jejich znalost angličtiny nebývá dobrá; naopak, mladí lidé s dobrou jazykovou znalostí jsou si vědomi své ceny a vzhledem ke značnému množství zahraničních firem ve velkých městech mají vyšší platové nároky. V Pekingu dosahuje průměrná mzda cca 10 000 CNY za měsíc. Je ovšem značný rozptyl mezi nejhůře placenými profesemi, kde minimální mzda začíná na částce okolo 3000 CNY a kvalifikovanými pozicemi, kde mzdy běžně převyšují 25 000 CNY za měsíc, někdy i výrazně. Obecně platí, že v nejdůležitějších městech, což jsou zejména Peking a Šanghaj, jsou náklady na život i platová úroveň výrazně nad zbytkem Číny. V posledních letech náklady i platy táhne vzhůru silná inflace spojená zejména s růstem cen nemovitostí. Je nutné pečlivě vyjednat všechny okolnosti kolem mzdy, protože v Číně existují odvody na různé fondy, např. bydlení, což si však může zaměstnanec platit sám.

Pracovní doba začíná většinou v 8 až 9 hodin a končí v 17 až 18 hodin s přestávkou na oběd a odpočinek po něm. Na úřadech se v sobotu a neděli nepracuje. Číňané jsou zvyklí v průběhu polední pauzy spát. Obecně Číňané oproti Evropanům o něco méně rozlišují dobu pracovní dobu, resp. pracovní dny a dobu mimo práci a víkendy. Rozvoj mobilní komunikace a sociální síť WeChat, která běžně slouží jako velmi efektivní nástroj pracovní komunikace, přinesl z pohledu Evropana nešvar, kterým je snaha čínských partnerů někdy řešit otázky i v mimopracovní době. Na druhou stranu, výhodou je, že v Číně lze o víkendu kvůli faktické neustálé pracovní pohotovosti pracovníků mnohdy efektivně vyřešit problém, u kterého bychom v Evropě museli čekat až na příští pracovní den.

Vztahy mezi lidmi

Tato oblast známá pod čínským výrazem guanxi („kuan-ši“) stále hraje významnou úlohu při vytváření podmínek pro uzavření obchodní transakce. S tím souvisí i problém korupce, která bývala donedávna rozšířená a např. při tendrových řízeních často přítomná. Současná vládní elita však přijala velmi nekompromisní protikorupční opatření a problém může být opačný. Větší než malý dárek může obdarovaného potenciálně ohrozit nařčením ze zkorumpovanosti. Obchodní partner ale často očekává pozvání do Evropy na náklad výrobní firmy „na prohlídku závodu a zboží“. To umožňuje

Číňanům lépe českou stranu poznat, ale také cestovat, což je jinak relativně obtížné. Vzájemné poznání a potřebné známosti jsou důležité pro získání důvěry partnera a uzavření kontraktu. Z toho důvodu zahraniční partner musí počítat s tím, že někdy musí absolvovat několik návštěv a jednání. V Číně má tradičně velký význam neverbální komunikace a např. smích může zakrývat překvapení či nesouhlas s nevhodným návrhem nebo dotazem. Čínský partner je schopen sdělit šokující zprávu či negativní názor s úsměvem. Výrazná gestikulace se naopak považuje za spíše nevhodnou.

Číňané většinou nejdou hned k věci, ale postupně prostřednictvím různých jinotajů. Při oslovování používají příjmení, které se uvádí na vizitkách a listinách na prvním místě na rozdíl od naší praxe (čínská jména jsou vždy v pořadí "příjmení-jméno"). Humor oceňují Číňané spíše neosobní, záporně se staví k netrpělivému, agresivnímu, prudkému či zviálnímu jednání ze strany partnera. Zásadní je pro Číňany „neztratit tvář“, proto je třeba opatrnosti při kritice a žádosti o výrazné ústupky. Evropská slušnost vůči ženám, např. pomoci se zavazadlem či do kabátu, vyvolá spíše rozpaky. Klíčové je při jednání věnovat maximální pozornost hlavnímu představiteli protistrany.

Partneři z Evropy by také měli vnímat, že „guanxi“ je v zásadě nemožné vybudovat bez čínského elementu. Jinými slovy, žádný cizinec, i když bude v Číně pracovat desítky let, nemá „skutečné“ guanxi. Právě guanxi je synonymem pro „chodili jsme spolu do školy“, „naši tátové jsou bývalí spolužáci“, „pracovali jsme spolu 10 let na centrále“, „je to moje teta“. Takové guanxi lze jen těžko dohánět a proto je účast čínských spolupracovníků či partnerů při vstupu a působení na trhu zcela zásadní.

Hodnoty a normy

Žebříček hodnot se s ekonomickým rozvojem a zvyšováním životní úrovně mění. Ve velkých městech koupě auta začíná být pro mladou generaci již důležitější než teoretická možnost mít druhé dítě v rodině (od roku 2016 platí v Číně státem vynucovaná politika maximálního počtu dvou dětí). Také koupě bytu a dobré zaměstnání hraje větší úlohu než dříve. Tradiční model rodiny stále přežívá, ale s rostoucí střední vrstvou se zvyšuje i konzumní způsob života (luxusní výrobky jdou stále více na odbyt). Prim hrají nové technologie, ale i kultura a cestování. Ve velkých městech je místní obyvatelstvo více a více přivklé na kontakt s cizinci, avšak stále ještě se lze setkat s žádostmi od neznámých lidí na ulici o možnost se společně vyfotit. Na druhé straně existuje vysoké národní uvědomění a je lépe se vyvarovat kritiky čehokoliv čínského. Číňan ocení cizincovu pochvalu například místní stravy, na druhou stranu jedna z častých seznamovacích otázek je, zda návštěvní z cizí země čínskému jídlu přivkl, tudíž Číňan implicitně předpokládá, že ne všechny místní pokrmy mohou vyhovovat jeho chutím. Národnostní otázka je citlivým problémem, zejména v Tibetu a severozápadní Číně (provincie, Xinjiang /Sin-tiang/). V Číně koexistují různá náboženství (islám, křesťanství, buddhismus atd.), avšak organizované náboženské aktivity jsou pod přísnou státní kontrolou a dohledem. U mnoha Číňanů se mohou mísit tradiční zvyky a rituály, jejichž centrem je zejména úcta k předkům s náboženskými prvky. V obchodních záležitostech ale nehrají náboženské otázky určující úlohu.

Oblékání, stolování

V obchodním jednání je běžný oblek západního typu. Na jihu, vzhledem k mnohdy extrémním horkům, je oblečení méně formální. Starší lidé, včetně mužů, si často barví vlasy, aby tak zakryli šediny a vypadali mladší. Podávání rukou je běžné, někdy doprovázené lehkým ukloněním, ovšem stisk ruky nebývá tak silný, jak jsme zvyklí z Evropy.

Jídlo je svým způsobem rituál a velké téma pro konverzaci. Pozvání na oběd či večeři je běžnou součástí obchodního jednání. Obvykle se servíruje několik chodů (např. deset druhů jídel není nikterak neobvyklý počet) u kulatého stolu s otáčivou deskou, podle regionu se podávají místní speciality. Hostitel běžně vybere všechny chody, proto jsou na stůl položeny jeden či dva jídelní lístky. Běžná je konzumace alkoholu (vína, piva a čínské pálenky), kterou musí doprovázet neustálé přípitky.

Předpokládá se, že pozvaný partner pronese také několik přípitků (ve stoje) – běžné je také postupné obcházení stolu a výměna vizitek v průběhu večeře spojená s přípitkem. Kouření u stolu i během jídla je z čínské strany obvyklé. Reciproční pozvání na oběd či večeři je velmi oceňováno a dobře přijímáno. Posledním chodem je zpravidla čerstvé ovoce, které signalizuje brzký konec hostiny. Po závěrečném přípitku hostitele se ihned končí. Někdy se při této příležitosti předávají i dárky.

Svátky v roce 2020

- **1. ledna 2020** – Nový rok
- **24. - 30. ledna 2020** – čínský nový rok (podle lunárního kalendáře)
- **4. dubna 2020** – svátek Qing Ming Jie (obdoba českých Dušiček)
- **1. – 5. května 2020** – svátek práce
- **25. – 26. června 2020** – svátek Duanwu (Dragon Boat Festival)
- **1. – 8. října 2020** – podzimní svátek (Mid-Autumn Festival) a státní svátek (1.10.)
- **1. – 7. října 2020** – vznik Čínské lidové republiky

Svátky v roce 2021

- **1. ledna 2021** – Nový rok
- **12. - 17. února 2021** – čínský nový rok (podle lunárního kalendáře)
- **5. dubna 2021** – svátek Qing Ming Jie (obdoba českých Dušiček)
- **1. května 2021** – svátek práce
- **14. června 2021** – svátek Duanwu (Dragon Boat Festival)
- **20. - 21. září 2021** – podzimní svátek (Mid-Autumn Festival)
- **1. - 7. října 2021** – státní svátek (1.10.) a Zlatý týden (Golden Week)

Je běžné, že v období hlavních svátků bývá z rozhodnutí vlády volno zpravidla několik dní, navazujících na víkend. Dny volna - kromě vlastního svátku - jsou napracovány během předchozího či následujícího víkendu.

Obvyklá pracovní doba: Po – Pá 08:00 – 18:00 hod. s až dvouhodinovou přestávkou na oběd (12:00 - 14:00 hod.).

Veřejné instituce, jako jsou vládní úřady a školy, se otevírají kolem 8:00 nebo 8:30 hod. a obvykle se uzavírají kolem 17:00 nebo 17:30 hod. s polední přestávkou na dvě hodiny. Jsou otevřeny od pondělí do pátku.

Obchody, jako např. obchody se smíšeným zbožím, supermarkety a obchodní domy, mají prodejní dobu Po – Ne 09:00 – 22:00 hod., včetně víkendů a svátků.

Finanční instituce, jako jsou banky a pošty, jsou otevřeny denně od 09:00 do 17:00 hod., s polední přestávkou na 2 nebo 2,5 hodiny od 12:00 hodin. V neděli a ve svátky jsou banky a pošty zavřeny. V sobotu může být pracovní doba zkrácena.

K střídání letního a zimního času nedochází.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Na držitele cestovních pasů ČR se vztahuje vízová povinnost. Důležité informace k podání žádosti o vízum získáte na webových stránkách [Velvyslanectví ČLR v Praze](http://www.velvyslanectvi.cilr.cz) resp. na webových stránkách [Vízového centra ČLR v Praze](http://www.vizoveho-centra.cilr.cz).

Žádost o vízum do ČLR se podává v úředních hodinách v prostorách Vízového centra ČLR, které se nachází na adrese:

Futura Business Park, Sokolovská 663/136, budova A, 1. patro, Praha 8 -Karlín. Několikastránkový [formulář](#) se vyplňuje elektronicky, poté je nutné si sjednat schůzku k pořízení otisků prstů, kdy žadatel ve Vízovém centru rovněž předá [dokumenty potřebné pro žádost o vízum](#).

Čínské vízové centrum v Praze přijímá pouze žadatele o vízum s předem sjednanou schůzkou přes internet. Žadatelé bez předchozí rezervace online nebudou přijati.

V případě cesty za obchodním / pracovním / odborným účelem lze využít víz typu M (obchod, účast v tendru, jiné obch. aktivity – např. účast na veletrhu apod.), typu Z (práce, zahraniční experti, obchodní aktivity, představitelé zahraničních firem, cizinci pracující v ČR na základě pracovního povolení vydaného čínskou vládou) nebo typu R (specialisté – odborníci na vědecký a technický výzkum, profesní specialisté dle potřeb čínské vlády).

Při podání žádosti o výše uvedené typy víz je nutné připravit:

- **formulář žádosti o vízum** – vyplnit prostřednictvím [online aplikace](#);
- domluvit si schůzku ve Vízovém centru prostřednictvím [internetového formuláře](#);
- **fotografii**: současná barevná fotografie o rozměrech 48 mm × 33 mm (bez pokrývky hlavy, s bílým pozadím, bez brýlí); **fotografii je vždy nutné přinést do vízového centra ve fyzické podobě, přestože ji žadatel při vyplňování formuláře žádosti o vízum nahrává do systému v elektronické podobě (nutné kvalitní rozlišení)**;
- **cestovní pas** a kopie jeho dvoustrany: cestovní pas podávaný se žádostí o jednovstupé vízum musí být platný ještě minimálně 6 měsíců; v případě žádosti o dvouvstupé či vícestupé vízum s délkou pobytu přesahující 90 dní nebo vízum k dlouhodobému pobytu může být požadována delší platnost pasu (obvykle min. 6 měsíců po skončení platnosti víza), s minimálně 2 volnými stránkami pro vízum;
- vytištěná letenka nebo rezervace letu: obousměrná letenka do/z Číny (v případě více vstupů letenka/rezervace na první cestu a pokud žadatel o vízum cestuje jinými dopravními prostředky, předloží příslušné vysvětlení a potvrzení);
- **zvací dopis**:

(a) zvací dopis od zvoucí organizace nebo osoby v Číně, na hlavičkovém papíře, psaný v čínštině nebo anglickém jazyce, který musí obsahovat:

- informace o žadateli: celé jméno, pohlaví, datum narození, státní příslušnost, číslo pasu;
- informace o návštěvě Číny: konkrétní účel, konkrétní časové rozmezí, místa návštěvy, konkrétní vztah mezi žadatelem, vysílající organizací a zvoucí organizací/osobou, způsob finančního krytí návštěvy;
- informace o zvoucí organizaci nebo osobě: název/jméno, telefonní číslo, adresu, datum vystavení zvacího dopisu, oficiální kulaté (příp. oválné) razítko; celé jméno, pozici a podpis odpovědné osoby za zvoucí stranu. Zvoucí osoba se musí podepsat svým skutečným celým jménem (v případě čínských občanů tedy v čínských znacích, případně přepisem pinyin). Podpisy ve formě západních přezdivek se neakceptují. Totéž platí i pro vysílací dopis.

nebo

(b) žadatelé, kteří se účastní veletrhů, pozvání vydané organizátorem veletrhu.

Žadatelé o vícestupé vízum předloží navíc **vysílací dopis** od zaměstnavatele nebo jiné vysílající organizace dokazující obchodní účel cesty, který musí obsahovat:

- informace o žadateli: celé jméno, pohlaví, datum narození, státní příslušnost, číslo pasu;
- informace o návštěvě Číny: konkrétní účel, konkrétní časové rozmezí, místa návštěvy, konkrétní vztah mezi žadatelem, vysílající organizací a zvoucí organizací/osobou, způsob finančního krytí návštěvy;
- informace o vysílající organizaci nebo osobě: název/jméno, telefonní číslo, adresa, datum vystavení vysílacího dopisu,

razítko, celé jméno, pozice a podpis odpovědné osoby za vysílající stranu.

Pozn.: Zvací i vysílací dopis musí obsahovat konkrétní data příjezdu/odjezdu. U žádostí o dvouvstupé či vícestupé vízum musí být uvedena data alespoň u první cesty a informace o počtu vstupů.

Vysílací dopis se vyžaduje také od OSVČ a jednatelů firem. V obou těchto případech je nutné navíc doložit výpis z živnostenského či obchodního rejstříku.

V případě žádosti o vícestupé M vízum musí zvací i vysílací dopis obsahovat informaci o tom, že žadatel bude žádat o vícestupé M vízum, dále informaci o platnosti požadovaného víza a délce pobytu. O vícestupé vízum typu M mohou žádat pouze osoby, které již v minulosti dvakrát získaly čínské vízum a předloží kopii těchto víz.

Další informace o **typech víz do ČLR** najdete na webových stránkách [Vízového centra ČLR v Praze](#).

Žádost o vízum doporučujeme podat 1 měsíc před odjezdem. Víza jsou obvykle vyřizována do 5 pracovních dnů. Velvyslanectví ČLR v ČR také poskytuje možnost (za příplatek) expresních vyřízení (3 pracovní dny) a urgentní vyřízení (2 pracovní dny). Do doby zpracování žádosti se započítává i den podání žádosti.

Způsoby platby: Hotovost, debetní karta (platba probíhá přímo ve vízovém centru hned po podání žádosti v CZK).

Pokud hodláte podniknout cestu také do Hongkongu nebo Macaa, budete potřebovat pro návrat do pevninské Číny dvouvstupé (vícestupé) vízum. Rozhodně doporučujeme zažádat o individuální spíše než skupinové vízum, u něhož musí celá skupina přicestovat i opustit ČLR společně. Problematické je pak odpojení se od skupiny v případě potřeby dřívějšího návratu.

24 - 72 - 144 hodinový bezvízový tranzit

Pokud přes území ČLR pouze cestujete, můžete využít 24-hodinový tranzit bez víz. Je k dispozici cestujícím většiny národností ve většině vstupních letišť, přístavů a přechodů, s výjimkou následujících (aktuální seznam k září 2019): mezinárodní letiště Fuzhou Changle, mezinárodní letiště Huangshan Tunxi, mezinárodní letiště Mudanjiang Hailang, mezinárodní letiště Shenzhen Bao'an, mezinárodní letiště Yanji Chaoyangchuan.

Občané ČR cestující mezinárodním letem přes ČLR mohou využít politiky 72-hodinového bezvízového režimu v následujících městech: Beijing, Tianjin, Shijiazhuang, Qinhuangdao, Shanghai, Hangzhou, Nanjing, Shenyang, Dalian, Qingdao, Chengdu, Xiamen, Kunming, Wuchan, Guangzhou, Shenzhen, Jieyang, Chongqing, Xi'an, Ningbo (pouze letecky + 1 přestup).

144-hodinový tranzit je uplatňován v následujících městech: Guangdong, Jiangsu, Zhejiang, Shanghai, Beijing, Tianjin, Hebei, Dalian, Shenyang, Chengdu, Wuchan, Qingdao, Kunming, Xiamen, Xi'an, Chongqing (letecky, námořní plavby, vlakem + více přestupů).

Odkazy pro více informací:

<https://www.travelchinaguide.com/embassy/visa/free-72hour/>

<https://www.travelchinaguide.com/tour/visa/free-transit-144-hours.htm>

Podmínky bezvízového tranzitu:

- platný cestovní pas;
- letenka do třetí země s odletem do 24 - 72 - 144 hodin (s potvrzeným datem a rezervací místa);
- plně vyplněná příletová / odletová karta (včetně jména, státní příslušnosti, čísla pasu, čísla víza, místa vydání, čísla letu, účelu návštěvy, data narození, pohlaví)
- cizinci, kteří do Číny vstoupí na základě bezvízového tranzitu, nesmí opustit správní oblast města, do kterého přicestovali.

Žádost o bezvízový tranzit je nutné oznámit dopravci. Letecká společnost o této skutečnosti informuje imigrační orgány na příslušném letišti v Číně a imigrační orgány po ověření, zda jsou splněny podmínky pro bezvízový tranzit, povolí vstup do země.

Kategorie víz

- C – členové posádek (leteckých, vlakových či lodních spojů) a řidiči motorových vozidel
- D – trvalý pobyt
- F – nekomerční výměnné pobyty (oblast vědy a technologií, vzdělání, kultury či sportu)
- G – tranzit
- J – novinářská činnost
- L – turistika, návštěva přátel
- M – obchod a obchodní výměna, sportovní a jiné závody a soutěže
- Q – návštěva příbuzných nebo sloučení rodiny v případě, že příbuznými jsou občané ČLR nebo osoby s trvalým pobytem v Číně
- S – návštěva nejbližších příbuzných, kteří dlouhodobě pobývají v Číně za účelem práce či studia; ostatní soukromé záležitosti
- R – zvláštní zahraniční odborník (specialisté – odborníci na vědecký a technický výzkum, profesní specialisté dle potřeb čínské vlády)
- X – studium
- W – diplomatické vízum
- Z – zaměstnání (práce), obchodní prezentace

Pokud jde o turistické vízum (typ L), je možné jej po příjezdu do ČLR výjimečně prodloužit o nezbytně nutnou dobu, je-li žádost doložena odůvodňujícími doklady. Držitel víza musí nejméně 7 dní před uplynutím pobytu zažádat o jeho prodloužení na místním úřadě "Public Security Bureau (PSB) – Exit and Entry Administration office". To však neznamená, že bude prodloužení pobytu v Číně s jistotou povoleno. Případné důsledky z této skutečnosti nese žadatel. Poplatek i rychlost vyřízení žádosti je variabilní podle místa podání žádosti. **V Pekingu se na občany ČR v případě žádosti o prodloužení pobytu vztahuje poplatek 168 CNY.** Žádosti o prodloužení víza jsou v Pekingu vyřizovány během 5 pracovních dní.

Překročení délky povoleného pobytu (platnosti víza) je jinak sankcionováno pokutou 500 CNY za 1 den. Horní hranice pokuty je stanovena na 10.000 CNY, nebo zadržení po dobu 5 – 15 dnů. Bez platného víza hotely a jiná ubytovací zařízení striktně odmítají poskytnout cizinci ubytování a proto vízovým záležitostem doporučujeme věnovat náležitou pozornost.

Žádost o prodloužení se podává na příslušných úřadech, zde uvádíme Peking a Šanghaj:

- Division of Entry and Exit Administration of the Beijing Public Security Bureau,

Adresa: No. 2, Andingmen Dong Da Jie, Dongcheng District, tel: (+86-10) 84020101, Úřední hodiny: Po-So 9:00 – 17:00

- Division of Exit and Entry Administration of Shanghai Public Security Bureau,

Adresa: Minsheng Rd. 1500, Pudong District, tel.: 0086-21-28951900,

Úřední hodiny: Po-So 9:00-17:00

Režim vstupu

Při vstupu na území ČLR je cizinec povinen vyplnit formulář "arrival card", který je rozdáván již v letadle, případně je k dispozici po přiletu na letišti, před vstupní kontrolou. Ve formuláři je od cizince požadováno vyplnění následujících dat:

- jméno a příjmení
- národnost
- číslo cestovního dokladu
- číslo čínského víza a místo jeho udělení
- číslo dopravního spoje nebo letové linky, kterou cizinec do ČLR přijíždí
- plánovaná adresa pobytu v ČLR
- podpis

Při opuštění čínského území musí cizinec vyplnit formulář "departure card", který je k dispozici na letištích před výstupní kontrolou. Rozsah vyplňovaných údajů je podobný jako u příletového formuláře.

Přihlašovací povinnost

Hotely a ubytovací zařízení vyřizují registraci cizince automaticky na základě předložení cestovního pasu s platným vízem nebo povolením k dlouhodobému pobytu v ČLR. Zdržují-li se cizí státní příslušníci v čínských rodinách nebo u cizích státních příslušníků dlouhodobě pobývajících na území ČLR ve městech, mají povinnost se do 24 hodin od příjezdu registrovat na příslušném oddělení policie.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR doporučuje, aby si čeští občané před cestou ověřili u zastupitelského úřadu navštěvovaného státu, zda se podmínky pro cestování nezměnily.

Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince

Cizinci nemají povoleno navštěvovat tzv. uzavřené oblasti. Seznam uzavřených oblastí paradoxně není veřejnosti přístupný. Doporučujeme kontaktovat před případnou cestou místní orgány nebo předem konzultovat Velvyslanectví ČLR v Praze. I když je oblast sama o sobě "otevřená", nemusí být vždy pro cizince přístupná. V případě cest do oblastí uzavřených pro cizince je třeba požádat o zvláštní povolení na místním úřadě policie (Public Security Bureau). Cizinci, kteří cestují do uzavřených oblastí bez zvláštního povolení, mohou být místními orgány zadrženi a vyhoštěni ze země nebo jinak potrestáni.

Před cestou do Tibetské autonomní oblasti doporučujeme pro získání aktuálních informací a podmínek kontaktovat Velvyslanectví ČLR v Praze. Obecně platí, že již při podávání žádosti o vízum do ČLR by měl žadatel v okamžiku jejího podávání uvést informaci o tom, že hodlá cestovat na území Tibetu, protože je nutné získat zvláštní povolení "Tibet Tourism Bureau Permit", které zařizuje právě Velvyslanectví ČLR v Praze.

V případě, že vznikne potřeba vyřídit si vízum k cestě do Tibetu až na území ČLR, je nutné kontaktovat jednu z níže uvedených cestovních kanceláří, které vyřídí zvláštní povolení. O povolení se musí žádat nejméně 15 pracovních dnů před

cestou.

Kontakty:

Tibe Vista (www.tibettravel.org), tel. 86-28-85552138, inquiry@tibettravel.org

Tibet Discovery (www.tibetdiscovery.com), tel. 86-28-85227275 / 86-28-85223672, info@tibetdiscovery.com

TCT (Travel China and Tibet) (www.travelchinatibet.com), tel. +86 185 7733 8850, info@travelchinatibet.com

ČLR je z pohledu zahraničního návštěvníka či turisty obecně relativně bezpečnou zemí. Nejčastější formou trestné činnosti vůči cizincům jsou krádeže peněz, dokladů a cenných předmětů (především v okolí významných památek, na trzích, letištích, barech apod.), závažnější útoky na cizince jsou výjimkou. Existuje však riziko možných teroristických útoků protiviládně zaměřených skupin, které se mohou odehrát i na místech navštěvovaných zahraničními turisty. Z tohoto pohledu mezi rizikové oblasti může patřit zejména autonomní oblast Xinjiang nebo Tibet.

S ohledem na pokračující šíření koronaviru byla v průběhu března / dubna 2020 přijata určitá bezpečnostní opatření ze strany čínských úřadů, která nedovolují zahraničním návštěvníkům či turistům navštěvovat památky, muzea, knihovny, přírodní parky apod. Situace se může v průběhu roku změnit, proto doporučujeme sledovat webové stránky Ministerstva zahraničních věcí ČR pro více informací. Lze však předpokládat, že nošení ochranných roušek zůstane v místech s větším výskytem osob povinné po celý rok.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání občanů ČR v ČLR je pokryto Zákonem o pracovní smlouvě ČLR [Labor Contract Law](#). Dle tohoto zákona cizinci mohou pracovat v ČLR za předpokladu, že organizace či osoby zaměstnávající cizince v ČLR splní všechny nezbytné formalities u příslušných pracovních úřadů. Pracovní úřady jsou zodpovědné za udělení schválení a vedení registrací. Těmito institucemi jsou všechny pracovní odbory v provinciích, autonomních oblastech, samosprávných městech a jejich pověřené pracovní odbory na úrovni prefektur a měst. Kromě výše zmíněného "Labour Contract Law of the People's Republic of China", resp. jeho poslední revize z roku 2012, je pro zaměstnávání cizinců v ČLR klíčový zákon [Exit-Entry Administration Law](#) z roku 2012, který vstoupil v platnost v červenci 2013 a zpřísnil zaměstnávání cizinců jak pro cizince samotné, tak pro zaměstnávající organizace. Jeho základní aspekty lze shrnout následovně:

Druhy nelegálního zaměstnání

Bez pracovního povolení a povolení k pobytu (pokud neplatí výjimka)

- Zaměstnán pro společnost, která "nesponzorovala" pracovní povolení
- Zaměstnán v jiném místě, než je uvedeno na pracovním povolení
- V případě studentů – práce bez povolení či mimo rámec daný institucí/školou

Zákon obecně umožňuje vyšší tresty pro obě strany, včetně např. zadržení cizince v průběhu vyšetřování.

Nový zákon také přinesl nové typy víz:

- M – pro obchod a obchodní aktivity

- F – jen vědecké, vzdělávací, kulturní, zdravotní, sportovní a jiné nekomerční aktivity
- R – potřebné profese a dovednosti (R1 – dlouhodobé pobyty do 5 let, R2 – krátkodobé do 6 měsíců)

Pokud jde o nový typ víza R: [specialisté ze zahraničí pro určité profese](#) mohou být vyňati z povinnosti získání pracovního povolení a potvrzení o zaměstnání a mohou požádat o dlouhodobé vízum na období 5-10 let. Dalším podobným programem je "Recruitment Programme of Global Experts under the Thousand Talents Plan", který administruje [State Administration of Foreign Experts Affairs](#). Další informace k tématu lze získat na [webových stránkách k cestování do Číny](#).

Český občan, který chce být zaměstnán v ČLR, musí:

- být starší 18 let a v dobré zdravotní kondici,
- ovládat profesní dovednosti a mít pracovní zkušenosti vyžadované pro zamýšlené zaměstnání,
- mít čistý záznam v rejstříku trestů,
- mít již potvrzeného zaměstnavatele,
- vlastnit platný cestovní pas či jiný mezinárodní cestovní dokument,
- být způsobilý získat povolení k zaměstnání a pobytu pro cizince po příjezdu do ČLR.

Podání žádosti:

Zájemce se musí zaregistrovat u centra pro registraci zahraniční pracovní síly (Foreign Labor Employment Service Centre), které spadá pod místní pracovní úřad na městské úrovni. Vyžadují se následující doklady:

- kopie obchodní licence (zaměstnavatele),
- kopie stránek s osobními údaji a aktuálním vízem v platném cestovním pasu zaměstnance,
- formulář žádosti o zaměstnávání cizinců ve dvojím vyhotovení (Application Form for the Employment of Foreigners),
- vyplněný registrační formulář (Foreigner Employment Registration Form), k němuž je připojena fotografie spolu s další barevnou fotografií (nezastříženou) větší než 2,54 cm x 2,54 cm,
- originál pracovní smlouvy (nebo jmenovací dekret, který podrobně uvádí podmínky zaměstnání v případě, že pracovní smlouva ještě nebyla podepsána),
- lékařská zpráva o zaměstnanci (může být vyžádána).

Všechny formuláře jsou k dispozici na místním pracovním úřadě na městské úrovni a musí být použity. K provedení registrace a schválení jsou obvykle vyžadovány 4 pracovní dny od doby předložení dokumentů. Výše administrativního poplatku se liší dle jednotlivých městských pracovních úřadů. Obvyklá výše je v desítkách CNY.

Doba platnosti povolení k zaměstnání závisí na trvání platnosti pracovní smlouvy, obvykle však povolení platí 1 - 2 roky. Žádost o prodloužení tohoto povolení je nutné podat jeden měsíc před ukončením platnosti stávajícího povolení.

Pro prodloužení povolení se vyžaduje předložit následující dokumenty:

- vyplněný formulář žádosti o prodloužení (Employment Permit Extension Application Form) nesoucí razítko zaměstnavatele,
- kopie obchodní licence zaměstnavatele,
- kopie cestovního pasu,
- kopie pracovní smlouvy (nebo jmenovacího dekretu, který podrobně uvádí podmínky zaměstnání, jestliže pracovní smlouva nebyla podepsána).

V původním povolení k zaměstnání by mělo být specifikováno, že žádost o prodloužení musí být podána minimálně jeden měsíc dopředu před ukončením platnosti stávajícího povolení. V případě podání žádosti o prodloužení po ukončení původního povolení je potřeba znovu projít lékařskými prohlídkami. Informace (nejen pro Peking) lze nalézt na [webových stránkách](#).

Platby sociálního pojištění pro cizince

V souladu se Zákonem o sociálním pojištění (vstoupil v platnost v červenci 2011) musí zaměstnavatelé i zaměstnanci-cizinci platit příspěvky do sociálních fondů ČLR. V případě zaměstnavatele se jedná o následující příspěvky ze základního platu zaměstnance:

- penzijní pojištění: 16 %
- pojištění proti nezaměstnanosti: 0,5 – 1 %
- pojištění pro pracovní úrazy: 0,5 - 2 %
- pojištění na mateřskou dovolenou: 0,5-1 %
- základní zdravotní pojištění: 5 - 12 %

Z pohledu zahraničních pracovníků je také klíčové nařízení [Interim Measures for the Participation in Social Insurance of Foreigners Employed in China](#), které činí příspěvky pro cizince do všech pěti fondů povinné. Zatímco většina regionů stanovila pro cizince povinnost přispívat do pěti typů sociálních pojištění (Beijing, Tianjin, Shenzhen, Nanjing, Guangzhou, Jiangsu atd.), některé regiony to nevyžadují. Například cizinci v Šanghaji se mohou odhlásit od placení sociálního pojištění a cizinci v Dalianu musí pouze přispívat na důchodové a zdravotní pojištění. Čína dále nabízí osvobození od sociálního pojištění pro cizince z některých zemí, které podepsaly dvoustranné dohody o osvobození od sociálního pojištění, jako je Německo, Jižní Korea, Dánsko, Kanada, Finsko, Švýcarsko a Nizozemí. Otázka příspěvků je tedy problematická a nejasná jak pro cizince, tak pro jejich zaměstnavatele. V Pekingu vydalo Human Resources and Social Security Bureau příslušnou vyhlášku v říjnu 2011 - [Notice on the Operations of Expatriate Employees Participating in Social Insurance in Beijing](#).

K problematice [výjimek ze sociálního pojištění pro cizince](#) lze nalézt informace na webových stránkách. Problematiku sociálního pojištění je možné konzultovat s místním úřadem pro lidské zdroje a sociální zabezpečení. Od 1. ledna 2019 jsou jediným institutem pro výběr pojistného na sociální pojištění pouze daňové úřady. Více k tomuto tématu lze nalézt na stránkách [EU SME Centra v Pekingu](#) či u konzultantských firem (kupř. [Dezan Shira](#) nebo [ECOVIS](#)).

Každý rok probíhá sběr informací o platech cizinců v ČLR (pro Peking zajišťuje Beijing Social Insurance Center, BSIC). Každý zaměstnanec musí deklarovat svůj hrubý průměrný příjem v předchozím roce (tj. za období leden až prosinec). Z tohoto základu jsou pak vyměřeny výše uvedené příspěvky zaměstnavatele.

Zaměstnávání místních pracovních sil

Nalezení vhodného zaměstnance v ČLR není snadné. Pro nalezení pracovníků do výroby se stále považuje za nejlepší způsob vyvěsit poptávku na vratech továrny, přibývá také pracovních nabídek na dopravních terminálech a v obchodech. Lze využít možností, které nabízejí mobilní aplikace a sociální sítě. Některé pracovní úřady již tuto službu standardně nabízejí – např. v Šanghaji. Je třeba pamatovat na to, že naprostá většina Číňanů používá internet prostřednictvím svých mobilních telefonů a více informací lze často nalézt přes mobilní aplikace než přes internet.

Místní pracovní úřady patří k důležitým kanálům i pro vyhledávání pracovníků vyšší kvalifikace. Pokud firma hledá specialisty a technicky náročné profese, může využít služeb náborových organizací případně internetových portálů; přímá inzercie (např. Beijing Youth Daily, odvětvové publikace a odborné časopisy), účast na veletrzích zaměstnávání (obecné či specifické pro expaty - www.jobfair.chinajob.com), nábor na školách a univerzitách patří rovněž mezi využívané způsoby. Osobní doporučení kolegů či známých je také obvykle výhodný způsob, jak získat kvalitní zaměstnance.

Hlavní pracovní úřady:

Beijing Municipal Human Resources and Social Security Bureau

5 Yongdingmenxi Street, Xuanwu District, Beijing, 100050

tel.: 0086 10 6318 2700

Shanghai Municipal Human Resources and Social Security Bureau

1800 Tianshan Road, Shanghai, 200051

tel.: 0086 21 6274 8577, hotline 0086 21 12333

Role zprostředkovatelských organizací se výrazně změnila s přijetím Zákona o pracovní smlouvě ([Labor Contract Law](#)).

v lednu 2008, který vyžaduje, aby všichni zaměstnavatelé uzavírali pracovní smlouvy napřímo se svými zaměstnanci ve stálém pracovním poměru. Zůstala tak pouze možnost uzavírat smlouvy s dočasnými zaměstnanci přes zprostředkovatele, kterou některé firmy využívají kvůli nižším finančním nárokům.

Výjimka také platí pro reprezentativní kanceláře, které nemohou napřímo zaměstnávat čínské občany. Společnost CIIC vlastní databanku pro vyhledání čínských pracovníků pro jejich zaměstnání v reprezentačních kancelářích. Podle čínských předpisů toto zaměstnání musí jít přes čínské úřady a CIIC má k tomu povolení. Firmy plně vlastněné zahraničním vlastníkem a JV mohou pracovníky najímat přímo. Vedoucí kanceláře může být kdokoliv, tedy i Číňan.

Zprostředkovatelské organizace:

V oblasti zaměstnávání místních sil u zahraničních subjektů v Číně působí specializované organizace typu FESCO (Foreign Enterprises Service Co. – [odkaz na pekingskou centrálu](#)), která měla dříve monopol, ale v současné době tuto činnost provádějí také organizace [China International Intellectech Co.](#) a [China Star Corp. for International Economic & Technical Cooperation](#) atd. Podle informací z kanceláře FESCO není problém sehnat specialistu na určitý obor s dobrou znalostí angličtiny (češtiny spíš výjimečně). Kromě internetových portálů mladí lidé využívají při hledání zaměstnání i své profily na sociálních sítích – LinkedIn či Sina Weibo, resp. očekávají, že jejich profil bude využit potenciálním zaměstnavatelem.

Zprostředkování zaměstnání lze hledat na různých internetových portálech (v čínštině):

- <http://51job.com>
- <http://zhaopin.com>

V roce 2004 zavedlo Ministerstvo lidských zdrojů a sociálního zabezpečení (MHRSS) politiku minimální mzdy v ČLR. Minimální mzdy určují a sledují jednotlivé provincie, autonomní oblasti nebo města na základě konzultací s oficiálními odborovými svazy a sdruženími podnikatelů. V souladu se snahou vlády o snížení příjmových rozdílů mezi městy a venkovem, pobřežím a vnitrozemím atd. bylo ve 12. pětiletém plánu stanoveno doporučení každoročně zvyšovat minimální mzdu.

Předpokládá se, že průměrný růst reálných mezd v Číně bude v roce 2020 o 3,6 % vyšší než inflace, což je mírný pokles z 3,7 % v roce 2019.

Pro ilustraci - nejvyšší minimální mzdu v roce 2019 dostali pracovníci v Šanghaji (2480 CNY), následuje Shenzhen (2200 CNY), Peking (2200 CNY) a Tianjin (2050 CNY). Nejvyšší minimální hodinová mzda je v Šanghaji: 24 CNY. V Pekingu dosahuje minimální hodinová mzda 22 CNY, v závěsu jsou Tianjin (20,8 CNY) a Shenzhen (20,3 CNY). Pro srovnání - v

provincii Guangxi platí minimální hodinová sazba 12,5-16 CNY (minimální mzda: 1300 – 1680 CNY), Shaanxi 16 – 18 CNY (minimální mzda: 1600 – 1800 CNY). Průměrný roční plat v 37 největších městských "jednotkách" v roce 2019 činil 8452 CNY měsíčně. Nejlépe hodnocený byl Peking: 11204 CNY, Šanghaj 10662 CNY a Shenzhen s 10088 CNY. Průměrná mzda u absolventa vysoké školy příslušného oboru je okolo 4624 CNY měsíčně. Platy osob pracujících v Číně se řídí především podle faktorů – dosažené vzdělání, odvětví, v němž se pracuje, zkušenosti v oboru, jazyková vybavenost. Úroveň zkušeností je však nejdůležitějším faktorem při určování platu. Platí pravidlo: čím více let zkušeností, tím samozřejmě vyšší mzda.

Do nákladů na zaměstnance je nutno započítat například i stravné, cestovné a ošacení (pracovní kombinéza a bezpečnostní vybavení). Tyto výdaje nejsou povinné, ale patří k získávání a udržení talentů a vytvářením účinného motivačního mechanismu pro čínské zaměstnance, samozřejmě v závislosti na umístění továrny/závodu/kanceláře.

Kromě mzdy a benefitů je zapotřebí na základě Zákona o sociálním pojištění z roku 2010 počítat u každého zaměstnance (včetně cizinců) s povinnými příspěvky do pěti vládních fondů - penzijního, zdravotního pojištění, pro pracovní úrazy, mateřského pojištění a nezaměstnanosti. Kromě toho existují povinné příspěvky do bytového fondu, které nepatří do sociálního zabezpečení. Do těchto fondů přispívají zaměstnavatelé i zaměstnanci obvykle rovnoměrně, nicméně přesné sazby se liší region od regionu a jsou vypočítávány na základě složitého vzorce, proto je těžké definovat přesnou výši příspěvků. V roce 2019 byl příspěvek **mezi 5 až 25 %**.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Úroveň zdravotní péče v Číně se velmi liší, zejména podle regionu a velikosti města. Obecně platí, že ve velkých městech na východě Číny mnoho zdravotnických zařízení dosahuje velmi vysoké úrovně, která je srovnatelná s evropskou. Ve velkých nemocnicích lékařský personál někdy umí základní angličtinu, ale většinou je třeba počítat s tím, že jazyková vybavenost čínských zdravotníků je velmi omezená.

Cizinci jsou v drtivé většině případů nuceni hradit náklady spojené s ošetřením a zdravotnickou péčí v Číně v hotovosti. Jsou-li pojištěni, mohou následně uplatnit nárok u své pojišťovny. Většina zdravotnických zařízení vyžaduje před hospitalizací nebo zahájením léčení zaplacení zálohy do výše přepokládaných nákladů.

Velvyslanectví ČR v Pekingu proto doporučuje věnovat velkou pozornost výběru pojišťovny a podmínkám pojistné smlouvy, včetně pravidel pro refundaci výdajů za léčení. Výše nákladů za léčení je samozřejmě variabilní a kromě druhu ošetření/léčení výrazně závisí na kvalitě konkrétního zdravotnického zařízení. Obecně lze říci, že v zařízeních primárně určených pro léčbu cizinců jsou náklady výrazně vyšší. Základní sazba za registraci u lékaře je 50 CNY. Výše poplatku za vyšetření záleží na specializaci lékaře, pohybuje se v řádu stovek CNY.

Seznam vybraných zdravotnických zařízení v ČLR je k dispozici na webové stránce [Ministerstva zahraničních věcí ČR](#).

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Pekingu / Embassy of the Czech Republic in Beijing

- 2 Ritan Lu, Jianguomenwai 100 600 Beijing
- Tel.: 0086-10-8532-9500, diplomatická služba mimo prac. dobu: 0086-139-1175-2207
- Fax: 0086-10-6532-5653
- E-mail: beijing@embassy.mzv.cz www.mzv.cz/beijing
- Teritoriální působnost: Čínská lidová republika
- Vedoucí zastupitelského úřadu: prof. Ing. PhDr. Ing. Vladimír Tomšík, Ph.D. et Ph.D., mimořádný a zplnomocněný velvyslanec
- Vedoucí ekonomického úseku: Ladislav Horák
- Vedoucí konzulárního úseku: Ivana Krahulcová

Velvyslanectví se nachází v centru Pekingu v blízkosti hlavní komunikační tepny Jianguomenwai (naproti hotelu St. Regis). Od mezinárodního pekingského letiště je vzdáleno cca 30 km. Mapka umístění je k dispozici [zde](#). Nejrychlejším a nejspolehlivějším dopravním prostředkem z/na letiště jsou vozidla taxislužby. Nástupní taxa činí 13 CNY a platí na první tři km, každý další km pak stojí 2,3 CNY do 15 km. Od 15 km je cena 3,45 za každý další km. Cena je vyznačena na samolepce umístěné na okénku zadních dveří vozidla. Vedle jízdného se platí ještě 10 CNY jako dálniční poplatek/mýtné. Celková cena za odvoz by ze žádného z terminálů standardně neměla překročit 90 - 100 CNY. Doporučujeme ověřit, zda byl zapnut na začátku jízdy taxametr.

Generální konzulát ČR v Šanghaji / Consulate General of the Czech Republic in Shanghai

- Room 808, New Town Center 83 Loushanguan Rd. Shanghai 200336
- Tel.: 0086-21-62369925 až 6
- Fax: 0086-21-62369920
- E-mail: shanghai@embassy.mzv.cz
- Web: www.mzv.cz/shanghai
- Teritoriální působnost: město Shanghai, provincie Jiangsu, Zhejiang, Anhui
- Generální konzul: Mgr. Richard Krpač
- Ekonomická agenda: Ing. Lukáš Svatek
- Konzulární úsek: Mgr. Jiří Beneš, B.Sc.

Generální konzulát se nachází v blízkosti hotelů Sheraton a Renaissance v městském obvodu Hongqiao. Bližší instrukce naleznete [zde](#).

Generální konzulát v Chengdu / Consulate General of the Czech Republic in Chengdu

- 99, Dongdajie Down Street, Commercial Centre Pingan, 24th floor Jinjiang, Chengdu
- Tel: + 86-28-81476890

- Fax: + 86-28-81476893
- E-mail: chengdu@embassy.mzv.cz
- Web: www.mzv.cz/chengdu
- Teritoriální působnost: provincie Sichuan, Yunnan, Guizhou, Guangxi a samosprávné město Chongqing
- Generální konzul: Mgr. Karel Šrol
- Ekonomická agenda: Mgr. Roman Musil
- Kkonzulární agenda: Mgr. Marek Zelinka

Generální konzulát ČR v Hongkongu / Consulate General of the Czech Republic

- 1204-5 Great Eagle Centre 23 Harbour Road, Wanchai Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China
- Tel.: 00852-2802-2212
- Fax: 00852-2802-2911
- E-mail: hongkong@embassy.mzv.cz
- Web: www.mzv.cz/hongkong
- Teritoriální působnost: zvláštní administrativní oblasti Číny Hongkong a Macao
- Generální konzul: Mgr. Jan Juchelka
- Ekonomická agenda: Ing. Milan Vágner
- Konzulární agenda: Mgr. Barbora Čáp

Generální konzulát sídlí ve čtvrti Wanchai, ve 12. patře Great Eagle Centre, na ulici Harbour Road 23. Bližší instrukce najdete [zde](#).

Zastoupení agentur ČR

CzechTrade Beijing

- Embassy of the Czech Republic in Beijing
- 2 Ritan Lu, Jianguomenwai, 100 600 Beijing, China
- Tel.: 0086-10-8532-9537
- Mobil: 0086-186-1145-8173
- E-mail: jan.bejkovsky@czechtrade.cz
- Web: <https://www.czechtrade.cz/czechtrade-svet/asie/cina>
- Ředitel kanceláře: Ing. Jan Bejkovský, Ph.D.

CzechTrade Shanghai

- Adresa: Junling Plaza, Room 1106, No. 500 Chengdu North Rd., Huangpu District, 200003 Shanghai, China
- Tel.: 0086-21-5295-4251
- Fax: 0086-21-6259-3622
- Mobil: 0086-135-2457-2386
- E-mail: ales.cervinka@czechtrade.cz
- Web: <https://www.czechtrade.cz/czechtrade-svet/asie/cina>
- Ředitel kanceláře: Ing. Aleš Červinka

CzechTrade Chengdu

- Adresa: 2303, Ping An Finance Center, 99 Dongdajie, 610021, Chengdu, Sichuan, P.R. China
- Mobil: 0086-182-8048-8052
- E-mail: michal.dubrava@czechtrade.cz
- Web: <https://www.czechtrade.cz/czechtrade-svet/asie/cina>

- Ředitel kanceláře: Ing. Michal Dúbrava

CzechInvest Shanghai (China and South-East Asia Operations)

- Junling Plaza, Room 1106, No. 500 Chengdu North Rd., Huangpu District, 200003 Shanghai, China
- Fax: 0086-21-6259-3622
- Mobil: 0086-138-1779-2614
- E-mail: china@czechinvest.org
- Web: <http://www.czechinvest.org>
- Ředitel kanceláře: Jan Zapletal

CzechTourism Peking

- Room 1507, Jingtai Tower, No. 24, Jianguomenwai Dajie, Chaoyang District, 100022 Beijing
- Tel.: 0086-10-6515-6550
- Fax: 0085-10-6515-6570
- E-mail: pokorny@czechtourism.com
- Web: www.czechtourism.cz
- Ředitel kanceláře: Ing. Lukáš Pokorný

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Ministerstvo zahraničních věcí

Odbor Asie

Ředitel odboru: PhDr. Eliška Žigová

Vedoucí oddělení pro ČLR: Mgr. David Steinke

E-mail: david.steinke@mzv.cz

Web: www.mzv.cz

Odbor ekonomické diplomacie

Ředitel odboru: PhDr. Marek Svoboda

E-mail: marek.svoboda@mzv.cz

Web: www.mzv.cz

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Odbor zahraničně-ekonomických politik II

Ředitel odboru: JUDr. Richard Hlavatý

E-mail: hlavaty@mpo.cz

Referent pro ČLR: Ing. Kateřina Ďurove

E-mail: durove@mpo.cz

Web: www.mpo.cz

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Policie - 110
- Záchraná služba - 120
- Hasiči - 119
- Dopravní nehody - 122
- Cizinecká policie - +86-10-8401-5297
- Informace o tel. č. - 114
- Přesný čas - 12117
- Předpověď počasí - 12121

7.4 Internetové informační zdroje

Vybrané komory/asociace aktivní v ČR – ČLR relaci

- czechchina.com - Smíšená česko-čínská komora vzájemné spolupráce
- komora.cz – Hospodářská komora ČR
- spcr.cz – Svaz průmyslu a dopravy České republiky
- laacr.cz – Letecká amatérská asociace
- <http://www.cc-ok.com/about.php?id=1>
- <http://www.cz-chn.com/cz/>
- <http://www.csok.cz/clanek/cz>
- <http://www.sinoczech.aero/>

Všeobecné informace

- china.org.cn pobočka China Internet Information Center
- chinatoday.com.cn/english/
- chinaview.cn

Turistika

- <http://en.cnta.gov.cn> Čínská národní turistická agentura
- travelchinaguide.com turistické informace
- chinatravel.com turistické informace
- <http://www.bamboocompass.com> turistické informace

- <http://www.english.ctrip.com> přeprava a ubytování

Denní tisk a TV

- <http://www.news.cn/english/> Xinhua News Agency
- chinadaily.com.cn China Daily
- <http://english.peopledaily.com.cn> People's Daily
- globaltimes.cn Global Times
- atimes.com Asia Times
- scmp.com South China Morning Post
- <http://english.caixin.com> Caixin
- <http://bjtoday.yynet.com> Beijing Youth Daily
- <http://english.cntv.cn> China Central Television CCTV
- cri.com.cn China Radio International Online

Čínské státní instituce

- <http://english.gov.cn> vládní portál v AJ
- <http://en.ndrc.gov.cn> National Development and Reform Commission:
- <http://www.safe.gov.cn> State Administration of Foreign Exchange:
- <http://www.chinatax.gov.cn/2013/n2925/index.html> State Administration of Taxation
- http://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/ Ministerstvo zahraničních věcí ČLR
- <http://english.mofcom.gov.cn> Ministerstvo obchodu ČLR (v AJ)
- miit.gov.cn Ministerstvo průmyslu a informačních technologií
- <http://www.most.gov.cn/eng/> Ministerstvo vědy a technologie ČLR
- <http://www.stats.gov.cn/english/> Národní statistický úřad
- <http://english.customs.gov.cn> Generální správa cel
- <http://english.aqsiq.gov.cn> Správa pro inspekci, dozorování kvality a karanténu

Ekonomické a obchodní informace

- export.cz MZV ČR – Služby ekonomické diplomacie podnikatelům
- businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/zpravodajstvi-pro-export.html
- czechtrade.cz Česká agentura na podporu exportu
- euccc.com.cn Hospodářská komora EU v ČLR
- eusmecentre.org.cn EU SME Centre
- china-iprhelpdesk.eu Helpdesk IPR pro ČLR, informace pro SME
- eiu.com – China Hand (pouze s předplatným)
- <http://china-trade-research.hktdc.com> Hongkong Trade Development Council
- cei.gov.cn China Economic Information Network (v čínštině)
- <http://en.ce.cn/> ekonomický portál

B2B platformy a e-commerce

- alibaba.com B2B
- made-in-china.com B2B
- www.china.cn B2B
- globalsourcing.com B2B

- ec21.com B2B

Právní informace a poradenské firmy

- chinalawandpractice.com
- lawinfochina.com
- deloitte.com
- ey.com
- kpmg.com
- pwc.com
- ecovis.com/focus-china/
- dezshira.com/office/china (včetně <http://www.china-briefing.com>)

Další zdroje, včetně „China page“ mezinárodních organizací

- <http://beijing.usembassy-china.org.cn> Velvyslanectví USA v Pekingu
- chinaembassy.cz/cze Velvyslanectví ČR v Praze
- eeas.europa.eu/delegations/china/index_en.htm Delegace Evropské komise
- oecd.org/china/ OECD
- worldbank.org/en/country/china World Bank
- imf.org/external/country/CHN/index.htm IMF
- adb.org/countries/prc/main ADB
- wto.org/english/thewto_e/countries_e/china_e.htm WTO (např.: www.wto.org/english/tratop_e/tpr_e/s300_e.pdf)

Hlavní informační servery v čínštině

- sina.com
- 163.com
- sohu.com
- xinhuanet.com
- 265.com
- baidu.com (vyhledávací server)

Doporučujeme také následující odkazy:

- <http://thediplomat.com>
- chinalawblog.com

Vypracoval kolektiv pracovníků Velvyslanectví ČR v Pekingu. V případě doplňujících dotazů se na nás neváhejte obrátit prostřednictvím email adresy: commerce_beijing@mzv.cz.